

KANADIISKYI FARMER:
POETRY IN CANADA'S FIRST UKRAINIAN NEWSPAPER

BY

JEAN KOWBEL

A Thesis
Submitted to the Faculty of Graduate Studies
In Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of

MASTER OF ARTS

Department of German and Slavic Studies
University of Manitoba
Winnipeg, Manitoba

© Copyright by Jean Kowbel 2004.

Library and
Archives Canada

Bibliothèque et
Archives Canada

Published Heritage
Branch

Direction du
Patrimoine de l'édition

395 Wellington Street
Ottawa ON K1A 0N4
Canada

395, rue Wellington
Ottawa ON K1A 0N4
Canada

Your file *Votre référence*

ISBN: 0-612-97092-2

Our file *Notre référence*

ISBN: 0-612-97092-2

The author has granted a non-exclusive license allowing the Library and Archives Canada to reproduce, loan, distribute or sell copies of this thesis in microform, paper or electronic formats.

L'auteur a accordé une licence non exclusive permettant à la Bibliothèque et Archives Canada de reproduire, prêter, distribuer ou vendre des copies de cette thèse sous la forme de microfiche/film, de reproduction sur papier ou sur format électronique.

The author retains ownership of the copyright in this thesis. Neither the thesis nor substantial extracts from it may be printed or otherwise reproduced without the author's permission.

L'auteur conserve la propriété du droit d'auteur qui protège cette thèse. Ni la thèse ni des extraits substantiels de celle-ci ne doivent être imprimés ou autrement reproduits sans son autorisation.

In compliance with the Canadian Privacy Act some supporting forms may have been removed from this thesis.

Conformément à la loi canadienne sur la protection de la vie privée, quelques formulaires secondaires ont été enlevés de cette thèse.

While these forms may be included in the document page count, their removal does not represent any loss of content from the thesis.

Bien que ces formulaires aient inclus dans la pagination, il n'y aura aucun contenu manquant.

Canada

THE UNIVERSITY OF MANITOBA
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
*****
COPYRIGHT PERMISSION

KANADIISKYI FARMER:
POETRY IN CANADA'S FIRST UKRAINIAN NEWSPAPER

BY

JEAN KOWBEL

**A Thesis/Practicum submitted to the Faculty of Graduate Studies of The University of
Manitoba in partial fulfillment of the requirement of the degree**

Of

MASTER OF ARTS

JEAN KOWBEL © 2004

Permission has been granted to the Library of the University of Manitoba to lend or sell copies of this thesis/practicum, to the National Library of Canada to microfilm this thesis and to lend or sell copies of the film, and to University Microfilms Inc. to publish an abstract of this thesis/practicum.

This reproduction or copy of this thesis has been made available by authority of the copyright owner solely for the purpose of private study and research, and may only be reproduced and copied as permitted by copyright laws or with express written authorization from the copyright owner.

Abstract

This is a study of the poetry written by Ukrainian immigrants and published in *Kanadiiskyi farmer*, the first Ukrainian newspaper in Canada, during the period from 1905 to 1910. It provides an analysis of representative works out of a total of 127 poems written by 63 poets. It describes the poetry under the major themes of Oppression/Exploitation in Ukraine, Nostalgia/Homesickness/Pioneer Hardships, New Life in Canada, Patriotism, Education, Need for Collective Action, Improving morals, and other everyday themes. The complete Ukrainian text of the 127 poems is included in an appendix. The thesis argues that newspaper poetry was an important tool used by the Ukrainian immigrant leadership in their quest for advancement of their people in Canada, and that newspaper poetry is a rich source of information on the Ukrainian immigrants and is therefore worthy of scholarly attention.

Acknowledgements

Firstly I would like to thank my advisor Dr. Myroslav Shkandrij of the Department of German and Slavic Studies for his help and guidance in the development of this thesis. His expert criticisms and extraordinary patience have been appreciated.

I would also like to thank the other members of my committee for their time and expertise: Dr. Natalia Aponiuk, Department of German and Slavic Studies, Dr. Robert B. Klymasz, Centre for Ukrainian Canadian Studies, Dr. Cheryl Dueck, Department of German and Slavic Studies, and Dr. Colleen Berry, Department of Asian Studies. Their comments and suggestions were greatly appreciated. My gratitude also to Orest Martynowych for helping me understand the historical background and special thanks to Iryna Konstantiuk for tracking down *Kanadiisky farmer* in L'viv.

I extend appreciation for financial support provided by: Antoni and Helen Rudan Memorial Scholarship, Michael and Anastasia Lyseyko Memorial Scholarship, John M. Hawryluk Memorial Scholarship, Wladimir Kossar Scholarship, Sam and Mary Szach Scholarship, and M. I. Mandryka Prize.

Contents

Abstract.....	i
Acknowledgements.....	ii
Contents.....	iii
Preface.....	iv
Table of Transliteration.....	v
Introduction.....	vi
Chapter I: Overview of the Poetry.....	1
Chapter II: Looking Forward, Looking Back.....	16
Chapter III: <i>Kanadiiskyi farmer's</i> Search for a New Identity.....	39
Chapter IV: Other Themes.....	62
Conclusion.....	73
Appendix A: Dates of Issues Consulted.....	76
Appendix B: List of 127 Poems 1905-1910.....	83
Appendix C: List of 63 Poets and their Works.....	95
Appendix D: Text of the Poems	
- 1905.....	101
- 1906.....	144
- 1907.....	192
- 1908.....	212
- 1909.....	241
- 1910.....	299
Bibliography.....	324

Preface

Most Ukrainians who came from Galicia and Bukovyna at the turn of the century labeled themselves “Rusyny” (Ruthenian in English), and the term “Ukrainian” was not always used. For the sake of simplicity and clarity the term “Ukrainian” has been used in this dissertation, except in the context of quotations from certain poems.

Ukrainian language sources and poetry quotations have been transliterated according to a modified Library of Congress system. With respect to proper names, where information is available, the generally accepted spelling of a Ukrainian name is used in the text, e.g. Yakym D. Kravetz rather than Iakym D. Kravets, or Teodor Kochan rather than Teodor Kokhan. Both versions of such names are shown in Chapter 1.

TABLE OF TRANSLITERATION (Modified Library of Congress)

а --- a	ї --- i	ф --- f
б --- b	й --- i	х --- kh
в --- v	к --- k	ц --- ts
г --- h	л --- l	ч --- ch
г' --- g	м --- m	ш --- sh
д --- d	н --- n	щ --- shch
е --- e	о --- o	ю --- iu
е --- ie	п --- p	я --- ia
ж --- zh	р --- r	ь --- ---
з --- z	с --- s	-ий --- y (in
и --- y	т --- t	endings of per-
і --- i	у --- u	sonal names only)

Introduction

“A preliminary survey suggests that at least 10,000 Ukrainian poems lie embalmed in the back files of the newspapers of Western Canada,” wrote scholar Watson Kirkconnell in 1935.¹ Critics such as Yar Slavutych² and M. I. Mandryka³ have referred to this quotation in their historical accounts of Ukrainian poetry in Canada to illustrate the creative productivity of the Ukrainian immigrants and the importance of the newspapers in the development of Ukrainian literature in Canada. And, on the fiftieth anniversary of the founding of *Kanadiiskyi farmer* (The Canadian Farmer), the first Ukrainian newspaper in Canada, editor Michael H. Hykawy wrote that these poems are preserved on the pages of *Kanadiiskyi farmer* and “await the pen of a writer who will create an anthology of the literature of Ukrainian pioneers in Canada.”⁴

This thesis is a study of the poems written by Ukrainian immigrants and published in *Kanadiiskyi farmer*, a weekly newspaper, during the period 1905 to 1910. The present work is significant because it is the first to study Ukrainian Canadian newspaper poetry. Although the study is concerned with poetry within a specific period and in one newspaper, it is nevertheless, a first step and should prove useful in making these works accessible to other researchers in the field.

While *Kanadiiskyi farmer* was established on November 5, 1903, only the first issue from 1903 and two issues from 1904 have survived in Canada, and therefore 1905 was selected as the start year.⁵ The study ends in 1910 when the number of poems declined. This may have been due to a change in editorial policy or the personal tastes of the editor, as from time to time, the editorials commented on letters and asked readers to write on certain subjects. In May 1909 an editorial notice specifically mentioned poetry

and could have been the reason why the number of poems decreased. The newspaper complained that correspondents did not always follow the guidelines for submissions. Submissions considered unacceptable were described as follows: "someone who is irritated by some religion cooks up a poem, a second feels sorry for himself because a girl will not walk with him down the street, and a third 'philosophizes' and so on without end...this has to stop and, more importantly, do not ask the editor to print the items."⁶ Between 1905 and 1910, 127 poems written by 63 poets were printed in *Kanadiiskyi farmer*. There were 20 in 1905, 22 in 1906, 13 in 1907, 17 in 1908, 38 in 1909, and 17 in 1910. Eight of the poems published in 1910 were by one poet, Onufry H. Hykawy.⁷ By 1911 the number of poems by Ukrainian immigrants had decreased to three.

There are difficulties in researching this field. Problems were encountered in locating and obtaining issues of *Kanadiiskyi farmer* dated prior to 1920. The study found that St. Peter Mohyla Institute in Saskatoon, Saskatchewan was the only library in Canada with hard copies of *Kanadiiskyi farmer* dating from 1905. Using materials located in Saskatoon was considered impractical; therefore, microfilm copies of *Kanadiiskyi farmer* prepared by the Canadian Institute of Ukrainian Studies, University of Alberta were used in this study.⁸ This is probably the most complete collection of *Kanadiiskyi farmer*, since the microfilming was done with the cooperation of Mohyla Institute, the private collection of M. H. Marunchak and Trident Press Ltd. The microfilm reels used in this study were purchased from Western Canadian Industries Group Ltd., in Calgary, Alberta. The study was limited by the fact that some issues were missing and some were incomplete or contained portions that were damaged and illegible. Because of the incomplete material, it is possible that there were other poems

published during this period in addition to those dealt with in this study. Also, as a consequence of the quality of the microfilm images, punctuation marks were not included in the text of the poems in Appendix D as it was difficult to ascertain at times whether the punctuation mark was a comma, a period, or simply a mark on the paper that was microfilmed. In some instances, parts of a poem were illegible, or it was difficult to distinguish between letters such as “i” and “r”. The following is a summary of the number of issues available in each year of the study:

1905 – 46   1906 – 34   1907 – 49   1908 – 50   1909 – 53   1910 – 52

The dates of *Kanadiiskyi farmer* issues that were reviewed for this study are listed in Appendix A.

The research for this study was carried out in libraries at the University of Manitoba (Elizabeth Dafoe, St. Andrew’s College, St. John’s College and St. Paul’s College), Manitoba Legislative Library, Winnipeg Public Library, and the Ukrainian Cultural and Educational Centre. Literary sources that were beneficial to this study are divided into the categories of encyclopedias, anthologies, critical works and historical monographs. The five volume *Encyclopedia of Ukraine*⁹ was useful for eliminating poems written by poets in Ukraine and in authenticating Ukrainian immigrant poets and providing biographical sketches of eight better-known immigrant poets. The first anthology of Ukrainian literature in Canada published in 1941 entitled *Antologia Ukrainiskoho pysmenstva v Kanadi*¹⁰ was consulted but out of the 21 writers included, only Teodor Fedyk and Apolinary Nowak were relevant to this study. A similar shortcoming was found in M. I. Mandryka’s *History of Ukrainian Literature in Canada*¹¹ published in 1968. The biographies of only five *Kanadiiskyi farmer* poets are included in

this history and it contains only a cursory analysis of their works. The book that was particularly useful in authenticating Ukrainian immigrant poets was Yar Slavutych's *Ukraiinska poezia v Kanadi* (1976).¹² Included in this work is a list of 300 poets, in alphabetical order, compiled from a review of the Ukrainian Canadian Press. This survey of Ukrainian Canadian poetry also provides information, supported by documentation, on six of the poets relevant to this study.

The critical article on Ukrainian Canadian prose by Myroslav Shkandrij in *Khrestomatia z Ukraiinskoi literatury v Kanadi 1897-2000*,¹³ published in 2000, generally provided inspiration for this study and in particular shed light on the conflict experienced by the Ukrainian immigrants in the search for a new identity. The article is referred to in Chapter II of this study. Also, the bibliographies to the anthology provided updated biographical information on the poets. Another important critical work that was beneficial to this study was Robert B. Klymasz *An Introduction to the Ukrainian-Canadian Immigrant Folksong Cycle*,¹⁴ published in 1970. Some of the songs analysed and recorded by Klymasz in the early 1960s are identical to poems printed in *Kanadiiskyi farmer* during the period covered by this study.

Works on other ethnic literatures were also consulted. Daisy L. Neijmann's¹⁵ in-depth analysis of Icelandic Canadian literature was useful, particularly the section on immigrant literature which had themes similar to some of the themes in the *Kanadiiskyi farmer* poetry. George Bisztray's survey of Hungarian Canadian literature¹⁶ focuses mainly on the literature of the Hungarian immigrants after the revolution in 1956; however, there is a short section on rural poetry in which the author explains how motifs from Hungarian folk poetry appeared in Hungarian-Canadian poetry. *Irish Emigrant*

*Ballads and Songs*¹⁷ edited by Robert L. Wright and published in 1975, contains hundreds of pieces which reflect themes similar to Ukrainian immigrant themes, such as oppression and poverty in the homeland, nostalgia, hardships experienced in the new land, etc. Useful information on newspaper poetry was provided by Doris Meyer's analysis in *Speaking for Themselves: Neomexicano Cultural Identity and the Spanish-Language Press, 1880-1920*, published in 1996.¹⁸

The standard work on the history of early settlement is now *Ukrainians in Canada: The Formative Years 1891-1924* by Orest T. Martynowych published in 1991.¹⁹ It was invaluable to this study as it provides insight into the initial phase of Ukrainian immigration, settlement and community building, as well as the experience in Ukraine. Also useful to this study was the description by John-Paul Himka of the legacy of serfdom and organization of reading clubs in *Galician Villagers and the Ukrainian National Movement in the Nineteenth Century* (1988).²⁰ In 1982 Michael H. Marunchak published *The Ukrainian Canadians: A History*, an English version of his works in Ukrainian which he began in the 1960s.²¹ Although containing many errors of detail, it is still indispensable because it provides a history of the Ukrainian press in Canada. It was particularly useful in tracking down the names of the poets, as was Marunchak's biographical reference published in 1986.²² A recent doctoral dissertation by Alexandra A. Pawlowsky²³ studied the development of Ukrainian literature in Winnipeg in relation to its socio-historical context during the period 1908 to 1991; however, it excludes literary works published in the press. Useful for this thesis, the Presbyterian perspective on social issues including immigration was explained by Brian J. Fraser in *The Social*

Uplifters: Presbyterian Progressives and the Social Gospel in Canada, 1875-1915
(1988).²⁴

The initial step in the research was a review of the contents of *Kanadiiskyi farmer* to determine the period of the study. Notes were made of the items in each year and possibly relevant ones were flagged for further investigation and transcription, if required. Separate lists were prepared of the poems. These lists were organized by year and showed the name of the poem, the name of the poet and address, if given, and the date of the *Kanadiiskyi farmer* issue. Next, the poems were transcribed by hand. Then a search was conducted in the literature to ensure that the poet ascribed to the poem was in fact a Ukrainian immigrant. Anonymous poems, poems with unknown pseudonyms, and poems written by poets in Ukraine or identified as written in the United States were eliminated. One exception was a poem by Sava Chernetsky reprinted from *Svoboda* in 1909, after Chernetsky left Canada. In some cases the name of the poet could not be located in any of the literature. In that event the poem was analyzed for clues as to the point of view from which it was written.

A total of 63 poets and 127 poems were identified and reviewed in this study. This material is tabulated chronologically in Appendix B by date of publication (i.e. newspaper issue date), followed by poem title and the name of the poet. Appendix C contains a list of the poets in alphabetical order together with the title of their poem(s), and the date of the issue of *Kanadiiskyi farmer*. As stated previously, the Ukrainian text of the poems appears in Appendix D, organized in chronological order.

After the inventory of the poetry was completed, a thematic analysis was conducted. To facilitate this, the main themes were first identified and then broken down into sub-elements as follows:

Oppression/Exploitation in Ukraine:

serfdom, remembering past grievances, poverty, reason why forced to emigrate, anti-clericalism.

Nostalgia/Homesickness/Pioneer Hardships: (negative aspects of coming to Canada)

leaving family/wife/children/sweetheart, loneliness, longing for Ukraine, looking for work, dangers on the job, not knowing the language.

New Life in Canada: (positive aspects of coming to Canada)

freedom, self-confidence/independent action, better life, future for children, Canada is home now.

Patriotism:

pride in history/identity, knowledge of own history/identity, nation building, helping those left behind, approval of Sichynsky.

Education:

enlightenment, learning, building schools, reading clubs, sending children to school, promoting *Kanadiiskyi farmer*, reading books and newspapers.

Need for Collective Action:

join/stay together/harmony, getting rid of petty jealousies, do not fight/quarrel, discord/reason why we are lagging behind, religious strife.

Improving Morals:

drinking/hotels, cards, billiards, smoking cigars, fighting when drunk/jail/fines, negative view by others, need to save money.

Other Themes:

Canadian politics, war, women, nature, labour, philosophy, personal/friends/family.

Each poem was analyzed for the presence of the sub-elements and the themes were entered on a data sheet, in order to obtain some idea of dominant recurrent themes.

Poems which best represent the main themes were selected for more detailed examination. The form and style of these poems was analyzed as to genre, diction, imagery, rhythm, rhyme and rhetorical devices.

The present study is organized into four chapters. The first chapter describes the nature and quality of the poetry and gives an overview of the poems and the poets. The remaining chapters (two to four) are organized by theme. The second chapter shows the immigrants looking back at their native land and at the same time looking forward to a new and better future. The themes discussed here are oppression/exploitation in Ukraine, nostalgia/homesickness/pioneer hardships, and new life in Canada. The third chapter discusses the search for a new identity. The themes discussed are patriotism, education, the need for collective action, and improving morals. The fourth chapter is a survey of the other themes of the poetry in *Kanadiiskyi farmer* and identifies some differences between Fedyk and *Kanadiiskyi farmer* in terms of the authorship of a poem.

At this point a brief introduction to *Kanadiiskyi farmer* may be useful. As stated earlier, the newspaper was founded on November 5, 1903. It was a weekly published

every Thursday in a small building at the corner of Logan and Fountain Street in Winnipeg, Manitoba. The editors during the period of this study were:

Ivan Negrich (Negrych)	Nov. 5, 1903 – May 3, 1906
Osyp Megas	May 3, 1906 – March 27, 1908
Zygmund Bychynsky	March 27, 1908 – April 16, 1909
Apolinary Nowak	April 16, 1909 – May 7, 1913

The first issue of *Kanadiiskyi farmer* stated that its purpose was to provide a forum “for information on the laws of this country, history, economy, geography, politics, letters from readers in the colonies and the old country, current trends in religion, in short, everything that will benefit the people materially and morally.”

The initial annual subscription rate was \$1 per year in Canada and the United States, and \$1.50 in Europe. In January 1905, \$1 could buy a pair of shoes and three pairs of socks at H. M. Hurovich, 810 Main Street, Winnipeg, No. 1 wheat was 94 cents a bushel, potatoes were 45 cents a bushel, and butter was 7 – 14 cents a pound.²⁵ One dollar would also pay for one night’s lodging at the National Hotel, Logan Avenue and Main Street, Winnipeg, with “steam heat in every room.” The Vendome Hotel on Fort Street was more expensive, at \$1.50 to \$2.00 per day, and the Occidental Hotel at the corner of Main and Logan advertised “first class rooms and board” but did not specify the rate.²⁶ The wage on the railway was \$1.75 for a 10-hour day and farm labourers could earn \$10 to \$35 per month plus room and board, while harvest labourers earned \$79 for 2 – 3 months’ work.²⁷ The earliest records of the number of subscribers reported by Marunchak are for 1908 when *Kanadiiskyi farmer* had 3,000 subscribers: Manitoba (including 300 in the City of Winnipeg) – 1,118, Ontario – 327, Nova Scotia – 1,

Saskatchewan – 612, British Columbia – 142, Quebec – 69, Alberta – 564, Yukon – 1, USA – 125, and Europe – 100.²⁸

Kanadiiskyi farmer continued publishing until 1982. The last issue of *Kanadiiskyi farmer* stated that rising costs and lack of subscribers forced it to cease publishing.

---

¹Watson Kirkconnell, *Canadian Overtones* (Winnipeg: The Columbia Press, Limited, 1935) 77.

²Yar Slavutych, "Ukrainian Poetry in Canada: An Historical Account," *Postscript to Posterity: Writings by and about Yar Slavutych* (Edmonton: Slavuta, 2003) 34.

³M. I. Mandryka, *History of Ukrainian Literature in Canada* (Winnipeg: Ukrainian Free Academy of Sciences, 1968) 31.

⁴Michael H. Hykawy, "50-Littia *Kanadiiskoho farmera*," *Narodnyi Iliustrovanyi Kalendar Kanadiiskoho Farmera Na Rik Zvychainyi 1953* (Winnipeg: "Kanadiiskyi farmer," 1953) 45.

⁵The issues from 1904 to 1913 and after 1920 are available in L'viv, Ukraine at the Library of the Scientific Association of Taras Shevchenko. Marta Hrybalska, e-mail to Iryna Konstantiuk, 24 May 2004.

⁶"Zamitky," *Kanadiiskyi farmer* 14 May 1909: 2.

⁷Apolonary Nowak was the editor of *Kanadiiskyi farmer* at the time and obviously admired Onufry H. Hykawy's work. In 1910 Nowak wrote to Hykawy, referring to Teodor Fedyk's *Songs About Canada and Austria* (the first book of Ukrainian Canadian poetry published in Canada in 1908): "The second edition has now come out in 4,000 copies. If you could then rise on the wings of your muse and write something similar, but much better by far." Michael H. Marunchak, *Studii do istoriii Ukrainstiv Kanady* tom. III (Winnipeg: Ukrainian Free Academy of Sciences, 1968-1969) 127.

⁸Frances A. Swyripa, *Guide to Ukrainian Canadian Newspapers, Periodicals and Calendar-Almanacs 1903-1970* (Edmonton: Canadian Institute of Ukrainian Studies, The University of Alberta, 1985) 25.

⁹*Encyclopedia of Ukraine*, 5 vols. (Toronto: University of Toronto Press, 1993).

¹⁰*Antologia Ukraïnskoho pysmenstva v Kanadi* (Winnipeg: The Canadian-Ukrainian Educational Association, 1941).

¹¹M. I. Mandryka, *History of Ukrainian Literature in Canada* (Winnipeg: Ukrainian Free Academy of Sciences, 1968).

¹²Yar Slavutych, *Ukraïnska poezia v Kanadi* (Edmonton: Slavuta, 1976) 5-7.

¹³Myroslav Shkandrij, "Ukraïnska proza v Kanadi (Ukrainian Prose in Canada)," *Khrestomatiiia z Ukraïnskoï literatury v Kanadi 1897-2000*, ed. Yar Slavutych and Myroslav Shkandrij (Edmonton: Slovo, 2000).

---

¹⁴ Robert B. Klymasz, *An Introduction to the Ukrainian-Canadian Immigrant Folksong Cycle* (Ottawa: National Museums of Canada, 1970).

¹⁵ Daisy L. Neijmann, *The Icelandic Voice in Canadian Letters: The Contribution of Icelandic-Canadian Writers to Canadian Literature* (Amsterdam: Vrije Universiteit, 1994).

¹⁶ George Biztray, *Hungarian-Canadian Literature* (Toronto: University of Toronto Press, 1987).

¹⁷ Robert L. Wright, ed., *Irish Emigrant Ballads and Songs* (Bowling Green, Ohio: Bowling Green University Popular Press, 1975).

¹⁸ Doris Meyer, *Speaking for Themselves: Neomexicano Cultural Identity and the Spanish-Language Press, 1880-1920* (Albuquerque: University of New Mexico Press, 1996).

¹⁹ Orest T. Martynowych, *Ukrainians in Canada: The Formative Years 1891-1924* (Edmonton: Canadian Institute of Ukrainian Studies, University of Alberta, 1991).

²⁰ John-Paul Himka, *Galician Villagers and the Ukrainian National Movement in the Nineteenth Century* (Edmonton: Canadian Institute of Ukrainian Studies, University of Alberta, 1988).

²¹ Michael H. Marunchak, *The Ukrainian Canadians: A History* (Winnipeg: Ukrainian Academy of Arts and Sciences, 1982).

²² Michael H. Marunchak, *Biografichnyi dovidnyk do istorii Ukraiintsiv Kanady* (Winnipeg: Ukrainian Academy of Arts and Sciences in Canada, 1986).

²³ Alexandra A. Pawlowsky, "Ukrainian Canadian Literature in Winnipeg: A Socio-historical Perspective, 1908-1991," Ph.D. Diss. University of Manitoba, 1997.

²⁴ Brian J. Fraser, *The Social Uplifters: Presbyterian Progressives and the Social Gospel in Canada, 1875-1915* (Waterloo: Wilfrid Laurier University Press, 1988).

²⁵ *Kanadiiskyi farmer*: 5 Jan. 1905.

²⁶ *Manitoba Free Press*: 5 Nov. 1903.

²⁷ Martynowych, *Ukrainians in Canada: The Formative Years 1891-1924*, 82, 120.

²⁸ Marunchak, *The Ukrainian Canadians: A History*, 262.

Chapter I

An Overview of the Poetry

This chapter will provide an overview of the poetry written by Ukrainian immigrants and published in *Kanadiiskyi farmer* during the period 1905 to 1910. It presents the themes and formal qualities of the poetry, and an introduction to the poets.

This study identified a total of 127 poems written by 63 poets; 61 men and 2 women. Eight overarching themes were identified: (1) oppression and exploitation in Ukraine; (2) nostalgia, homesickness and pioneer hardships; (3) new life in Canada; (4) patriotism; (5) education; (6) need for collective action; (7) improving morals; (8) Other themes (Canadian politics, war, women, nature, labour, philosophy, personal/friends/family).

Most of the poems published in *Kanadiiskyi farmer* during this period display a mixture of themes. Oppression and exploitation in Ukraine is the main one, appearing in 42% of the poems. Ukrainians who immigrated to Canada came predominantly from the provinces of Galicia and Bukovyna, and although serfdom there had been abolished in 1848, exploitation of the peasants continued. The poems speak about the suffering under serfdom by the forefathers of the immigrants, the exploitation and poverty which forced them to emigrate, and the oppression and misery still suffered by those they left behind. The next most prevalent theme patriotism, appears in 36% of the poems. The past glories of Ukraine are recalled to inspire the reawakening and rebuilding of a great nation and to instill pride in their history and identity. The theme of education is addressed in 32% of the poems. Lack of education is seen as a major barrier to the immigrants' progress in Canada. The poems promote literacy and the establishment of schools and reading clubs.

They also chastise the readers for their ignorance and opposition to schools and learning. Nostalgia and homesickness for their native land and the hardships of pioneer life and adjusting to the new land is reflected in 25% of the poems. But hope for new opportunities and a better future for their children is also expressed, and the theme of a new life in Canada appears in 17% of the poems. The themes calling for collective action and harmonious relations in the Ukrainian community, and improving morality by eradicating habits such as drinking and gambling, account for 15% and 13%, respectively. Other miscellaneous themes are addressed in 22% of the poems. Approximately one-half of this category is devoted equally to Canadian politics, war, and nature. The subject of women occupies almost one-third of this category and the themes of philosophy, labour, and personal friendship complete the category.

While it is well known that Ukrainian immigrants composed folkloric lyric poetry, it is less well known that their newspaper poetry was also written in other genres. Of the poems examined, about two-thirds of the items can be classified as didactic poetry on specific issues, and one-third as intimate lyric poetry.

Didactic poetry has a moral purpose and is intended to convey instruction and information. Poetry of this type in *Kanadiiskyi farmer* includes exhortations to readers to read books, build schools, refrain from drinking, etc. Lyric poetry expresses the intense personal thoughts and feelings of the poet. Many of the lyric poems deal with the pain of leaving families, and nostalgia. Roughly 40% of the poetry was written in the *kolomyika* rhythm. The *kolomyika* is the most popular form of Ukrainian versification, consisting usually of “two rhyming lines with a set rhythmic pattern: a 14-syllable line with feminine ending (the ending of a metrical verse line on an unstressed syllable) and a

caesura (pause) after the eighth syllable.”¹ The following excerpt from a poem entitled “Kanadska pisnia” (Canadian Song), by a Stefan Didukh (Appendix D-176), in the September 20, 1906 of *Kanadiiskyi farmer*, is a good example of the *kolomyika* rhythmic pattern: *Maiu zhinku maiu dity//a ia ikh ny bachu / Rozhadaiu pro ikh zhytie//sam hirko zaplachu.* (I have a wife I have children//but I do not see them / I think how their life must be now//And I begin to weep bitterly). As far as we know, few peasants in Ukraine actually read poetry. They heard songs sung by others or perhaps recited at festivals with some sort of musical accompaniment. The melody served to reinforce the regular stresses of the lines and this memorized formula could be used quite easily to slot in prefabricated sequences,² which, in the case of Ukrainian immigrants, often dealt with such topics as hardships of life under serfdom, exploitation by the Polish gentry or nostalgia for the homeland. This combination of melody and rhythm made the verses easy to construct and easy to remember. A study of the Ukrainian Canadian immigrant folksong corpus by Robert B. Klymasz confirmed this. Klymasz found that non-ritual folksong texts were in the majority and he attributed this to “their ability to change and adapt themselves to new and different situations.”³

A factor in the popularity of the *kolomyika* style was the high incidence of illiteracy among the Ukrainian immigrants. *Kanadiiskyi farmer* reported on February 23, 1905 that 2,098,584 out of 2,769,803 (or 75%) Ukrainians over the age of six in Galicia could not read or write, so it is not likely that every Ukrainian immigrant arrived in Canada with the *Bible* in one pocket and Taras Shevchenko’s *Kobzar* in the other, as oral tradition has it. J. B. Rudnyckyj, who has recorded interest in literature among Ukrainian Canadians as early as the end of the nineteenth century, has noted the popular belief that

the first two books brought to Canada by the Ukrainian immigrants were the *Bible* and the *Kobzar*.⁴ Most likely, however, the vast majority of immigrants arrived, as Honore Ewach (Onufrii Ivakh) has suggested, not with books but singing their beloved folk songs. Almost immediately, the immigrants composed their own songs and set them to the Ukrainian folk melodies. If they could write, they wrote down these folkloric verses and sent them initially to *Svoboda* (Freedom) in the United States and then to *Kanadiiskyi farmer* in Winnipeg. Ewach stated that the writers of these verses were uneducated, almost illiterate adults, and the editors devoted a great deal of time to correcting their submissions.⁵

In addition to the *kolomyika* style, the lyric and didactic poetry displays a variety of other rhythmic patterns and rhyme schemes. Some examples are:

- 4-line stanzas in iambic tetrameter with rhyme schemes abcb or aabb or abab, or a combination. Sometimes there are lines with extra syllables.
- 4-line stanzas in iambic pentameter with rhyme scheme aabb or no end rhyme.
- 5-line stanzas with first four lines in iambic tetrameter and the fifth line in iambic trimeter, with rhyme scheme aabbc.
- 6-line stanzas with lines 1, 2 and 4 in iambic tetrameter and lines 3 and 6 in iambic trimeter with an extra syllable, with rhyme scheme aabccb.
- Inconsistent metre and rhyme.

Some of the didactic poetry is civic poetry that aims to serve social and civic purposes. This kind of poetry was often noted for its caustic satires against the government, and the Ukrainian immigrants wrote against their oppressors in Ukraine. The study found that most of the civic poetry in *Kanadiiskyi farmer* was written in free

verse. The lines contain varying numbers and types of metre and the poems are free of traditional patterns of rhyme, or the rhyme scheme varies greatly within a poem. The civic poetry was designed for declamation and the rhythm was adapted to the declamation. A few of these poems have a regular rhythm with the lines in a quatrain alternating between tetrameter and trimeter, but the rhyme scheme varies, for example: abcb, abcc, abcd.

The diction of the poems shows the influence of Western Ukrainian dialects and therefore the poems contain spelling variations. The same words are often spelled two different ways. For example, the word meaning “life” is spelled both as *zhytia* and *zhytie*, and the word meaning “is seen” is spelled as *vydno* and *vydko*. They used words such as *tia* (thou), *iesly* (if, since), *tu* and *tutka* (here), *tamka* (there), *hde* (where), *ony* (they), *skazavbym* (I would have said), and idioms such as *holovu sobi sushyty* (to rack one’s brains), and *stav izdyty na ‘bakskarakh’* (began to ride the rails). Because the immigrants were in contact with the English language, occasionally the poems contain mispronounced English words such as *pika* (pick), *dynerka* (lunch pail), *hand-kara* (hand car or jigger on the railroad), *genyk* (gang on a railway), *skvitovaty* (to quit).

The images in the poems are drawn from everyday life, religion, nature and history. For instance, a metaphor drawn from nature describes the oppressors who exploit the peasants in Ukraine as “blood-sucking grubs,” and discord in the community is said to be “a black cloud.” One simile compares the hard labour of the immigrant to “working like a black ox.”

The standard rhetorical device of personification is used in the poetry. The poets frequently address Ukraine as “our mother.” In another instance the poet personifies

winter as if it were a cruel person driving the labourers into the city. The poets were unsophisticated people with a limited repertoire. The devices are hackneyed and clearly derived from epics such as *Slovo o polku Igoreve* (The Lay of Ihor's Campaign) which at least some of the Ukrainian immigrants knew and copied. For instance, Pavlo Krat (Rev. Paul Crath), a writer, editor and community activist who came to Canada in 1907, translated this epic into English.⁶ The invocation in *Slovo* is an example of an epic device used in some of the newspaper poems. One of the poems begins with the invocation: "Is it not the wind is it not the clouds / That bring us that bad weather / Is it not a storm is it not an assault / That announces that discord to us" (*Chy se ne viter chy se ne khmara / Nadnosyt nam tu nepohodu / Chy se ne shturmy chy se ne napad / Zvischuie nam tu nezhodu*). A second aspect of epic poetry, the heroic story incorporating myth, legend, folk tale and history, is found in a poem about the "heroic deed" of Myroslav Sichynsky: "Oh, our Ukrainian brother / You, people of Rus' / Our brother Sichynsky showed us / How the Cossacks showed *Zhovti vody* to the Poles" (*O brate nash Ukrainyskyi / Ty Ruskii narode / Pokazav nam brat Sichynsky / Iak kozaky Liakham Zhovti vody*.) The event referred to here is the assassination of Count Andrzej Potocki, the Galician viceroy, by Sichynsky, a Ukrainian student, on April 12, 1908. This was a turning point in the national struggle in Ukraine and Sichynsky became a national hero. In a grandiose manner the poem compares this event to the annihilation of the Polish advance forces by the Cossacks at the Battle of *Zhovti vody* in 1648.

The poetic merit of the poems varies. Some were good enough to be accepted or mentioned in collections such as those by Teodor Fedyk, M. I. Mandryka, and Yar Slavutych,⁷ while other pieces have less poetic value. Watson Kirkconnell judged most

of Ukrainian newspaper poetry as “the saddest sort of doggerel,” a considerable quantity as “tolerable,” and a “precious remnant eminently worthy of preservation both as poetry *per se* and as a moving record of the experiences and aspirations of the Ukrainians in Canada.”⁸ Burton Egbert Stevenson, in his anthology of poems of American history, has suggested that historical poetry falls naturally into two classes: poetry that is written “from the inside, on the spot” and is distinguished by its immediacy from that written “from the outside, long afterwards.”⁹ The poets included in this study, as immigrants, wrote “from the inside.” These poems directly express the feelings of their authors and from these poems it would be possible to reconstruct a picture of immigration and the point of view of the immigrants, even if all other sources of information were lost. An analogy might be drawn to “The Star Spangled Banner,” composed by an amateur poet,¹⁰ which “on the spot...has the power to touch the heart and grip the imagination.” The author, while negotiating the release of a prisoner, had been detained among the British fleet due to the impending Battle of Baltimore. He was forced to watch the attack on Fort McHenry throughout the night, not knowing until morning “that our flag was still there.” In contrast, a retrospective poem with definite poetic merit such as Longfellow’s “Paul Revere’s Ride” or Tennyson’s “The Charge of the Light Brigade” may contain all the historical facts and have atmosphere, but there is no way of proving whether “the atmosphere is right.”¹¹

There is documented information on only a few of the poets. The following 16 profiles are brief and limited by available information, but they will give an idea of the backgrounds of the poets who were active in *Kanadiiskyi farmer* during the period of this study. Another 23 are listed by Slavutych¹², and the remaining 24 poets are unknown.

Panteleimon Bozhyk, poet, author and religious leader, was born on April 26, 1879 in Onut, Bukovyna and died November 20, 1944 in Winnipeg. He immigrated to Canada in 1900. His collected poems were published as *Kanadiiska muza* (Canadian Muse, 1935).¹³

Sava Chernetsky (pseudonym Chaly), was born in 1874 in Daleshiv, Galicia. He came to Canada in 1900 and was one of the organizers of the first Ukrainian reading club in Canada, The Reading Association of T. Shevchenko in Winnipeg. While in Canada he wrote many poems on the life of Ukrainian pioneers, which were published in *Svoboda*. At the end of 1900 he moved to the United States and worked in the editorial office of *Svoboda* from 1901 to 1904. Chernetsky also wrote short stories and novels; his first novel dealing with the life of Ukrainian pioneers in Canada was *Z hlybyny propasti* (From the Depth of a Precipice).¹⁴

Teodor Fedyk, was born in 1873 in Uhryniv Horishnyi, Stanyslaviv county, Galicia, and died in 1949 in Winnipeg, Manitoba. Fedyk came to Canada in 1905 and compiled the first collection of Ukrainian poems to be published in Canada, *Pisni pro Kanadu i Avstriu*, Winnipeg, 1908).¹⁵

Michael Gowda (Mykhailo Govda) was born on November 8, 1874 in Vetlyn, Jaroslaw county, Galicia, and died July 8, 1953 in Edmonton. He immigrated to Canada in 1898 and was employed as an interpreter by an Edmonton retailer. His first poem was published in *Svoboda* in 1899. Gowda was one of the founders of the first Ukrainian reading club in Edmonton and one of the leaders of the Federation of Ukrainian Socialist Democrats of Canada. In 1913 he ran as an independent for the Alberta legislature.¹⁶

Nykola Hryhorchuk was born on December 19, 1888 in Buchach, Galicia and died on November 23, 1979 in Dauphin, Manitoba. He came to Canada in 1897 and lived in Drifting River and Ethelbert, Manitoba, where he owned a business and served as a reeve of the municipality from 1917-19. In 1920 he was elected to the Manitoba legislature. He was one of the founders of the National Home in Ethelbert and a leader in the dramatic society.¹⁷

Vasyl Holovatsky, pioneer and socialist leader and editor of *Chervonyi prapor* (The Red Flag) in 1908. He began publishing poems in *Kanadiiskyi farmer* in 1907 and in the collection *Robitnychi virshi* (Worker's Poems 1915).¹⁸

Onufry Hykawy was born in 1885 in Peremyliv, Galicia, and died May 4, 1945 in Winnipeg. Hykawy immigrated to Canada in 1902. He was a teacher, journalist, and community leader. In 1910 he published *Zbirnyk baiok* (Collection of Tales), one of the first collections of Ukrainian children's literature in Canada. He was editor of *Kanadiiskyi farmer* 1913-32, and 1944-45.¹⁹ Hykawy was remembered by the late Eugene Uhryniuk (1914-2004): "In 1920 my father began working at *Ukrainian Voice* as a linotype operator. Myroslav Stechyshyn was the editor of *Ukrainian Voice* and Onufry Hykawy was editor of *Canadian Farmer*. Hykawy was a typical writer, quiet, more reserved, wrote more than he spoke. He was of middle stature, about 5' 7". I used to drop down to their house on Alfred Avenue all the time."²⁰

The Encyclopedia of Ukraine and Marunchak have a listing for Ambrosii Kibzei, who was born in 1888 in Myshkiv, Zalishchyky county, Galicia, and died April 25, 1954 in Sault Sainte Marie, Michigan. He arrived in Canada in 1905, completed college and worked as a teacher in Saskatchewan, and later obtained a medical degree from McGill

University and moved to the United States where he specialized in psychiatry.²¹ The name of the poet in *Kanadiiskyi farmer* is given as A. T. Kibzui, but in this dissertation the poet's name will be spelled Kibzey, which is consistent with Marunchak's *Ukrainian Canadians: A History*.²² Slavutych lists both an A. T. Kibzei and a D. Kibzui.

Teodor Kochan (Kokhan) was born on November 21, 1878 and died on February 2, 1972 in Winnipeg. Kochan had a varied career. He came to the United States in 1894 and fought in the Spanish American War in the Philippines. Later he worked as an army recruitment officer in Philadelphia and then immigrated to Canada in 1905. He taught school for three years and was responsible for changing the name of the town of Oleksiv to Tolstoi. Later he worked for the City of Winnipeg and the Old Age Pension Board.²³

Yakym D. Kravetz (Iakym D. Kravets) was a labour organizer in the coal mines in Hosmer and Fernie, British Columbia, and in Frank, Alberta, and one of the founders of the reading clubs in Calgary and Fernie.²⁴

Vasyl Kudryk was born October 13, 1880 in Tsebriv, Ternopil county, Galicia and died on October 7, 1963 in Winnipeg. He immigrated to Canada in 1903 and taught in several Ukrainian rural school districts. He was an editor of *Ukrainiskyi holos* (The Ukrainian Voice) from 1910 to 1921 and was ordained an Orthodox priest in 1923. His short stories and articles appeared in the Ukrainian press, while his poetry came out in separate collection, *Vesna* (Spring, 1911).²⁵ Kudryk wrote under the pseudonym V. Tsebrivsky.²⁶

Semen Bohdan Mykytiuk was born on September 1, 1891 in Balyntsi, Kolomyia, Ukraine, and died on August 19, 1958 in Vernon, British Columbia. He came to Canada in 1908 and taught school in Manitoba, Saskatchewan and Alberta.²⁷

Ivan Pavchuk (1884-1966) came to Canada in 1900 with his parents and settled in Oakburn, Manitoba. He worked on the railway, on farms and in the mine. He was also a blacksmith and a merchant. Pavchuk began writing poetry in 1908.²⁸

Dmytro Rarahowsky (Rarahovsky) was born on November 4, 1878 in Klyvky, Kalush county, Galicia and died in January 1957 in Edmonton. He came to Canada in 1903 and was active in the Ukrainian Social Democratic Party of Canada and the Ukrainian Labour-Farmer Temple Association. Rarahowsky published two collections of poetry, *Robitnychi pisni* (Workers' Songs, 1908) and *Ukraiinski robitnychi pisni* (Ukrainian Workers' Songs, 1945).²⁹ In the 1920s he formed part of the Canadian "Hart" group allied to the pro-revolutionary Ukrainian proletarian writers organization in Ukraine.³⁰

Dmytro Romanchych (1872-1968) came to Canada in 1897 and settled near Dauphin. He was the first trustee of the school in Kosiv and one of the founders of the National Home there. He was very active in organizing and building up the educational library, which was known as one of the finest pioneer libraries in the rural area.³¹

Orest Zerebko (Zherebko) (1887-1943) was one of the founders of the Ukrainian Teachers' Association and in 1913 was the first Ukrainian to graduate from a Canadian university with a Bachelor of Arts degree.

The following 23 poets' names are included in the list of 300 poets by Slavutysh: Mykola Boretsky, Hrynko Burak, V. D. Chorneiko, I. Denys, Stefan Didukh, N. Hakman,

I. Hladchenko, Ivan Kozak, Ivan Khrustavka, Natalii Kryhynchuk, M. Kuzmicha, Petro Kuzyk, Dmytro Oliinyk, Vasyl Romaniuk. I. Rusnak, Petro S. Senkiv, Teodor Senkiv, Den. Sikora, N. Tomashevsky, Ivan Uhryn, Vasyl Ukhach, Dmytro Yarema (Iarema), Atanazii Zahariia.

The following 24 poets are unknown: Nykola Berehulka, Luts Burtnyk, Iuliiian Chaikovsky, Elena Chernetska, Matvii Chyzh, Onufry Herman, T. Iahol, M. Iulian, Ivan Iuzva, Ivan [surname illegible], M. Kovalchuk, K. Krym, Dmytro Kyba, Iurko Machula, Ivan Marak, H. Muliarsky, O. Mymryk, Maria Palii, M. Pidhirny, Ivan Ravliuk, I. Sanduliak, A. Senkiv, V. B. Smuk, P. Zaiats.

Some of the poets were teachers and priests while others probably were homesteaders and labourers. As discussed earlier, the influence of the traditional *kolomyika* style is prominent in the lyric and didactic poetry, but there is also evidence the poets experimented with free verse. In general, the poets had a limited repertoire of themes and relied on stereotypical devices and phrasing. Nonetheless, the poetry is a fruitful source of information on the immigrant experience and insight into the origins of Ukrainian Canadian literature. The next chapter provides an analysis of the poetry dealing with oppression and exploitation in Ukraine, nostalgia, homesickness and pioneer hardships and looking forward to a new life in Canada.

---

¹ *Encyclopedia of Ukraine* vol. II (Toronto: University of Toronto Press, 1993) 591-592.

² Philip Davies Roberts, *How Poetry Works* (Harmondsworth: Penguin Books Ltd., 1986) 107-126.

³ Robert B. Klymasz, *An Introduction to the Ukrainian-Canadian Immigrant Folksong Cycle* (Ottawa: The National Museums of Canada, 1970) 4.

⁴ J. B. Rudnyckyj, forward, *History of Ukrainian Literature in Canada* by M. I. Mandryka (Winnipeg: Ukrainian Free Academy of Sciences, 1968) 9.

⁵ Onufrij Ivakh, "Ukraiinsko-Kanadiiske pysmenstvo," *Ivileinyi Almanakh dlia vidmichennia 50-littia pratsi Ukraiinskoho Holosu 1910-1960* (Winnipeg: Trident Press Ltd.) 156-158. Onufrij Ivakh (Honore Ewach) (1900-1964), came to Canada in 1908, graduated from the University of Saskatchewan in 1929, joined the editorial staff of *Ukrainian Voice* 1932, poet and author, best known for his prose work *Holos zemli* (Call of the Land, Winnipeg 1937), a novel about Ukrainian Canadian pioneering life.

⁶ *Prince Ihor's Raid Against the Polovtsi*, trans. Paul Crath (Saskatoon: The P. Mohyla Ukrainian Institute, 1947).

⁷ Teodor Fedyk, comp., *Pisni pro Kanadu i Avstriu* (Winnipeg: Ukraiinska Knyharnia, 1911); Teodor Fedyk, comp., *Pisni pro Kanadu i Avstriu: z dodatkom: Pisni ta dumky pro Sichynskoho* (Winnipeg: Ukraiinska Knyharnia, 1914); Teodor Fedyk, comp., *Pisni imigrantiv pro staryi i novyi krai* (Winnipeg: Ukraiinska Knyharnia, 1927); M. I. Mandryka, *History of Ukrainian Literature in Canada* (Winnipeg: Ukrainian Free Academy of Sciences, 1968); and Yar Slavutych, *Ukraiinska Poezia v Kanadi* (Edmonton: Slavuta Publishers, 1976).

⁸ Watson Kirkconnell, *Canadian Overtones* (Winnipeg: The Columbia Press, Limited, 1935) 77.

⁹ Burton Egbert Stevenson, Introduction, *Poems of American History*, coll. And ed. by Burton Egbert Stevenson (Boston: Houghton Mifflin Company, 1922) xi-xii.

¹⁰ P. W. Filby and Edward G. Howard, comp., *Star Spangled Books: Books, Sheet Music, Newspapers, Manuscripts, and Persons Associated with "The Star-Spangled Banner"* (Baltimore: Maryland Historical Society, 1972) 17.

¹¹ Stevenson, xi.

¹² Yar Slavutych, *Ukraiinska poezia v Kanadi* (Edmonton: Slavuta Publishers, 1976) 3-5.

¹³ *Encyclopedia of Ukraine*, Vol. 1, 289.

---

¹⁴ Mandryka, 37-41.

¹⁵ *Encyclopedia of Ukraine*, Vol. 1, 875.

¹⁶ *Encyclopedia of Ukraine*, Vol. 2, 73.

¹⁷ Michael H. Marunchak, *Biografichnyi dovidnyk do istorii Ukraiintsiv Kanady* (Winnipeg: Ukrainian Academy of Arts and Sciences in Canada, 1986) 158-160.

¹⁸ Marunchak, *Biografichnyi dovidnyk do istorii Ukraiintsiv Kanady*, 149.

¹⁹ *Encyclopedia of Ukraine*, Vol. 2, 293.

²⁰ Eugene Uhryniuk, personal interview, 6 Dec. 2002 and 30 May 2003. "I was born on January 1, 1914. I graduated from the University of Manitoba with a degree in pharmacy and operated Charles Pharmacy on Selkirk and Charles from 1946 to 1987. My sister was also a pharmacist. She apprenticed with Empire Drugs who were willing to give her a try. Then she worked in St. Boniface Hospital Dispensary because they were required to have a qualified pharmacist. As an apprentice, women and men were paid the same, although it was low pay. She got married and moved to Windsor. She worked part time as a volunteer in the pharmacy for the Salvation Army. At that time men did not like their wives to work. Her husband was a dentist. My father trained as a teacher at the Manitoba Teachers' College and taught school in Sheho, Saskatchewan. In 1920 my father began working at *Ukrainian Voice* as a linotype operator. Myroslav Stechyshyn was the editor of *Ukrainian Voice* and Onufry Hykawy was the editor of *Canadian Farmer*. Hykawy was a typical writer, quiet, more reserved, wrote more than he spoke. He was of middle stature, about 5" 7". I used to drop down to their house on Alfred Avenue all the time. He married a girl by the name of Chorneiko. Their three girls were active in the Ukrainian National Home. I was invited to play the violin at concerts and would have to have an accompanist. I'd call on Natalie, the oldest daughter who was a good piano player, and she'd say, 'Oh yes, sure.' She was part of our group. This was from 1925 to 1928. I would play for different Ukrainian organizations. At that time the entertainment was smaller concerts first. When Dr. Macenko came to Canada he started to promote bigger concerts. He put on a skit at the Winnipeg Auditorium just before the Second World War. I was best man at Macenko's wedding. [Shows a photograph] I had this picture taken with O. Koshetz and his wife. My uncle Peter was a Presbyterian minister. Shutulski asked him to come and work in music at the Labour Temple on Pritchard. He was involved with forming the mandolin orchestra."

²¹ *Encyclopedia of Ukraine*, Vol. 2, 502.

²² Michael H. Marunchak, *The Ukrainian Canadians: A History* (Winnipeg: Ukrainian Academy of Arts and Sciences in Winnipeg, 1982) 113, 141, 155, 156, 157, 235, 339, 375, 523.

²³ Obituary notice in *The Winnipeg Tribune*: 5 Feb. 1972.

---

²⁴ Michael H. Marunchak, *The Ukrainian Canadians: A History*, 172, 178.

²⁵ *Encyclopedia of Ukraine*, Vol. 2, 699.

²⁶ Yar Slavutych and Myroslav Shkandrij, *Khrestomatiia z ukrainskoi literatury v Kanadi, 1897-2000* (Edmonton: Slovo, 2000) 614.

²⁷ Marunchak, *The Ukrainian Canadians: A History*, 435.

²⁸ Marunchak, *Biografichnyi dovidnyk do istorii ukraiintsiv Kanady*, 488.

²⁹ *Encyclopedia of Ukraine*, Vol. 4, 318.

³⁰ Volodymyr Kachkan, "Myroslav Irchan: povernennia," *Mykola Plaviuk: Ukrainina – Zhyttia moe* Vol. 3 (Kyiv: Vydavnytstvo Imeni Oleny Telihy, 2002) 1001.

³¹ Marunchak, *Biografichnyi dovidnyk do istorii ukraiintsiv Kanady*, 54.

Chapter II

Looking Forward, Looking Back

This chapter will deal with the poetry published in *Kanadiiskyi farmer* between 1905-1910 which expresses themes of oppression and exploitation in Ukraine and nostalgia and pioneer hardships and describes a new life in Canada. These works show that the Ukrainian immigrants felt the pull of both countries: Ukraine represented everything that was familiar and dear to them while Canada held the promise of a better future.

Literary critics have pointed out that this position of being suspended between two countries is articulated in all immigrant literature. In examining the prose of Ukrainian immigrants, Myroslav Shkandrij has compared these conflicting elements to the image of the ancient Roman god Janus who is usually represented with two faces, looking both forwards and backwards. Ukrainians, like other immigrants, tried not to forget their homeland and at the same time tried to become exemplary members of Canadian society.¹ Daisy L. Neijmann has also found this “uneasy suspension” expressed in the literature written in their native language by immigrants from Iceland who first came to Canada in 1875. In their writings Canada represents the “glorious future” but Iceland “still holds the souls of its far-away children” with its legends, myths and values.² However, the Icelanders were different from the Ukrainians and other immigrant groups. A volcanic eruption had destroyed farmlands and settlement, leaving many homeless and therefore people from all sectors of the population, wealthy tradespeople as well as unskilled labourers and farmers, were forced to emigrate. All Icelandic immigrants who arrived in Canada were literate.³ By contrast, the majority of

the Ukrainian immigrants in the first wave of immigration (1891-1914) were illiterate peasants. And they were the people who made up the audience for the poems in *Kanadiiskyi farmer*.

The first example of the group of poems describing the political and economic oppression in Ukraine is one entitled "To the Ukrainian People" (*Do narodu Ruskoho*) by a Iurko Machula of Neudorf, Saskatchewan, in the January 12 and 19, 1905 issues of *Kanadiiskyi farmer* (Appendix D-104). This lengthy poem consists of 96 four-line stanzas and since the poem is dated December 2, 1904, perhaps its length is due to the long winter evenings the poet may have spent in an isolated farm house. The metre pattern is irregular and for the most part, the stanzaic rhyme scheme is *abcb*, with the second and fourth lines ending in a rhyme. A regular rhyme scheme creates a pattern of anticipation and would have increased its effectiveness when it was declaimed in reading clubs, although at the time Machula wrote this poem there would not have been a reading club in Neudorf since the first reading club in Saskatchewan was not founded until 1906.⁴ Neudorf was probably similar in size to nearby Grenfell which had a population of over one dozen Ukrainian families in 1895.⁵ Machula may have worked as community organizer; on April 12, 1906 he wrote from Stuartburn, Manitoba, promoting the establishment of a mutual aid society.

The main idea of the poem is opposition to the power of the Poles and Jews over the Ukrainian peasants in Galicia and an invocation to enlightenment. The poem opens with an oral formula used in epic poetry, the invocation, which asks: "Is it not the wind, is it not the clouds / That bring us that bad weather / Is it not a storm, is it not an assault / That announces that discord to us." The poet begins with a lament at the state of affairs

and a call to action: "It is time to separate the wheat from the chaff / It is time to investigate the matter." He goes through the possible causes for their misery and settles on the fact that the Poles are not the only enemy but that Ukrainians lack of self-respect. In his invocation to self knowledge, Ukraine is personified as a child needing a mother's love: "Let us sincerely fall in love with Rus'-Ukraine / And we will live happily / Love your poor Rus' / As a mother loves her child." The image of Ukraine is reversed here from the usual "mother" to "child." This reversal of image conveys a sense of defenselessness with the aim of inspiring a desire to love and protect. The poet further develops the image of Ukrainians as adults in his invocation of the need to act independently: "Our enemies / Who without fail want to lord over / Rusyny /.../ Because we are no longer children / We are now able to live without you." He rejects the idea of his nation as a child that needs the discipline of another nation. The poet then turns his attention to the situation of the immigrants: "Ukrainian people, you are now living / In Canada a free country /.../ Why are you taking on the Polish shackles / Why are you restraining your work." Canada has provided a new atmosphere of self-confidence and independent action. However, the psychology of dependence among Ukrainians still exists and has to be overcome. It is an "internal," psychological problem here, not a political or a social one: "And even here you still forge shackles / Upon yourselves."

In the next section the poet recounts the history and grievances that are traditional. He reminds readers of the suffering of their forefathers under serfdom and of the proliferation of alcoholism, promoted by the tavern keepers. He recounts how the Poles stole from the peasant, how they treated him like an animal and how they oppressed and "put us in shackles / And took away our freedom." The poet conveys the desperate

conditions of the peasants by the constant repetition of “yoke” and “shackles.” These words appear six times in the seven stanzas of this section, and the yoke is described as either “heavy” or “iron.” These conditions are the reason, the poet says, “That we are more backward / Among other nationalities.” And these conditions still exist in Galician Ukraine: “Have you not heard even now / What our protectors are doing / In Galicia our Ukrainian people / They have squeezed to the end.” The poet is referring here to Eastern Galicia. Most of the Ukrainians who immigrated to Canada in the first wave of immigration (1891-1914) came from Eastern Galicia and also from Bukovyna. Although Eastern Galicia had become part of the Austro-Hungarian Empire in 1772,⁶ it was under Polish domination since the Polish nobility owned all the large estates and consequently held all the political and economic power. The poem describes the domination of Polish society in government: “There the Polish circle in the nation’s government / Is paid for with our sweat.” In the 1860s the government introduced an electoral system that limited peasant representation. Representatives to the central and provincial assemblies were elected from four groups: the great landowners, the chambers of commerce, the towns and the villages. Besides the property qualifications, an additional barrier to peasant representation was the fact that nobles could also be elected to represent the village. But this flawed system was, nevertheless, an important step forward.⁷ As to education, the poet states: “They do not even want to provide a school for a Ukrainian child.” The Polish nobility dominated the provincial Board of Education and thereby could impede education by withholding financial support, by their attitude that “education is the privilege of the gentry,” and by the policy that only the Polish language was compulsory.

Often Polish teachers who spoke no Ukrainian were assigned to Ukrainian districts where they instilled Polish culture and patriotism.⁸

The poet then describes the relationship of Polish nobility and the Jews: "They bring in Jews from all over the world / To that Galilee / They give them rights." The Jewish population was large in Eastern Galicia⁹ and sometimes sided with the dominant Polish society, although not always. At this time there were electoral alliances between Jews and Ukrainians to defeat Polish candidates.¹⁰ The poet seems unaware of this and puts forward the traditional view of Jews as tricksters, who are privileged and allies of Poles: "Everything is lawful for the Poles in that Galilee / To drink and to carouse / And for Jews it is lawful at every step / To swindle our people."

As the poet recounts more grievances, the luxurious way of life of the Polish gentry is contrasted with the misery of the Ukrainian peasants. The opulence is emphasized by the image of the gentry "riding in silver carriages" which is contrasted with the images of the peasant who "Must pay the taxes even though he is naked and barefoot / And has nowhere to pasture his cow," and the peasant who is thrown in jail for three months "For carrying a stick of wood / To his house on his back." This is a reference to the exploitation of the peasants which continued in various forms even though serfdom had been abolished in Galicia and Bukovyna in 1848. Social historians like John-Paul Himka have analyzed the conditions of the peasantry.¹¹ Under serfdom the peasants were obliged to provide to the nobles a certain number of days of wage-free labour. After serfdom was abolished, the peasants had to pay exorbitant taxes to compensate the nobility for the loss of labour previously provided wage free and for maintenance of roads and other services. They also had to pay the nobility for firewood,

lumber and pastures, and they incurred high legal fees when they tried to regain their rights to free access or fines when they chopped down trees or grazed cattle illegally. The poet underscores this exploitation with his choice of the phrase in the Polish language: “W Polsce jak kto chce (In Poland we do what we want) – the Poles say.”

Finally, the poet expresses an appeal to resist the ruin of Ukraine. For instance, Ukraine is represented by the image of the mother who is holy and therefore to be revered. The Poles, on the other hand, are snakes which must be eradicated as they prevent Ukrainians from living freely. The way forward is through enlightenment. This includes self-awareness, knowledge of one’s own history, identity and literacy. People should not be ashamed to call themselves “Rusyny.” Almost all of the Ukrainians who came from Galicia and Bukovyna referred to themselves as “Rusyny” (Ruthenian in English) at the turn of the century. The term “Ukrainian” was not used in Western Ukraine by most peasants and town dwellers before the First World War. In Canada both terms were used, and over time “Ukrainian” became the standard term, especially after 1907. The poem ends in an optimistic prophesy of the resurrection of Ukraine. There will be a recovery of history, both ancient and recent, and an ennoblement and elevation of identity: “And our Rus’ nation will be resurrected / Our ancient Rus’ glory / Before the whole world Rus’-Ukraine / Will be exalted.”

Creating a sense of awareness and pride in their identity as Ukrainians was an important message in these poems. Apparently the message reached its audience as the following example illustrates. A young waitress from Fernie, British Columbia wrote to *Kanadiiskyi farmer* that she had thought that English and Slovak were the only worthy languages until she stood outside the door of the hall listening while Mr. Kravetz led the

workers in song. There she learned she was Ukrainian and “will be Ukrainian until the day I die.”¹² Perhaps the workers in Fernie may even have recited or sung one of the poems written by Yakym D. Kravetz such as “Dedication to the Galician Immigrants” (*Posviata halytskym emigrantam*) (Appendix D-133), which appeared in the November 9, 1905 issue of *Kanadiiskyi farmer*. This civic poem is written in the *kolomyika* rhythm and consists of 30 stanzas. The poet recounts past grievances and says that is the reason Ukrainians were forced to immigrate. They suffered the bitter fortune so long “Until in the end it showed them / The way across the sea.”

The poem opens with a fairly common motif borrowed from Ukrainian folk songs: “The wind blows the wild wind blows” (*Shumyt viter shumyt buinyi*). A highly emotional tone is created by the poet’s personification of fortune and Ukraine. The poet begins by apostrophizing “capricious” fortune and asking: “Why are you chasing them out / With their little children / Do you not have a conscience?” The immigrants are symbolically portrayed as delicate flowers being driven out through no fault of their own: “Look at those tears / Look at those innocent flowers / That are setting out today /.../ Who will protect them?” The poet then addresses his native land: “O weeping mother / My beloved mother / You have worked for many years / For the Poles /.../ What payment did you receive in return?” The poet presents a picture of the suffering victim. The enemies are trampling his mother with their feet, crucifying her and drinking her blood. They persecute her and throw her in prison and make her “dance to their tune.” They dress in splendid clothes and drive around in carriages while Ukraine, after working for the Poles, “has to flee from the country / Ragged and barefoot.” The poet wonders if Ukraine will regain her ancient glorious past. He asks: “How long is this going to last /

How long will the birds of prey / Tear you apart?" At the end, the poet does hold out some hope as he wishes death upon the rogues.

Not all the poems in *Kanadiiskyi farmer* are as lengthy as the two previously discussed. A much shorter poem entitled "Leave us Polish Gentry" (*Pokyn nas liashy!*) by Orest Zerebko (Appendix D-111), in the February 9, 1905 issue, has only five stanzas. The rhyme scheme in the first stanza is *abba*, but changes to *aabb* for the balance of the poem. This poem presents some interesting images, betraying Zerebko's education and reading. The torment of the Ukrainian people by the Poles is like the "wild wind bending the tender willows." The Poles fight for the thoughts of the people like "the grey-winged eagles that fight beneath the clouds." Ignorance is a strategy of deception used by the oppressor: "They clamour for your thoughts and wound your heart / And set fire to your ignorant head." The colonizer continually plots to annihilate the Ukrainians like "Water foaming and frothing along the channel to the mill."

Still on the theme of oppression in Ukraine, but told from a different point of view, is a poem entitled "Memories of Galicia" (*Hadky z Halychny*) by Petro S. Senkiv (Appendix D-166), in the May 24, 1906 issue. This charming poem is written in the *kolomyika* style. The poet recounts his childhood memories of picking mushrooms near his native village of Hermankivka, Borshchiv district. He remembers how the people suffered in Galicia and wants to tell Canadians about his own experience. He is awakened one fine spring morning by his father who asks him to go the forest and pick some tasty morels for breakfast: "This was in the month of May / When days are bright and nights are warm / When all the earth blossoms." He jumps up gladly, says his prayers and without eating or packing any food, he gets ready to set out. Not having a

coat, he wraps himself in a sack, throws a satchel over his shoulder and with his hat clutched in his hand, runs barefoot over the field to the forest. Finally he reaches the thick part of the forest where he finds morels “as pretty as dolls.” When he has picked enough mushrooms he looks at the sun and notices it is getting late, so he starts for home. After about an hour he notices that he had left his sack behind. He leaves his satchel and goes to retrieve the sack. On his way back while trying to find where he left his satchel, he suddenly hears from behind an oak tree: “Halt!!” It is the Polish lord who owns the forest. He grabs the boy and commences to beat him. When his cries do not stop the beating, the boy begins to kiss the lord’s hand: “I did not know / That this is what he wanted / But when I realized that this is better / Than getting a beating / I went and kissed his other hand.” The conversation between the lord and the boy is written in the Polish language. Finally he gives the lord his sack of mushrooms and is released. He is happy that the lord did not take everything away from him; he still has his hat and can pick more mushrooms in it. As luck would have it, on the way back the boy is caught again, this time by the forest ranger. The boy receives another beating and is relieved of his hat and mushrooms. He finally escapes and slowly walks home: “With no satchel / With no morels and no sack / My bare feet bleeding / And no hat upon my head.” His worries, however, are not over. Now he begins to feel apprehensive about how his father will react.

This simple poem can be read as a symbol of the plight of the Ukrainian peasants who lived in a situation resembling political and cultural colonialism. The little boy sets out eagerly on a verdant spring day without a coat, shoes or breakfast to bring back food for the family just as the peasants who, in spite of working hard in a land that is abundant

and fruitful, still live in poverty. The boy is punished for “stealing” from the forest that the peasants feel belongs to them but has been taken away. The beating the boy receives symbolizes the physical suffering the peasants endure at the hands of their oppressors. The entire dialogue conducted in Polish between the lord and the boy suggests the suppression of the Ukrainian culture. Kissing of the hands implies fealty and subservience. After the boy pays off the lord with his sack of mushrooms and his obeisance, there is yet more punishment and payment required by the ranger who also beats him and takes his meager hat-full of mushrooms. This suggests the heavy burden on the peasants of payments for taxes, interest, fines and other services. Finally, the fear and defencelessness of the people is implied in the image of boy wondering what will happen to him next.

The preceding poems incorporate the motif of the *liakhy* (Poles, Polish gentry) as the traditional enemies of the Ukrainians in Galicia. A poem entitled “1905 New Year Greeting” (*Zhelania na novei 1905 rik*) by Matvii Chyz (Appendix D-109), St. Julien of Batoche, Saskatchewan, in the January 19, 1905 issue, shows how *liakhy* is transported and applied to the situation in Canada. The transfer of motifs occurs in other immigrant literatures, for example, George Bisztray has explained how immigrants transposed motifs into Hungarian-Canadian poetry. The epithet “blond” for the muddy water of the Tisza River in Hungary characterizes the water of the Saskatchewan River in prairie poetry, and the *delibab* (mirage), a familiar natural phenomenon of the Hungarian Great Plains, becomes the northern lights.¹³

This sole poem by Chyz contains six stanzas with a rhyme scheme *aabb*. The first two stanzas praise the work of *Kanadiiskyi farmer* and extend wishes to the editors:

“May God help you in your work / To enlighten our Ukrainian people here.” The poet then proceeds to denounce the newspaper *Slovo* (The Word) and the Conservative Party: “May the dishonourable *Slovo* perish / Why do they try to push in among us / The Conservatives those spirits of despair / Those anti-Christ and unclean spirits.” He refers to the Conservative’s *Slovo* as the “Polish rag” and warns that they want to turn the Ukrainians into serfs again.

The poet was probably stimulated to write this poem by the rivalry between the two newspapers, each of which was supported by a different political party. During this time political parties established and/or supported ethnic newspapers to promote them and their candidates. When the founders of *Kanadiiskyi farmer*, Cyril Genik (Kyrylo Genyk), Ivan Negrich (Negrych) and Ivan Bodrug, realized that they did not have sufficient funds to support a newspaper, they sought financial assistance from the Liberal Party.¹⁴ Genik had connections to the Liberal Party as he was employed by the government as an immigration officer. The Conservative Party established *Slovo* in 1904 but it collapsed after several issues.¹⁵ During its existence the two newspapers carried on a polemic. At the time, the Liberal Party supported immigration of Ukrainians while the Conservative Party was opposed to it. The poet states that he knows the Conservatives well: “I have lived here nine years / At work they spit in our eyes.” “Polish rag” is a criticism of *Slovo* for employing people of Polish origin instead of Ukrainians. Ironically, two of *Slovo*’s employees had learned the typesetting trade at *Kanadiiskyi farmer*.¹⁶

The next selection of poems describes the hardships endured by the immigrants on their journey to Canada and the difficulties of adjusting to life in the new land. “In

Memory of Our Immigrants” (*V pamiat nashym emigrantam*) by Michael Gowda (Appendix D-129), in the November 2, 1905 issue is a poem of 149 lines written in free verse. An early critic M. I. Mandryka considered that Gowda’s “mastery was primitive” and that his best writing was a piece of prose written in English which was transformed by E. W. Thomson into a long poem, published in 1905.¹⁷ Nevertheless, the imagery in this poem makes it one of the most vivid of the poems in *Kanadiiskyi farmer* during this period and indeed one that is clearly “written from the inside.”

The poem paints a chilling picture of the immigrants’ arrival. Signs of their arduous journey are etched on the immigrants’ silent faces; they seem “As though they are inmates coming out of prison.” The journey from the village in Ukraine to western Canada usually took about three weeks. The immigrants traveled on crowded and noisy trains and were cheated by unscrupulous agents. They were in constant fear of being turned back before they reached the ship, and then endured the ocean crossing in the steerage without adequate food or water and were very often seasick. In the poem they stand silent with reddened eyes: “Is it from anger or from weeping? / If you ask or do not ask / Still they tell you nothing.” They keep arriving: “These orphans, forgotten by the world / Clutching their little ones /.../ Whether in the light of day or in the dark night / A cold wind always greets them.” They have not forgotten the exploitation they suffered but they no longer curse their oppressors: “They are numbed by the journey / And the grief of parting from their native land.” The poet emphasises their anguish with a simile comparing their homesick thoughts to a snake coiled inside their hearts and all cheerful thoughts are obscured by a dark thunder cloud. In another simile the poet compares the immigrants to new-born babes who are born again into freedom and, like a small child

looking forward to receiving a gift, the immigrants look forward to a new life in this foreign land. Another image reinforces the simplicity of the immigrants. This image is striking because it evokes a poignant picture of the immigrants arriving to face an unknown future with their meager supplies: "They come from bondage leading their children / Carrying old bits of clothing / Large sacks, sickles and scythes / hand mills, whetting stones and barrels of cabbage." As he watches the immigrants "dry their tears with rags" and express their gratitude to God for bringing them to freedom, the poet optimistically predicts a bright future for the immigrants: "You will rejoice / Your new free country will be golden."

Poems reflecting nostalgia and homesickness are laden with the pain of loss. A civic poem entitled "The Old and New Country" (*Staryi a Novyi Krai*) by I. Denys from Buchanan, Saskatchewan (Appendix D-228), in the July 17, 1908 issue consists of 24 stanzas with a rhyme scheme *abcb*. Although for the most part this poem is a diatribe against the tyranny in Ukraine, it also recalls the beauty of the countryside with romantic nostalgia: "Where a Ukrainian song / Resounds 'neath the clouds /.../ Where Ukrainian children / Playfully frolic / And on his reed pipe / A shepherd mournfully plays." The poet creates a romantic mood with folk images such as mowers cutting rows of hay and pretty girls harvesting grain with their sickles, while overhead a lark circles and greets the plowman with its enchanting song.

Homesickness is the main theme of a poem entitled "Song of Canada" (*Kanadyiska pisnia*) by A. Senkiv of Steinbach, Manitoba (Appendix D-195), in the June 28, 1907 issue. In this lyrical poem consisting of 12 stanzas written in the *kolomyika* style, the poet shows how a young farmer tries to deal with his homesickness. At first he

plays the violin to dispel his sadness. He addresses Ukraine, personified as his “dear mother” and asks whether she can hear him playing his violin. He tells her that in this foreign place there is food and clothing but there is no joy. He decides to take his rifle and to go hunting in order to get rid of his sorrow. He tramps through the wilderness without seeing an animal and only hears the forlorn calling of the crows that “wilts his heart.” The poet describes the young man’s conversation with the crows; he tells them not to caw but to tell him some news from his native land, but the crows reply that “There is no news / From your Ukraine.” Next he asks the cuckoo to “Cheer up my heart / In this foreign country,” but the cuckoo replies that if she were to do that she would become mournful as well. Finally, he decides to harness his horses to the plow and begins to sing out his grief: “Dear God, dear God / I am a captive here / There is no happiness here / My unfortunate lot!”

The next poem, a 12-stanza *kolomyika* lyric, by another unknown poet, I. Rusnak, entitled “My Night” (*Moia nichka*) in the December 18, 1908 issue (Appendix D-239), deals with the hardships of the frontier labourers and effectively demonstrates the homesickness of a worker in a lumber camp by using a dream sequence. The diction of the poem incorporates mispronounced English words. There were tens of thousands of Ukrainian migrant labourers as a result of the boom in railroad construction, mining and lumbering, and these labourers would have had ample contact with the English language. Klymasz has stated that these borrowed English words are “a sign of both culture and language contact” and the immigrant was “able to transform these borrowings into a consciously formulated comical, poetic device.”¹⁸ The worker quits (*zkvituvaves*) his job in Palliser and goes to Golden to look for another one but is unsuccessful: “What am I to

do? / No money, no work / How am I to live?" In the evening he barter for supper with a Chinese cook who gives him dry, boiled potatoes, bacon, only one piece of bread and cold tea. After spending the night on the hard floor the worker travels for two days to look for work in a lumber camp (*do kempy*). That night he has a pleasant dream that he is back home in Ukraine, but when he wakes up in the morning he sees only "the dark forest" which he has to cut down.

Another example of a poem dealing with pioneer hardships in which the poet interpolates English words in the Ukrainian text is entitled "I Will Not Forget" (*Ne zabudu*) by I. A. Pavchuk in the January 15, 1909 issue (Appendix D-249). This 17-stanza poem written in the *kolomyika* style contains a mixture of themes such as patriotism ("Our mother Ukraine / The most beautiful in the world / I will never forget you"), the need for enlightenment and working together. A portion of the poem is also dedicated to the financial woes of the farmer and working conditions of the labourer. The farmer buys his equipment in a store (*shtori*) at a big sale (*beksel*). He is not able to pay and loses the farm. The labourer has a boss (*basyka*) who is always on his back swearing (*godemuie*), and even though his work may be the best, the boss always finds some fault.

A poem appropriately named "What Dreams Do to a Man in a Foreign Land" (*Shcho robyt son cholovikovy v chuzhyni*) by Nykolai Boretsky (Appendix D-182) in the November 15, 1906 issue also makes use of the dream sequence to emphasize the homesickness. In this 9-stanza *kolomyika* the immigrant dreams that he is back in Ukraine walking along with his child: "With its dear little arms / Hugging me, saying something / And wiping away my tears." He awakes, it is twelve-thirty in the morning, and he asks: "Where did my dream go? Where is my baby?" It is Easter morning and he

is in the middle of the prairie in a distant foreign land with “a pain in my heart such as I have not felt till today.” The poet metaphorically identifies his thoughts of home that spin around in his head with the violent wind blowing in the Canadian wilderness. When he writes: “Without my family I wilt like a leaf in the sun,” he more sharply characterizes his feelings of loneliness and desolation.

For some, returning to the old country remained a dream. “In Winter” (*V zymi*) by Nykola Berehulka in the January 1, 1909 issue (Appendix D-241), is a poem about a young immigrant sadly wandering the streets of the city looking for work. This poem contains 11 stanzas and is written in the *kolomyika* rhythm with an occasional extra syllable at the end of some lines. Life in Canada has not turned out as the immigrant expected; he would like to return to Ukraine but does not have the money: “He did not earn anything during the summer” and now “he rises early every morning / And runs to the ‘office’ downtown.” Different thoughts crowd his mind: “if only I could return to Ukraine / I would not want to hear of Canada again / There is nowhere to go / Nothing to do during the long, cold winter.”

Despite the hardships and homesickness, the immigrants began accepting Canada as their new home and *Kanadiiskyi farmer* published poems praising freedom in Canada and the welcome extended to people from every part of the world. A patriotic poem entitled simply “Canada” (*Kanada*) by I. Hladchenko in the April 27, 1910 issue (Appendix D-310) is a didactic poem consisting of 18 stanzas with a rhyme scheme *abcb* and *abab*. The poem opens with an address to “Canada my mother” and an exhortation to love and respect Canada “like a mother.” Canada provides freedom and a home for “every kind of orphan” and for those reasons Canada is as dear as a native country and

promises “Abundance, honour and strength / For this foreign son.” The poet continues patriotically: “You are our pride and glory / Before the whole world.” Although Canada is personified as “the mother” and the poet admonishes the immigrants for neglecting learning and “Living as if we were in the Old Country,” nevertheless, it is significant that he considers retaining their native language an important part of their identity: “Our native language here / Is as free as water /.../ We will walk in the paths of learning / And our identity will be elevated before the world.”

The personal satisfaction of a farmer in his new home is the subject of a poem entitled “Song of a Young Immigrant” (*Pisnia molodoho imigranta*) by Teodor Kochan from Oleksiv, Manitoba, in the February 7, 1907 issue (Appendix D-192). This lyrical poem has 9 stanzas written in iambic tetrameter with a rhyme scheme that varies between free verse, *abcb*, and *aabb*. The quick tempo and emphatic rhythm created by the four-foot iambic line underscore the positive tone of this poem. Though this poem shares themes with the civic and didactic poetry discussed previously in this chapter, the personal aspects make this poem distinct and individual. While the poets of the civic and didactic poetry dwell on the more general and public immigrant experience of the Ukrainian people, Kochan expresses his own personal thoughts. At the outset the poet declares that his sincere love of freedom led him to emigrate, but also the fact that “I was born a daring son / Then I became an immigrant!” A sense of guilt is implied in leaving his “native land / My dear Ukraine” through his choice of the verb *ponekhaty* (to abandon, forsake, desert). The poet heightens the sadness he felt and fear of the future in a foreign land by presenting a simile: “The tears that washed my face / Were like the stormy waves on the ocean.”

This poem demonstrates the idea that Canada welcomes immigrants and provides freedom and opportunity: “Here they give you free land / If you work hard you can build a paradise / And we can live well / There is freedom for us to advance.” This idea is illustrated by the image of the poet’s contented life: “By the river in the woods / I built my little house / And gaze through the window / On those hills in the bright sunlight.” The poet develops the idea further by describing the comfort he finds in nature whenever he feels melancholy: “A sadness falls upon my heart / Like a yearning for love /.../ But then I see the smile of the sun / As candid and pleasant as a girl’s / That looks through the rays / Straight into my mournful eyes / Then the moon rises from behind the forest / And the moonlight spreads over the woods / Like laughter / And I surrender.” This image dramatizes the idea that although hardships may be encountered in Canada, nevertheless, the advantages in this country outweigh them by far. As indicated in the biographical sketch in Chapter I, Kochan had a career in the United States army before coming to Canada. The positive attitude displayed in this poem suggests that he may have been among the English-speaking Ukrainians from Pennsylvania whom Genik invited to migrate to Canada. They were accustomed to life in North America and Genik felt they could serve as role models for the peasant immigrants in Canada.¹⁹

Although the immigrants were starting to put down roots and looking forward to a future in Canada, their commitment to support Ukraine was very much alive. The immigrants supported Ukraine not only morally, but financially, as demonstrated by a poem entitled “The Mother Weeps” (*Plache maty*) by Ivan Khrustavka of Montreal, in the August 9, 1906 issue (Appendix D-171). Again in this poem, Ukraine is personified as the mother. Her weeping and lamenting “Can be heard even across the ocean.” The

poet, however, does not join in the lament. Instead, he puts forward the idea that there must be action; weeping and complaining serve no useful purpose. Ukraine has been oppressed for five centuries, and in another five centuries no one will remember the tears and complaints. It is the Poles who should cry from anger because “Our people can throw off / The abuse and humiliation” of the Polish “protectors.” The poet believes that the time has come for the Poles to “Depart in shame and leave us / We will make no mistake.” Then he appeals to “My brothers in Canada / in this free country” to assist the people in Ukraine in their fight for freedom: “Let us contribute what we can / To our native land / Let us help the *boievyi fond* / Even though we are poor.” The *boievyi fond* (combat fund) raised money in support of radical Ukrainian parties in Austria and Russia.²⁰

Two events became turning points in the national struggle in Ukraine and inspired collection of funds among the Ukrainian immigrants in Canada. The first was the conflict over the language of education and the teaching of Ukrainian culture at L’viv University which erupted in violence in 1907 and culminated in the killing of a Ukrainian student Adam Kotsko in 1910.²¹ In a civic poem entitled “Bitter Lament” (*Hirkyi plach*) in the September 28, 1910 issue (Appendix D-322), Ivan Iuzva immortalizes Kotsko’s “heroic sacrifice” for a Ukrainian university through a series of images. This poem consists of 10 stanzas written in free verse. The poem opens with the image of Adam Kotsko’s heroic blood pouring over the Ukrainian university. This is a symbol for Kotsko’s struggle and sacrifice for the university. His body in the burial mound metaphorically becomes “His youthful age laying the foundation” for the university. The nation’s grief is personified as mother Ukraine placing Kotsko’s bones in the burial

mound in the same way as Kotsko's own mother grieves and keens over his body at the burial: "She places the young bones / And covers them with earth / And wails and laments."

The second flashpoint in the national struggle which generated fundraising campaigns was the assassination on April 12, 1908 of Count Andrzej Potocki, the Galician viceroy, by a Ukrainian student, Myroslav Sichynsky. "A Song by a Galician Ukrainian in Canada" (*Pisnia Halyskoho Ukraiintsia v Kanadi*) by H. Muliarsky in the May 11, 1910 issue (Appendix D-313) is a solicitation for funds: "And we Canadian boys / Let us each give a quarter." The poet appeals to the people to write poems about Sichynsky: "And you, radicals / Do not sleep, do not slumber / Write many songs / About our Myroslav." The poems were then sold and the proceeds used to free Sichynsky from prison.²²

The next poem demonstrates that the Ukrainian immigrants in Canada were interested and notably involved in events happening in Ukraine. A poem entitled "In Memory of Myroslav" (*V pamiat Myroslava*) by Atanazii Zahariia (Appendix D-281) in the June 11, 1909, issue consists of 7 stanzas and has a rhyme scheme *abcb* mixed with free verse. The poet wonders if this is the sound of the lonely wind sighing in the valley. He concludes that it is the sound of Ukrainians in Canada protesting: "Let our glorious hero live / They said, hostile and threatening." The poet exhorts his Ukrainian brothers: "Do not begrudge / Your hand or paper / Tell the Poles right to their face / That we will not allow it." Sichynsky became a national hero in Canada and Ukraine and Ukrainians in Canada signed petitions to the Government of Canada and Austria asking for Sichynsky's release from prison. Marunchak stated that in 1908 and the years following

“the name of M. Sichynsky never left the pages of the Ukrainian press.²³ The main idea of this poem is solidarity with the people in Ukraine: “There the brothers and sisters lament / And the mother of Myroslav / And even here across the ocean / We call: glory to you.”

Between June 5, 1908 and May 11, 1909, eleven poems about Sichynsky appeared in *Kanadiiskyi farmer*. They recorded the message that the Ukrainian immigrants in Canada supported Sichynsky’s actions and did not consider him guilty of any wrongdoing, and conveyed a sense of change and hopefulness that Ukraine would soon be free.

The analysis of the poetry in this chapter showed both Ukraine and Canada formed an important part of the subject matter of the poems written by Ukrainian immigrants in *Kanadiiskyi farmer*. When writing about Ukraine, they wrote of the oppression and poverty that forced them to emigrate and which was still being endured by the people living there. But they also considered Ukraine and its history as a source of pride and thought of themselves as Ukrainians. Their identity as Ukrainians was something of value which would aid in their developing an identity as Canadians. They wrote of their homesickness and the hardships of pioneer life but also of the freedom in Canada and what they were able to accomplish and their hopes for a better future. At the same time they took an interest in events in Ukraine and were involved with the people in Ukraine in their fight for freedom. These poems truly articulated the sense that in this space of time the immigrants faced both ways, as did Janus.

---

¹ Myroslav Shkandrij, "Ukraiinska proza v Kanadi" (Ukrainian Prose in Canada), *Khrestomatiia z Ukrainiskoi literatury v Kanadi 1897-2000* ed. Yar Slavutych and Myroslav Shkandrij (Edmonton: Slovo, 2000) 526-527.

² Daisy L. Neijmann, *The Iceland Voice in Canadian Letters: The Contribution of Icelandic-Canadian Writers to Canadian Literature* (Amsterdam: Vrije Universiteit, 1994) 104-105.

³ David Arnason, "Icelandic Canadian Literature," *Identifications: Ethnicity and the Writer in Canada*, ed. Jars Balan (Edmonton: The Canadian Institute of Ukrainian Studies Press The University of Alberta, 1982) 53-54.

⁴ The first reading club in Saskatchewan was organized in 1906 and was located in Skalat. Michael H. Marunchak, *The Ukrainian Canadians: A History* (Winnipeg: Ukrainian Academy of Arts and Sciences in Canada, 1982) 174.

⁵ Marunchak, *The Ukrainian Canadians: A History*, 174.

⁶ John-Paul Himka, "Cultural Life in the Awakening Village in Western Ukraine," *Continuity and Change: The Cultural Life of Alberta's First Ukrainians*, ed. Manoly R. Lupul (Edmonton: Canadian Institute of Ukrainian Studies University of Alberta, 1988) 10.

⁷ Orest T. Martynowych, *Ukrainians in Canada: The Formative Years 1891-1924* (Edmonton: Canadian Institute of Ukrainian Studies Press University of Alberta, 1991) 10.

⁸ Martynowych, *Ukrainians in Canada*, 10.

⁹ Jews comprised 8.7 percent of the population of Eastern Galicia when it came under Austrian rule and their numbers continued to increase. In 1900 seven towns (Brody, Belz, Buchach, Rohatyn, Peremyshliany, Deliatyn, and Sokal) were almost entirely Jewish. In several cities (L'viv, Zhovkva, Drohobych, Stanyslaviv, Ternopil, and Kolomyia) Jews accounted for one-third or more of the inhabitants. Paul Robert Magocsi, *A History of Ukraine* (Toronto: University of Toronto Press, 1996) 393-395.

¹⁰ Magocsi, *A History of Ukraine*, 430.

¹¹ John-Paul Himka, "The Background to Emigration: Ukrainians in Galicia and Bukovyna, 1848-1914," *A Heritage in Transition: Essays in the History of Ukrainians in Canada*, ed. Manoly R. Lupul (Edmonton: Canadian Institute of Ukrainian Studies Press The University of Alberta, 1988) 11-31.

¹² Letter from Emilia Polianchuk, Fernie, B.C. *Kanadiiskyi farmer*: 19 July 1907.

¹³ George Bisztray, *Hungarian-Canadian Literature* (Toronto: University of Toronto Press, 1987) 20.

---

¹⁴ Joyce Bowling and M. H. Hykawy, ed., *The Multilingual Press in Manitoba* (Winnipeg: Canada Press Club, 1974) 89.

¹⁵ Martynowych, *Ukrainians in Canada*, 240.

¹⁶ Marunchak, *The Ukrainian Canadians: A History*, 262.

¹⁷ M. I. Mandryka, *History of Ukrainian Literature in Canada* (Winnipeg: Ukrainian Free Academy of Sciences, 1968) 41-42.

¹⁸ Robert B. Klymasz, *An Introduction to the Ukrainian-Canadian Immigrant Folksong Cycle* (Ottawa: The National Museums of Canada, 1970) 10-13.

¹⁹ Martynowych, *Ukrainians in Canada*, 173.

²⁰ Martynowych, *Ukrainians in Canada*, 198.

²¹ Orest Subtelny, *Ukraine: A History* (Toronto: University of Toronto Press: 1988) 331-332.

²² The Socialists in particular made a hero of Sichynsky and raised money to bribe guards and spring him from prison, and then, in 1912, fought among themselves about what to do with the money that was left over. Sichynsky escaped from prison in November 1911. See Martynowych, 257-259.

²³ Marunchak, *The Ukrainian Canadians: A History*, 233.

Chapter III

Kanadiiskyi farmer Searches for a New Identity

“Let us remember our glorious past and let us show that we can be counted as equals with other nationalities in this free land,” urged the editorial in the first issue of *Kanadiiskyi farmer*.¹ The editors of *Kanadiiskyi farmer*, therefore, saw it as their essential duty to educate and to raise the consciousness of the Ukrainian immigrants and turn them into the kind of citizens that they perceived the English Canadians to be. They believed this could be accomplished through education, learning to work together, and the improvement of the morals of the immigrants. This chapter will analyse how these themes were expressed in poetry published in *Kanadiiskyi farmer* during the period of this study.

Before examining the poetry, it will be useful to look at how the editors fell under the influence of the Protestant intellectuals and the Presbyterian Church. At the time there were conflicting orientations: the English Protestant clergy sought to establish “His Dominion” in Canada and the French Catholic clergy sought to become “the apostles of North America,”² and they each vied for the souls of the Ukrainian immigrants. Most Ukrainian immigrants belonged to the Greek (Ukrainian) Catholic and Orthodox religions, which the Protestants considered as inferior and French Catholics regarded with apprehension. In Galicia leadership of the peasants had been in the hands of the Ukrainian Catholic priests, but due to the scarcity of Ukrainian priests in Canada, a group of fairly well-educated young men – referred to as the “intelligentsia” – stepped in and assumed leadership of the Ukrainian Canadian community. Forming the initial nucleus

of the “intelligentsia” were the founders of *Kanadiiskyi farmer*: Cyril Genik, Ivan Negrich and Ivan Bodrug.³

These three men were introduced to Protestantism through their involvement with the national movement in Galicia. Genik had been personally acquainted with Ivan Franko and Mykhailo Pavlyk, the two most prominent disciples of Mykailo Drahomanov, the eminent scholar and thinker who had tried to popularize Protestant ideas in an effort to combat clericalism and sought to familiarize the peasants with the principles of the “more democratic egalitarian Protestant denominations” in his brochures which were distributed to reading clubs in Ukraine and in North America.⁴ With this background, the founders of *Kanadiiskyi farmer* likewise believed that the Protestant religion with its emphasis on scriptures and sermons was more able to provide the Ukrainian immigrants with rules for moral and ethical behaviour. Consequently, upon their arrival in Winnipeg, Bodrug and Negrich “went shopping” for a new religion for the Ukrainian immigrants. They attended various Protestant church services but were most impressed by the “exemplary orderliness, unpretentiousness [and]...dignity” of Presbyterianism and in the fall of 1898, with the encouragement of Genik, they enrolled in the theology course at Manitoba College.⁵ Apart from the attraction of the Presbyterian Church services, since Bodrug and Negrich had associated with leaders in the national movement in Galicia, they probably saw the advantage of being closely connected to individuals in positions of power since Presbyterians dominated cultural and political life in Manitoba.

Manitoba College offered special courses for young Ukrainian men who wanted to prepare for the ministry and also courses that enabled Ukrainians, and other immigrants, to attempt high school exams and thereby qualify as public school teachers.

Tuition fees and living expenses were subsidized by the Presbyterian Church and Presbyterian women's missionary societies. Between 1904 and 1912, when the Independent Greek Church experiment was terminated (described below), future Ukrainian leaders attended these special classes, if only because they provided a subsidized way of learning English. During the 1910s and 1920s some Ukrainians also attended regular university classes at Manitoba College.⁶

In 1903 being ordained as priests in the "Seraphimite" Church (a movement launched by an itinerant Russian Orthodox monk), Bodrug and Negrich approached their former professors at Manitoba College for the purpose of forming the Independent Greek Church. This was a unique experiment designed to create a church for the Ukrainian immigrants which would serve as a bridge to Protestantism, although not necessarily Presbyterianism. Initially, the new church was to retain the eastern Christian liturgy and liturgical practices, which were to be reformed gradually, so as not to alarm the peasant immigrants. The tenets were to be Protestant and, of course, the Presbyterian Church provided financial support. The Independent Greek Church grew quickly between 1904 and 1907 and then began to decline until 1912 when the Presbyterian Church withdrew its financial support.

There were several reasons for the demise of the Independent Greek Church; however, the one that is pertinent to the question of identity was the failure to institute reforms in the church in conformity with the Protestant models. Conflicting views and disputes within the church about how quickly traditional Ukrainian customs ought to be changed contributed to the failure. For people who did not read and had no sense of history, being "Ukrainian" could only mean being "Greek Catholic" or "Orthodox" and

the rituals and customs associated with those denominations. Some clergy wanted to proceed more slowly while other congregations, which had a fair number of literate, educated and well-read immigrants, wanted to proceed directly to the Protestant forms of worship and teachings.⁷ As Jeffrey Weeks has pointed out, “identities are not neutral. Behind the quest for identity are different and often conflicting values. By saying who we are, we are also striving to express what we are, what we believe and what we desire. The problem is that these beliefs, needs and desires are often patently in conflict, not only between different communities but within individuals themselves.”⁸

As shown above, the Independent Greek Church became the main vehicle of the founders and editors of *Kanadiiskyi farmer* for the advancement of the Ukrainian immigrants in Canada. What then was the Presbyterian clerics’ motivation and what did they hope to accomplish? One of the prominent Presbyterian clerics that Bodrug and his associates consulted was Rev. James Robertson (1839-1902), the first superintendent of Home Missions for the church in Canada between 1881 and 1902. He had been educated in the United States where he embraced the concept of the Social Gospel.⁹ Robertson returned to Canada a confirmed religious activist. He saw two main missions in the Canadian West for the Presbyterian Church: one was to save the souls of “young men released from the moral and social restraints of home” and the other was to assimilate the immigrants who came from non-Anglo-Saxon backgrounds.¹⁰ Thus the establishment of the Independent Greek Church coincided with the Presbyterian strategy to Anglicize the Ukrainian immigrants. Their plan was to indoctrinate a select group of immigrants (the Independent Greek Church clergy) with the culture, values and ideology of the English Protestant majority, and one of the key weapons used by the progressive Presbyterians

was the press which, they considered, could enter into the private home to teach values and mould opinions.¹¹

While at the outset *Kanadiiskyi farmer* served to promote the beliefs of the Independent Greek Church, the degree of influence of that church and the Presbyterian leaders on the policies of the newspaper varied with the editor. Marunchak has identified the first four editors of *Kanadiiskyi farmer* as members of the Independent Greek Church. The influence was most pronounced during the editorship of Negrich until he was forced to resign in 1906 after pressure from the Greek Catholics and demands that their point of view be voiced.¹² Zygmund Bychynsky, the third editor, was a very active Independent Greek Church minister and an advocate of rapid reform.¹³ Marunchak states that Novak (the editor during the end of the period of this study) was “more successful” in following a neutral policy on religious issues.¹⁴

In addition to the editorials, many of the poems on the subject of improving morals reflect the attitude of the Presbyterian leaders’ crusades for moral purity and social virtue. A Presbyterian study at the time itemized the following problems of the city which required attention: “social and moral reform of every variety: temperance, gambling, Sabbath desecration, various forms of vice, of alien races and tongues, of housing, sanitation, education, recreation, etc.”¹⁵

The first available issue of *Kanadiiskyi farmer*, dated January 5, 1905, carried a poem on the front page entitled “Christmas” (*Rizdvo*) by Dmytro Yarema, an Independent Greek Church priest (Appendix D-101). This poem contains 15 six-line stanzas. It tells the story of the birth of Jesus Christ and describes Palestine in a way that is reminiscent of how Ukraine was depicted in the poems in the previous chapter. Palestine is described

as a dark or ignorant country where the people suffered greatly under the tyranny of the pagan Roman Caesars. One of the more interesting aspects of the poem is how the poet Ukrainianizes and elevates poor and simple people. Joseph is descended from royalty but he continues to work as a carpenter, a humble occupation. Mary's youth and beauty are emphasized through a commonplace folksong simile used to describe Ukrainian girls: "The maiden was young / She was like a pretty flower / In the full bloom of life." The couple is held up as an example: "They were of royal blood / But they were not arrogant / Before God they were always humble / They lived simply." He reinforces the preference for humility by the fact that the Saviour, the King of the World, chose to be born in a stable: "He did not look for a palace /.../ He who holds the whole world / He shuns riches / And loves poverty." The obvious religious message is that salvation is not found in material things: "Do not look for salvation / Either in magnificent palaces / Or among lords / With sacks of money / And crowns of gold."

A poem entitled "To Education" (*Do prosvity*) by Dmytro Oliinyk from Canora, Saskatchewan, in the December 26, 1906 issue (Appendix D-187), contains 46 lines and is typical of the didactic poems written in the *kolomyika* rhythm. The poet has a low self-image of Ukrainians and focuses on their faults and not their virtues. He portrays the Ukrainians in Canada as people who care nothing for education and are only interested in drinking and partying. At the same time he focuses only on the virtues of English Canadians. The poet admonishes his "dear brothers" and tells them to "Come to your senses, pursue education /.../ Abandon the hotel, or you will perish before your time! / Will you leave anything of value to your children? /.../ Look at the English / Their children go to school from a young age / And where are yours dear brother? They are

running around in the bush!” This view is typical of the poems written on the themes of education, morality and lack of cooperation among the Ukrainian immigrants. The picture of noble struggle in Ukraine in the poems reviewed in Chapter II changes to a picture of degeneracy. To invigorate the immigrants, the poet recalls the history of Ukraine. Their ancient ancestors had the kind of freedom “we can hardly imagine.” Later the country was brought under Poland’s “protection” which they thought would last forever, but in time the people began to awaken. Then the poet recapitulates the three rules for conduct: “Live together like brothers,” “Embrace education,” and “Most of all, dear brothers, abandon hotels / Do not waste your hard-earned wages.”

A poem entitled “Song: A Word to My Ukrainian Brothers” (*Pisnia: Slovo do brativ Rusyniv*) by Ivan Uhryn of Revelstoke, British Columbia (Appendix D-163), in the April 5, 1906 issue of *Kanadiiskyi farmer* has a strong didactic tone and also presents a negative picture of the behaviour of Ukrainian immigrants. In this 111 line poem, the poet conveys the idea that because of their ignorance and disagreements the immigrants are wasting their opportunities to become like other ethnic groups in Canada. In the opening, the poet contrasts the freedom and the good life in Canada with the abuse and injustice they suffered at the hands of the lords in Ukraine. Then he chastises the immigrants for their faults. The first fault is discord, disagreement and hate. He emphasises this point by repeating these words 24 times in the poem: Discord and disagreement “cause divisions among us,” “destroy our strength,” “are a sin before God,” “cause pain to our Mother Ukraine,” “bring shame on us,” and so on. The next fault the poet describes is the drinking of alcohol. He blames drinking for the discord in the community and for the neglect of education. The poet makes use of figurative language

in only a few instances in this poem. Here he uses the word “book” as a metonym for “education”: “Because we are accustomed to avoiding education / We look for comfort in a hotel instead of in a book.”

The poet further underscores the negative image of the Ukrainian immigrants by comparing them to other ethnic groups. He identifies the other ethnic groups only as “foreign people” but he is probably referring to the English Canadians. The English Canadians are depicted as “loving education,” “being repelled by ignorance,” and “living together in mutual love.” He advises the immigrants to learn from the others, to work together and to send their children to school. The poet draws attention to the child without schooling through the use of commonplace similes: “like a fish out of water, or a bee without a flower.” He advises the immigrants to take heed of what he has written and concludes with another hackneyed simile: “Let Ukrainian fortune bloom like a rose in the sun.”

In contrast to the negative image, a poem entitled “To the Ukrainian National Meeting” (*Do Rusko-Narodnoho vicha*) by V. D. Chorneiko (D-272) in the May 14, 1909 issue, presents a picture of the immigrants working towards organizing the Ukrainian Canadian community. It is written in the *kolomyika* style and consists of 15 stanzas. This is perhaps the first poem describing the political activity of the Ukrainian immigrants.¹⁶ The subject of this poem is the forthcoming assembly to be held in Saskatoon in the fall, which the poet compares to the councils of the Cossacks: “We *Rusyny* are living here / As the Cossacks in Sich / And each one thinks / There is a need for an assembly.” The poet reminds the reader that the Ukrainian peasants in Galicia suffered oppression but now the situation is changing. The peasants in the villages are

establishing reading clubs and stores. Ukrainians in Canada have the advantage of living in freedom and they can emulate their brothers in Ukraine by establishing their own stores and schools. Saskatoon is proposed as the best location for the meeting “Because Saskatoon lies / Right in the centre / Of the three Canadian provinces / That we have settled.”

The next poem entitled “Study!” (*Uchite sia!*) by Ivan Ravliuk from Stuartburn, Manitoba (Appendix D-116), in the April 20, 1905 issue consists of 8 stanzas, with a varied metre and a rhyme scheme *abcb*. This didactic poem is a call to found schools. The poet addresses readers in the opening stanza as “Ukrainian brothers” and sons of Ukraine, personified as the familiar “Ukrainian mother.” His exhortation “to cling to education” draws on a simile from nature: “Like pollen to a bee.” In the next two stanzas, the poet sets out specific actions. Firstly, schools must be established, secondly, children must be sent to school, and thirdly, reading clubs must be established so that the adults can be educated as well. The next section of three stanzas makes use of a folkloric image. The wind blows and the storm roars and then they quietly ask: “Why are other people rich / And our Ukrainians poor?” The poet warns Ukrainians not to get left behind. Every other nation is taking care of educating its youth and because of that they are respected. In the conclusion the metaphors “The school is our mother” and “Knowledge is our light” express the high level of importance the poet places on education. Learning will show the way forward.

The next poem entitled “My Song” (*Moia pisnia*) by Den. Sikora (Appendix D-278) in the June 4, 1909 issue is a 13-stanza, didactic poem written in the *kolomyika* style. It is critical towards parents who opposed the building of schools and who kept

their children away from school. On the subject of schools those parents say: "Of what use is a school" and "They give me a stomach ache." The poet also criticizes the reasons parents give for not sending their children to school. The children are needed at home to do chores: "At home / Someone has to herd the cattle / Without a herder they will cause damage / That must be paid for / But at school they will only teach it / That reading and writing." The poet chooses a domestic farm image: "Our children are like sheep / Running about on the prairie." Through this conventional and traditional symbol of the sheep as dull, foolish, and easily led, the poet expresses the contrast with the child who studies from an early age. That child will grow up to be a happy and successful individual. While many Ukrainian immigrants supported the establishment of schools and education for their children, there were others who opposed schools for economic and traditional reasons: fear of higher taxes, fear of change, in the struggle to establish homesteads the children were needed to do farm chores, or the belief that since generations had managed without schooling, so could their children.¹⁷ However, this poem concentrates only on those who opposed schools.

"My Thought" (*Moia dumka*) also by Ivan Ravliuk from Stuartburn, Manitoba (Appendix D-189) in the December 26, 1906 issue is a didactic poem consisting of 20 stanzas written in the *kolomyika* style. The mundane beginning of this poem is characteristic of many of the poems in *Kanadiiskyi farmer*. They are similar to this opening stanza: "My honourable and dear brothers / What shall I write to you? / Well perhaps I should / Tell you my thought." The message in this poem follows a recurring pattern: an invocation to abandon ignorance and drinking, a description of Ukrainian immigrants engaged in destructive behaviour, people of other ethnic groups never behave

that way, learning will show the way to a successful future, Ukraine is great and honourable – have some pride. But this poem adds a novel reason to the anti-alcohol argument. Whisky contains tobacco and lime which are harmful to one's health and take away the appetite. You can tell that there is lime in whisky by the pain you get in your stomach after drinking it and you can see the lime on the glass after it stands for twenty four hours. The poet's "thought" is: Good Christians should drink water – "Let the idlers drink whisky."

"My First Impressions in North Winnipeg" (*Moi pershi vrazhenia v pivnichnim Vinnipegu*) by Nykolai Boretsky (Appendix D-183) in the November 22 and 29, 1906 issues consists of 27 stanzas of five lines each with a rhyme scheme *aabbc*. Its sing-song lyrical quality and descriptions of "local colour" make it one of the more engaging didactic poems against the drinking of alcohol. The poet weaves his message into a narrative tale of his arrival in Winnipeg and his encounter with drinking at his brother's house. The first section describes the poet's journey to his brother's house. Apparently he arrives at the Canadian Pacific Railway Station where he asks for directions from a passer-by who tells him: "Go right, then turn / The first street will be Jarvis / There you can ask for further directions / Where there are *kyky* by the house / Galicians live there." The poet uses a mispronounced English word *kyky* meaning "kegs." He passes by houses with yards half-filled with these *kyky* and wonders what they are. He pulls his cap over his ears as the weather is cold and stormy. His brother has a fairly nice house with a small yard filled with eight kegs. By this time he is really curious as to what is in these kegs.

The second section describes the activities inside the brother's house. After the greetings and exchanging news, someone rolls in a keg and removes the spigot. The poet can see for himself that the kegs contain liquor and no longer has to ask his brother what is in them. He is invited to drink with the people and he watches as they clink their glasses "and chase away misfortune / After they drank, they sang / All the songs they knew." Now the poet does ask his brother: "What kind of show is this?" His brother replies: "This is what usually happens / Sometimes to this show / We have to call a policeman / Because their amusements are so genteel." With this statement the poet is making a satiric comment on the disgraceful behaviour of the immigrants. He meditates on what he has observed and asks no further questions.

In the third section the poet delivers a typical lecture against drinking. In Ukraine the people complained that they had to work for a trifle. In Canada they can earn a better living but they care nothing about their progress. In contrast the poet paints a harsh picture of the Ukrainian immigrants. Instead of helping each other and working together like people of other ethnic groups, the Ukrainians drink, get into fights and are thrown in jail: "Whether on feast days or on Sunday / At christenings or weddings /.../ At Easter or at Christmas / It is all the same to a drunkard." He warns that it is time to change their ways or they will not survive.

This picture of the immigrants is an exaggeration, of course, but drinking was a serious problem. It was especially serious in urban areas and frontier towns and camps between 1906 and 1914. There were tens of thousands of young (17-29 year-old), single, Ukrainian migrant labourers in Canada as a result of the boom in railroad construction, mining and lumbering. Many of these young men were only seasonally employed and

they had few, if any, family ties or restraining influences. They congregated in inexpensive rooming houses where they spent a lot of time drinking and fighting especially during Christmas and Easter celebrations and when they were unemployed, depressed, and homesick.¹⁸ Expressions such as “May it perish at once / Because it is leading us to an abyss / We are losing our souls and bodies / We appear the worst” in this poem and similar poems castigating the immigrants, are characteristic of rhetoric employed in the temperance movement.¹⁹

A 15-stanza poem, written in the *kolomyika* rhythm, entitled “Salute to Canada” (*Pryvit Kanadi*) by I. Hladchenko (Appendix D-303) in the February 16, 1910 issue is identified as “A Dedication to the Canadian Temperance Association ‘New Life’ (Nove zhytie).” Because the Ukrainian immigrants were familiar with the *kolomyika*, new members would be able to sing this dedication easily. Temperance songs were set to familiar melodies so that large groups could sing them right away. Singing was also considered an important persuasive tool. One temperance song book noted that “in many instances, where every other means have [sic] failed, the electrifying influence of song has aroused the individual to a sense of his danger, and sent conviction to his heart.”²⁰

This is a patriotic poem in which Canada, rather than Ukraine, is now personified as the mother: “Welcome me Canada / Like a mother welcomes her son / For you will have in me / A citizen of your own.” The poet asks Canada to welcome him and to take away “the stroke of bad fortune” and to “lead me in the paths of freedom” so that he can “live in your country / and sing a free song.” This can be interpreted to mean freedom from the hardships of life in Ukraine but also freedom from the dependence on alcohol, which is a form of slavery. The poet will sing songs about customs in Canada, the joy

Canada gives, about her good reputation and about all her gifts. He will also sing “About our Little Russians / Who live here / So that they may unite / As brothers.” He looks forward to a future when they will lose their bad reputation and will be known as the “best citizens.” The Ukrainians in this poem are referred to as “Little Russians.” The terms “Little Russia” and “Little Russians” were used to describe Ukraine and its inhabitants under Russian imperial rule.²¹ This poet is identified by *Kanadiiskyi farmer* as “I. Hladchenko from Russian Ukraine.” Temperance songs typically drew on patriotic themes and symbols to promote their cause and “imagined a future nation remade by the triumph of the temperance cause.”²² The poem ends with an exhortation to awaken and throw off the evil, and the opening stanza is repeated.

Billiards and gambling were included with excessive drinking and fighting as evils which worried the editors of *Kanadiiskyi farmer* because of the demoralization they showed within the community and also because of the negative reflection on the reputation of Ukrainians. Among the 17 poems on the theme of improving moral standards is a poem set in a pool hall entitled “The Adventures of Friends” (*Pryhoda tovaryshiv*) by Atanazii Zahariia in the July 9, 1909 issue (Appendix D-283). This poem consists of 27 stanzas written in the *kolomyika* rhythm.

The two friends in this poem represent “the good worker” and “the villain.” Ivan stands for the idea that through hard work, thriftiness, and clean living, the Ukrainian immigrants will be able to advance in this country. Hryhorko symbolizes the degenerates and miscreants who give Ukrainians a bad image. Being migrant labourers, the friends spend the winter in the city drinking and playing pool while the money lasts. In the spring Ivan borrows a dollar for the required fee (for train fare and the cost of meals en

route to the place of employment)²³ and goes to the employment office where he is hired to work cutting rocks. In the fall he returns to Winnipeg with his earnings and goes to see Hryhorko at the pool hall. Hryhorko tells Ivan to play pool: "If you want to drink beer / You have to shoot the ball into the pocket." Ivan declines and hangs on to his money. In his inebriated state, Hryhorko tears the silk cloth covering the table with his cue. The poet describes this action through a simile drawn from life in Canada: "He took aim with his stick / Like an Indian with a bow and arrow." Hryhorko falls down drunk under the pool table and his friends run out the *bek-dor* (back door) and desert him. The contrast between the two opposed characters is underscored through the image of Ivan who, during all this, stands in a corner examining his pay cheque. The pool marker, identified as a Jew, looks for Hryhorko but cannot find him. The diction relating to the pool marker's conversation reflects errors in the Ukrainian stereotypically associated with Jews, for example, Hryhorko *stil rozderlo* rather than *stil rozder*. In the end, Hryhorko is fined \$20, which he cannot pay, so he spends a month in jail.

The last stanza emphasizes the difference between the values of the two diverse characters: "But most of all he complained / About Ivan Maslianka / Who had money and did not play pool / But put it in the bank."²⁴

With the high rate of illiteracy among the Ukrainian immigrants one may wonder how the editors hoped to reach the people. In addition to poetry recitations in the reading clubs, a poem entitled "My Thought" (*Moia dumka*) by Petro S. Senkiv from Steinbach, Manitoba (Appendix D-148) in the January 18 and 25, 1906 issues offers another solution. This 36-stanza poem specifically addresses the problem of getting out the message on educating children, the evils of drinking and gambling, and the need for unity

among the people to those who cannot read. The poet asks readers to help each other by reading *Kanadiiskyi farmer* to their neighbours: “Readers of the *Farmer* / I entreat you sincerely / Read this to your neighbours / So that they will also learn.” The poem urges readers to stay at home and read *Kanadiiskyi farmer* rather than wasting time in a hotel. The poet notes that the beginning of the New Year is a good time “to send one dollar / To the editors of ‘The Farmer’” for a subscription. The address of “The Farmer” is then cleverly incorporated into the next stanza.

Appreciation and praise for *Kanadiiskyi farmer* is the subject of a poem entitled “To the Newspaper *Farmer*” (*Do chasop. Farmera*) by O. Mymryk in the January 8, 1909 issue (Appendix D-245). The poem is short, only 5 stanzas, and is written in the *kolomyika* rhythm. The poet begins by addressing *Kanadiiskyi farmer*: “You are our friend Farmer / Come more quickly / And bring me a lot of news / It will make me happier.” The newspaper holds a unique place in the life of the immigrant. It brings consolation and cheer “at every hour.” Then the poet addresses “The sons of our Ukraine / Workers and the uninformed,” urging them to unite and subscribe to *Kanadiiskyi farmer*: “The Farmer will bring us news / From our families / It will bring us tidings / From Rus’ Ukraine.” Thus *Kanadiiskyi farmer* brought news, entertainment and knowledge and provided an important link to Ukraine.

Although the poems in *Kanadiiskyi farmer* promoted the need to emulate their English Canadian neighbours, they do not appear to mean discarding the Ukrainian language and culture. In the poem entitled “To Education” (*Do prosvity*) referred to previously on page 44, the poet Oliinyk scolds Ukrainians for neglecting their language in Canada: “And where dear brothers are our schools, where did they get covered with

dust / It is because our culture is not dear to us in Canada / We say that Ukrainian is of no use to us in Canada.” The author argues that the native language is important to the self-image of Ukrainians. As Iain Chambers has pointed out: “None of us can simply choose another language, as though we could completely abandon our previous history and freely opt for another one...Language is not primarily a means of communication; it is, above all, a means of cultural construction in which our very selves and sense are constituted.”²⁵

Nevertheless, *Kanadiiskyi farmer* promoted the acquisition of the English language for practical purposes such as finding employment or communicating with an English Canadian neighbour. To help the immigrants learn English, on September 7, 1905, *Kanadiiskyi farmer* announced that the editors had completed an English-Ukrainian grammar book which was advertised as a “friend, professor, assistant, lawyer, guide, and interpreter.” The 390-page textbook contained 3,000 words and boasted that it was not dry: “a man would not have to sit for three days over two words and still not learn anything.”

A poem entitled “A Friend of Ukrainians in Canada” (*Pryiatel Ruskoho naroda v Kanadi*) by Teodor Senkiv of Steinbach, Manitoba (Appendix D-139) in the December 21, 1905 issue, encourages readers to buy this grammar book.²⁶ This didactic *kolomyika* at 20 lines is one of the shorter poems in this period. The poem praises both the grammar book and the editors who prepared it. The grammar book is hailed as a friend and counsel that will teach Ukrainians the English language. The poet considers that knowledge of the English language is essential to all aspects of life in Canada and if the Ukrainian community is to develop in Canada: “You can learn the English language

from it / Because we have to know English even in order to die.” With this exaggerated expression the poet emphasizes how important the English language is to dealing with everyday life in Canada. He expresses his gratitude to the editors for their toil and hard work and for caring for the well-being of Ukrainians in a foreign land. The poet also expresses gratitude for the newspaper: “Let us not give empty praise but tell the truth / That our *Farmer* cares about education for the ignorant / And explains things wisely in our Ukrainian language.”

A poem entitled “To Manitoba [A Dedication]” (*Manitobi [Prysviata]*) by Bidak T. Iahol in the April 16, 1909 issue (Appendix D-270) tells of the difficulty in obtaining employment due to a lack of knowledge of the English language. This poem has 7 four-line stanzas with a varied metre. The last line in each stanza is composed of a song refrain: “Hei, hei!” The poet states that he has been in Manitoba four times and has been unable to get a job because he does not know English. The poet presents the following image to emphasise the distressing rejection: “There they attacked me / And sent the dogs after me.” If he had been born here, the poet states, then “everything would be alright.” But he was born in Hlushtyna in the Borshchiv district, Galicia, and: “To a question in English / I can reply nothing at all / Hei hei!”

Not knowing the English language leads to a disadvantage of another kind in the first section of a poem entitled “It’s Either Misery or Luxury” (*To bida to roshkish*) by M. Pidhirny from Bankhead, Alberta in the December 28, 1905 issue (Appendix D-140). The poet recounts the difficulties encountered by an immigrant when courting an English Canadian girl. At the beginning of the poem the poet describes the hardships he suffered in trying to find a job without having knowledge of the English language. The poet says

that his life of misery and want felt as if “I had to push my life before me.” He expresses his relief in finally finding a job by using a simile taken from a folk adage: “I hung on to it like a beggar hangs onto a fence.” Beggars in Ukraine were quite often blind and thus made their way through the village by hanging on to fences. In spite of the heavy work, after a few days his thoughts turn to girls. He meets an English girl, “as pretty as a cranberry,” but he cannot understand what she is saying and “stands there like a post.” The image of his heart wilting emphasizes his misery at not being able to speak to the girl. He becomes angry, swears, and begins to rack his brains. He forces himself to learn, worries and suffers, until finally he is able to speak English. Now he can speak with his girl but, alas, when his mother meets the girl, she turns her son out of the house. Now that he can speak English he thinks that misery cannot touch him but it does not turn out that way: “In boxcars (*bakskarmy*) and on foot / I began to look for work.” The imagery of the poem is taken from nature and wildlife in Canada. The poet describes his search for a job: “Like that coyote I hunt / I am so hungry I could eat a gopher.” He wears out his shoes “going from shop to factory,” until finally he finds work in a mine and avoids girls, for the time being. In the second half, the poet recounts his experience with another girl, but the English language is not the issue there.

What is noteworthy about this poem is that it is one of the songs discussed by Klymasz in *An Introduction to the Ukrainian-Canadian Folksong Cycle*. Klymasz states that he recorded this song, as sung by a Mr. William Yakimchuk, Gilbert Plains, Manitoba, in 1963.²⁷

This is probably one of many poems composed by the Ukrainian immigrants and printed in *Kanadiisky farmer* during this period which survived in the oral tradition of

the Ukrainian community for many years. This would attest to the impact the newspaper had on the immigrants. The editors of *Kanadiiskyi farmer* were astute in recognizing the power of the poetic word and in selecting poems to educate the Ukrainian immigrants and to instill a code of behaviour and a sense of direction in order to raise their reputation and make them equal to the other ethnic groups in Canada.

---

¹ *Kanadiiskyi farmer*: 5 Nov. 1903.

² Orest T. Martynowych, *Ukrainians in Canada: The Formative Years 1891-1924* (Edmonton: Canadian Institute of Ukrainian Studies Press University of Alberta, 1991) 166.

³ Martynowych, *Ukrainians in Canada*, 169-170.

⁴ Martynowych, *Ukrainians in Canada*, 170-172.

⁵ Martynowych, *Ukrainians in Canada*, 174.

⁶ Established in 1871, Manitoba College was one of the colleges that made up the University of Manitoba. It was a Presbyterian institution just as St. John's College was Anglican, St. Boniface College, Roman Catholic and Wesley College, Methodist. Its staff, trained at Princeton, Edinburgh and Queen's University, usually included some of the most highly reputable scholars in Manitoba. The College prepared students for the Presbyterian ministry and it also offered a general liberal arts program leading to a Bachelor of Arts degree. Around 1925, when the Methodists and Presbyterians merged into the United Church, Wesley and Manitoba Colleges merged into United College, which in 1967 became the University of Winnipeg. Manitoba College was located at the corner of Vaughan Street and Ellice Avenue, Winnipeg. Martynowych, *Ukrainians in Canada*, 192-193; and Orest Martynowych, e-mail to the author, 25 Feb. 2004.

⁷ Martynowych, *Ukrainians in Canada*, 191-192, 218-218; and e-mail to the author, 25 and 26 Feb. 2004.

⁸ Jeffrey Weeks, "The Value of Difference," *Identity: Community, Culture, Difference*, ed. Jonathan Rutherford (London: Lawrence & Wishart, 1990) 89.

⁹ Two prevailing thoughts at the turn of the century in Canada helped shape the Protestants' response to immigrants in Canada: imperialism and the Social Gospel. The Social Gospel had its roots in the mission crusade, one of the three major crusades initiated by American Christians after the Civil War to deal with the social problems caused by industrialization. The other two crusades were the temperance movement and the observance of the Sabbath. In the nineteenth century the United States government initiated a policy of expansionism. The idea that Anglo-Saxons were a superior breed provided the justification for this policy and the clergymen supported it, seeing an opportunity for missionary work. The leading advocate of the Social Gospel, Josiah Strong, in a widely circulated book entitled *Our Country*, brought together the ideas of Anglo-Saxonism, social Darwinism's "survival of the fittest" and the doctrine of Divine Providence. In this book he announced that "Anglo-Saxons were destined by God to carry the benefits of a superior civilization to less vigorous races and master them."

Increasingly popular by the 1870s, the Social Gospel evolved from the churches' response to social problems caused by industrialization and developed out of two main influences. Firstly, with the rise of social science, sociology as an academic discipline gave the churches the necessary tools to deal with the social changes, and secondly, the

---

adoption of Socialist ideas by Protestant leaders led to a redefinition of the concept of the Kingdom of God. It was no longer thought of as some abstract idea; but rather as God working through people to change society for the better. "The Social Gospel, Part I and II," 19 Feb. 2004 <http://www/wfu.edu/~mattetl/perspectives/nineteen.html>.

¹⁰ B. J. Fraser, *The Social Uplifters: Presbyterian Progressives and the Social Gospel in Canada, 1895-1915* (Waterloo: Wilfrid Laurier University Press, 1988) 67.

¹¹ Fraser, *The Social Uplifters*, 109-110.

¹² Michael H. Marunchak, *The Ukrainian Canadians: A History* (Winnipeg: Ukrainian Academy of Arts and Sciences, 1982) 262.

¹³ Martynowych, *Ukrainians in Canada*, 216-217.

¹⁴ Marunchak, *The Ukrainian Canadians: A History*, 262.

¹⁵ Fraser, *The Social Uplifters*, 83.

¹⁶ The nationalist orientation was first formulated by Taras Ferley (1882-1947), a teacher of Ukrainian at the Ruthenian Training School. The nationalists believed that Ukrainians should be in control of their own future in order to take advantage of their opportunities in Canada. After 1905 the nationalist cause was taken up by the teachers, students and graduates of the Ruthenian Training School. In 1907 the first conference of Ukrainian teachers was held in Winnipeg where the need for a nationalist newspaper was proposed. As a result *Ukrainianskyi holos* (The Ukrainian Voice) first appeared on March 16, 1910 and publicized the views of both the nationalists and the teachers. Martynowych, *Ukrainians in Canada*, 244-245.

¹⁷ Martynowych, *Ukrainians in Canada*, 342-343.

¹⁸ Martynowych, *Ukrainians in Canada*, 110-111.

¹⁹ Robert James Barnham and Stephen J. Harnett, *Sweet Freedom's Song* (Oxford: Oxford University Press, 2002) 74.

²⁰ Barnham and Harnett, *Sweet Freedom's Song*, 75, 164.

²¹ Paul Robert Magocsi, *A History of Ukraine* (Toronto: University of Toronto Press, 1996) 68.

²² Barnham and Harnett, *Sweet Freedom's Song*, 75.

²³ Martynowych, *Ukrainians in Canada*, 111.

²⁴ Sociology professor Ned Polsky has shown the correlation between billiards and immigration. "Immigration rose from less than 3 million in the decade of the 1870s [in USA], to more than 8 million in the decade from 1901-1910 falling to less than a million

in the 1930s. The figures correlate well with the rise and fall of pool halls in this country. Immigrants for reasons of language, economics, and discrimination tend to marry later than the native born. The more bachelors there are, the more business for pool halls. This was especially true in the old days when pool halls served as all-male refuges for those who couldn't or didn't want to belong to private clubs. See Ned Polsky, *Hustlers, Beats and Others* (Chicago: Aldine Publishing Company, 1967) 34-35. "The pool hall in American society has undergone an amazing transformation in a few short years. Now it's a place to take a date or a spouse...or to meet someone who might be interested in becoming one or the other. Room owners are well-advised to make sure their establishments are attractive to women. In some areas, they might also consider hiring someone who speaks Spanish, Vietnamese, or Korean." Today the survival of many pool rooms still depends on the presence of foreign-born players. See Robert Bryne, *Bryne's Wonderful World of Pool and Billiards* (San Diego, 1996) 5, 57.

²⁵ Iain Chambers, *Migrancy, Culture, Identity* (London: Routledge, 1994) 22, 24.

²⁶ The editors also promoted the sale of this grammar book in short, humorous stories. Between May 9, 1905 and August 10, 1905 *Kanadiiski farmer* printed nine of these didactic stories dealing with social problems and the benefits of learning English. For example, in "Not as it Should Be" (*Ne tak iak treba*) in the March 9, 1905 issue, a Ukrainian farmer's cow goes onto the property of his English Canadian neighbour, and does some damage. The English Canadian brings the cow back to the Ukrainian and starts telling him to watch it more closely. One speaks English and the other Ukrainian, and neither understands the other. Finally, the English Canadian gets angry and says, "Blackguard are you." The Ukrainian thinks that he said in Russian, "*blagadariu*" (which sounds Russian to his ear), so he replies in Ukrainian, "*Diakuiu krasenko, dai vam Bozhe zdorovlie shchoste meni korovku pryhnaly, kolys ia vam pryzhenu*" (Thank you very much, may God grant you good health that you brought back my cow, some day I will return the favour).

²⁷ Robert B. Klymasz, *An Introduction to the Ukrainian-Canadian Folksong Cycle* (Ottawa: National Museums of Canada, 1970) 70-73.

Chapter IV

Other Themes

The first part of this chapter will survey the poetry published in *Kanadiiskyi farmer* on themes other than those discussed in the previous two chapters. The themes are: women, nature, philosophy, Canadian politics, labour, and family themes. The last part of this chapter will compare the poems in Fedyk's *Pisnii pro Kanadu i Avstriu*¹ to the poems in *Kanadiiskyi farmer*. Fedyk collected some of the poems from newspapers and it is believed that he may not have been the author of every poem that bears his name.² The purpose here will be to show similarities or differences in the text of the poems and in the names of the credited poets.

Kanadiiskyi farmer printed only two poems written by women in the period 1905-1910. The first is entitled "I Love Roses!" (*Liubliu rozhi!*) by Elena Chernetska from Steinbach, Manitoba (Appendix D-181) in the October 25, 1906 issue. This lyrical poem is written in free verse and contains 4 four-line stanzas. The image of many beautiful roses that are out of reach but that the poet loves and desires seems to suggest feelings of envy and jealousy for what other people have. These things may be as varied as the colours of the roses: "Red, white and black they bloom / I gaze on them / My heart weeps to have the roses / But I am afraid to pick them." The poet may be envious of what others have but lacks the will or ambition to work for it. She does not want to wait, but rather wants to enjoy the good things in life now: "My soul desires them now / And not when I die."

The second poem written by a woman is entitled "In the Wilderness" (*Na pustyni*) by Maria Palii in the January 22, 1909 issue (Appendix D-251). This is a 5-

stanza didactic poem written in the *kolomyika* rhythm. As the title suggests, the tone of this poem is depressing and pessimistic. The poet describes her life in Canada: "I live here in the wilderness / Without any wealth," but life in the Old Country is even worse. Because of the oppression by the Poles: "We could not suffer it any longer / It was better to come to Canada." Then she criticizes Ukrainians here for neglecting education and for drinking: "They do not know how to read / And when you tell them about education / They will not listen." She appeals to our sense of smell in an image which vividly expresses her contempt for drinking: "On Sunday after church / He does not want to read / But goes to the tavern / To smell the stench." Although this is a short poem, it recapitulates the themes of the much longer poems written by male poets. Greater illiteracy among women and fewer opportunities for employment in the professions would account for the scarcity of women's poetry in *Kanadiiskyi farmer*. Also, perhaps the amount of heavy farm work the Ukrainian immigrant women were obliged to perform left little time for writing poetry.³

Nine poems written by male poets about women appeared in *Kanadiiskyi farmer* during this period. One poem entitled "It's Either Misery or Luxury" (*To bida to roskish*) was mentioned in Chapter III with reference to learning English and courtship. Of the remaining eight, three are sympathetic towards women. The first, entitled "The Unfortunate Woman" (*Neshchaslyva*) by Dmytro Rarahowsky (Appendix D-215) in the April 3, 1908 issue, advocates against forced marriage. The second, entitled "Farewell" (*Prashchanie*) also by Rarahowsky in the June 19, 1908 issue (Appendix D-223), describes the poverty of the wife left behind in Ukraine when her immigrant husband fails to send her money. He spends his money drinking and gambling; Rarahowsky

concludes it would have been better for him not to have married. The third poem is entitled "Mother" (*Mama*) by Onufry H. Hykawy in the July 6, 1910 issue (Appendix D-317). It is a tribute to motherhood and the sacrifices mothers make for their children.

The next four poems show women in a less favourable light. A poem entitled "I Chose a Wife" (*Vybrav zhinku*) by Yakym D. Kravetz in the October 5, 1905 issue (Appendix D-124) recounts the advice a mother gives to her son on the kind of girl he should marry. Were he to marry any one of them he would end up in poverty, so his mother advises him to immigrate to Canada. In Canada he gets married, hands his pay over to his wife, but in the end she leaves him for another man. Another poem by Kravetz, entitled "The Sinful Woman" (*Hrishna*) (D-237) in the December 4, 1908 issue, tells the story of a woman who has led an immoral life but decides to mend her ways and enters a convent. There is an undercurrent of anticlericalism in this poem; the woman is seduced by a monk and they leave the convent to cohabit.

The sweetheart left behind in Ukraine, who proves to be unfaithful, is the subject of a poem entitled "In a Foreign Land" (*Na chuzheni*) by Natalii Kryhynchuk in the September 20, 1906 issue (Appendix D-178). The unfaithful sweetheart theme also appears in a poem entitled "Michael's Romance" (*Roman Mykhaila*) (D290) by M. Kovalchuk in the September 17, 1909 issue. Michael works on the railroad in Melbourne, Manitoba and falls in love with a girl in Carberry. After he returns from visiting his Maryna one weekend, he writes her a letter. When he does not hear from her after one week, he borrows a *hendkara* (hand car) from his boss and goes to Carberry. Michael learns from a friend that Maryna loves someone else.

The final poem about women is a satire entitled "In American" (*Po Amerikansky*) by Chaly in the January 22, 1909 issue (Appendix D-252). "Chaly" is the pseudonym under which Sava Chernetsky wrote his satirical poems.⁴ This 28-line poem is written in free verse and is printed in two sections, separated by three asterisks. In the first part of the poem, the speaker, a young woman, begs her mother not to force her to marry a farmer. She then goes through her reasons against marrying a farmer. A farmer, she says, "Loves his pigs / More than his wedded wife." He spends all his time plowing, seeding and threshing (flailing or beating grain): "He flails the buckwheat / The oats and the wheat / And in his enthusiasm / He also flails his young wife."

In the second part, the young woman says that her mother did not listen to her. At first she cried but stopped long ago: "Now I see very well / A farmer is not a wolf / He does love me / More than his pigs." And when he flails, she concedes that it is not "*za darmo*." This phrase can be interpreted in two ways: the work the farmer puts into growing and harvesting grain is not without profit, or ironically, when he beats his wife it is not without cause.

There is only one poem completely devoted to the theme of nature. It is entitled "About Winter" (*Pro zymu*) by Hrynko Burak in the March 5, 1909 issue (Appendix D-257). The 70 lines of this lyrical poem are printed on the page without any separation of stanzas. The rhyme scheme is primarily *aabb* and the metre is iambic tetrameter.

This poem describes the winter season and gives a picture of everyday life on the farm. The poet personifies the seasons as brothers. In November winter addresses summer: "It is time for you to rest / I will defeat you / I will freeze the water and the earth." In December when the cold and the frost come, winter addresses the people:

“What did you gather during the summer / What did you provide for me / I am going to ask every one / For I have plenty of time.” In this season the children look forward to Christmas Eve and everyone in the community rejoices. The image of winter “even peering through the window” emphasizes that one cannot escape the severe cold even inside the house. Outside, the frost and the wind are personified as soldiers marching into battle. The frost increases and the temperature falls to forty-eight below zero:

“January does not fool around.” But because there is work to do, the people put on warm clothing and tenaciously go outside. Finally, January “becomes weary” and February “begins his housekeeping.” February is depicted as a month of storms and blizzards. This is most hazardous for travellers; at the start of the journey the weather may be fine but when it is time to return, a storm appears, and “You cannot show your face at home.” In winter the people occupy their time on Sundays and holidays at many meetings where they argue “About the church, priests and other things / And ratify everything robustly.”

Thus, winter passes and March brings warmer weather and even rain:

“Sometimes in the middle of March / You can get your head soaked.” As soon as April arrives, the livestock and poultry are let outside and the children play out of doors. They have survived the winter and now “It is time to put our hands to work.”

The theme of war occurs in four poems. An example of a poem dedicated to war is “A Song” (*Pisnia*) by I. Sanduliak in the February 5, 1909 issue (Appendix D-253). It is a didactic poem made up of 27 lines written in the *kolomyika* rhythm. The poem expresses anti-war sentiments about the impending war with Serbia. The poet first paints a picture of the horrors of war. The war will be terrible “Because when they take the guns off their shoulders they will have to shoot.” Families will grieve for their sons who

have gone to war: "Some will go to the border and others to the sea / And the unfortunate ones will roam about in the mountains." A father and mother will weep for their innocent child who dies of hunger. Some will be injured; others will be killed, while still others will freeze to death. The threatening war is suggested in images from nature: "A hawk lands on a grave mound," and "Dark clouds gather and rain begins to fall." At the end of the poem the poet poses the question: "Think dear brothers / What are we to do." He concludes: "Without cause we will not go /.../ *Chornohora* and the Serbs want peace."

The four poems on philosophical themes were all written by Onufry H. Hykawy. One example is a poem entitled "Why Is It So?" (*Chomu se tak?*) which appeared in the October 8, 1909 issue (Appendix D-295). This poem consists of 4 stanzas written in free verse. The poet ponders why there is a disparity between the rich and the poor. The rich lords who live well tell the poor: "Do not trouble yourselves/ For God worries about you." The wealthy also advise us: "Hand over everything to us – you will go to heaven / And there you will not need anything anyway." Then the thought strikes him that everyone has the same needs but, ironically "For the learned people the present is sufficient / But for us, heaven is indispensable."

Four poems express, or refer to, the theme of Canadian politics. Typically these poems are diatribes against the Conservative Party. An example is entitled "Reply to the Editors of 'Slovo'" (*Vidozva do redaktoriv vid "Slova"*) by Dmytro Kyba from Manofield, Assiniboia in the January 26, 1905 issue (Appendix D-110). As mentioned previously, *Slovo* was the short-lived, rival newspaper which was supported by the Conservative Party. This poem is comprised of 7 stanzas with a rhyme scheme *aabb* and

a varied metre. The phraseology is clumsy: "Rudnytsky you want to bring us light / And we want to sweep that trash out of Canada with a broom / Editor of 'Slovo' have you no honour / To send your rag to us with a one cent stamp." The tone is truculent as the poet harangues the editors of *Slovo* for sending the newspaper to Ukrainians: "Do not poison the good hearts of our people / It would be better if you jumped into the lake." Politics usually inspires a great deal of passion but apparently the poet's enthusiasm in denouncing the Conservatives was too much even for the Liberal *Kanadiiskyi farmer*, as indicated by the deleted adjective: "*A zavshe nam ti d... konservatysty na zavadi*" [And always these d... Conservatives get in our way].

Elections were a serious matter and a poem on the theme of education included advice on voting. The poem entitled "Study!" (*Uchit sia!*) by Ivan [surname illegible] from Brokenhead, Manitoba in the January 8, 1909 issue (Appendix D-246), gave this advice: "If you do not know for whom to vote / In that case you should ask 'The Farmer'."

Labour issues and workers are specifically addressed in two poems. The first is a poem entitled "A Star" (*Zirka*) by V. Holovatsky of Winnipeg, in the September 6, 1907 issue (Appendix D-207). This poem is written in free verse and consists of 10 lines. The poet begins by apostrophizing the star, a symbol of Socialism: "O star of freedom and better hopes and dreams / Do not forget about the unfortunate." The workers place all their hope in the star: "Shine on all with an equal light."

The second poem on labour is entitled "A Carol" (*Koliada*) by Dmytro Rarahowsky (Appendix D-298) in the December 29, 1909 issue. A note under the title indicates that it is to be sung to the tune of *Nyni dar nam prebohatyi*. This poem praises

the working class and the leaders who teach the workers to sing and announce the truth at the meetings. Workers are exhorted to “fight for truth,” so that they and their children and grandchildren will have a better life.

Under the family theme there is one poem by Onufry H. Hykawy entitled “Mother” (*Mama*), in the July 6, 1910 issue (Appendix D-317). It is a lyrical poem with 6 stanzas written in free verse. Each stanza of this sentimental poem describes the sacrifice or benefit performed by a mother for her child. Emphasis is achieved by repetition. The first line in every stanza begins with the word “nobody,” for example, “Nobody knows what work / There is in the house from morning to night,” or “Nobody felt the pain of a child / So quickly in her heart, only the mother.” The same line is repeated at the end of each stanza: “Nobody except the mother.”

This concludes the first part of the chapter dealing with poetry on other themes in *Kanadiiskyi farmer*. The second part of the chapter identifies the *Kanadiskyi farmer* poems, by other poets, which appear as “songs” in *Pisni pro Kanadu i Avstriu* and are attributed to Fedyk.

The twenty-second stanza of Fedyk’s “Second Song” (*Druha pisnia*) in *Pisni pro Kanadu i Avstriu* (1911), which compares the “green groves” of Easter in Ukraine with the “ice and snow” of Easter in Canada, is identical (with a change from “your Easter” to “our Easter” and the addition of one word) to the twelfth stanza of a poem entitled “Easter in Galicia” (*Velykodni sviata v Halychyni*) by A. T. Kibzey (Appendix D-218) in the May 1, 1908 issue of *Kanadiiskyi farmer*.

Fedyk is credited as the author of “Thirteenth Song” (*Pisnia trynaitysiata*) in *Pisni pro Kanadu i Avstriu* (1911).⁵ This poem contains more extensive modifications,

such as the addition of stanzas, but it is basically the same as “Canadian Song” (*Kanadska pisnia*) by Stefan Didukh which appeared in the September 20, 1906 issue of *Kanadiiskyi farmer* (Appendix D-176).

Fedyk is also credited as the author of “Fifteenth Song” (*Pisnia piatnaitsiata*) in *Pisni pro Kanadu i Avstriu* (1911),⁶ but this poem appeared in the July 12, 1907 issue of *Kanadiiskyi farmer* under the title “A Song About Canada” (*Pisnia pro Kanadu*) by another author, K. Krym (Appendix D-198). The first stanza in Fedyk’s version is modified slightly from “I came to Canada / Six years ago” to “three years ago.” There are several minor changes in the body of the poem, for example, in the eighteenth stanza the poet gazes at the bush and water on his new farm and wonders how to get across. The change is from: “*A tut lisy tai i vody / Ni kuda pereity,*” to “*A tut vsiody lisy i vody / Hodi perebryty.*” More substantial changes were made in the second last stanza, from: “Four years ago / We took this farm / We thank God for this / that we have prospered well” to “Three years ago / We took this farm / We did not have misfortune.” The modifications place a more negative tone on the last stanza, than Krym’s: “We thank God we now have cattle / That we have broken a bit of land / We thank God / That we decided to do this” to Fedyk’s “Eight head of cattle / We have obtained / We have woods and land / And do not know misfortune.” Usually *Kanadiiskyi farmer* printed the poet’s name, and sometimes the address, beneath the text of the poem. However, in this case, there is an added phrase: “written by” K. Krym.

A poem entitled “Longing for Ukraine” (*Tuha za Ukrainoiu*) by A. T. Kibzey (Appendix D-214) in the February 21, 1908 issue of *Kanadiiskyi farmer*, appears in *Pisni*

pro Kanadu i Avstriu (1911) as “Seventeenth Song” (*Pisnia simnaitsiata*)⁷ over Fedyk’s name, with two stanzas added at the end.

This study also discovered that the poem dealing with mining accidents, “Tenth Song” (*Pisnia desiata*) by *Susid* in Fedyk’s *Pisni pro Kanadu i Avstriu* (1911),⁸ is actually a poem entitled “The Miner” (*Miner*) by Yakym D. Kravetz (Appendix D-205) which appeared in the September 6, 1907 issue. The “Tenth Song,” however, has an extra stanza added at the beginning and at the end of the poem.

The 1911 edition of *Pisni pro Kanadu i Avstriu* contains thirty-three poems or “songs” (*pisni*); thirty are numbered songs and the remaining three are poems on Myroslav Sichynsky.⁹ Fedyk is credited with fifteen of these songs. As shown above, this study found that three of these songs had been printed earlier in *Kanadiiskyi farmer* and were attributed to poets other than Fedyk. If Bychynsky assisted Fedyk in the compilation of *Pisni pro Kanadu i Avstriu*, as claimed by Marunchak,¹⁰ it is understandable that, as editor, he would include poems from *Kanadiiskyi farmer*. It is interesting that some poems were correctly attributed to the same poets in *Pisni pro Kanadu i Avstriu* as they were in *Kanadiiskyi farmer* while others appeared over Fedyk’s name. Perhaps one possible explanation for the similarity between the poems may lie in the way oral epics are composed, and as Albert B. Lord explained in *The Singer of Tales* (2000), how the young singer learns to sing. The singer practices words and phrases picked up from other singers. Sometimes consciously or unconsciously he or she adjusts them to his or her own needs, and in this way “acquires the formulas of his elders” and establishes personal “formula habits.”¹¹ However, a textual analysis of these poems is outside the parameters of this dissertation and will have to await further study.

---

¹ Teodor Fedyk, *Pisni pro Kanadu i Avstriu* [Songs About Canada and Austria] (Winnipeg: Ruska Knyharnia, 1911).

² Michael H. Marunchak, *Istoria presy, literatury i druku pionerskoi doby* (Winnipeg: Ukrainian Free Academy of Sciences in Canada, 1969) 123.

³ On work performed by Ukrainian farm women, see Orest T. Martynowych, *Ukrainians in Canada: The Formative Years 1891-1924* (Edmonton: Canadian Institute of Ukrainian Studies Press University of Alberta, 1991) 83. He states: "Writing in the 1920s, a Canadian sociologist termed 'the woman's share' to be the most 'distinctive feature of labour on the Ukrainian farm,' with most women contributing more than the average hired man on a typical summer day: 'She gets up between four and five in the morning and goes to bed at eleven at night. When she gets up she does the chores outside, feeds the cattle and milks the cows. She then prepares breakfast and washes the dishes, after which she follows the family to the field where she may hoe or drive a gang-plow, stook, etc. She comes in shortly before dinner, prepares it and cleans up, a matter of one and one half or two hours, then returns to the field until eight o'clock when she milks, after which she gets supper. This is a man's share in any other community.' Women's labour was always a large factor in the undeniable progress which Ukrainian peasant immigrants made during the first two decades of the century."

⁴ M. I. Mandryka, *History of Ukrainian Literature in Canada* (Winnipeg: Ukrainian Free Academy of Sciences, 1968) 39.

⁵ Fedyk, *Pisni pro Kanadu i Avstriu*, 71-75.

⁶ Fedyk, *Pisni pro Kanadu i Avstriu*, 79-83.

⁷ Fedyk, *Pisni pro Kanadu i Avstriu*, 86-87.

⁸ Fedyk, *Pisni pro Kanadu i Avstriu*, 58-61.

⁹ All editions contained thirty numbered songs. For a description of the contents of the various editions of *Pisni pro Kanadu i Avstriu* see Alexandra A. Pawlowsky, "Ukrainian Canadian Literature in Winnipeg: A Socio-historical Perspective, 1908-1991," Ph.D. diss., University of Manitoba, 1997, 26-27.

¹⁰ Michael H. Marunchak, *The Ukrainian Canadians: A History* (Winnipeg: Ukrainian Academy of Arts and Sciences in Canada, 1982) 305.

¹¹ Albert B. Lord, *The Singer of Tales* (Cambridge: Harvard University Press, 2000) 30-67.

Conclusion

This study has discovered 127 poems written by Ukrainian immigrants and published in *Kanadiiskyi farmer*, Canada's first Ukrainian newspaper, during the period 1905 to 1910. Such a large number of poems in one newspaper suggests that Canada's Ukrainian newspapers are indeed the repository for perhaps thousands of poems written by Ukrainian immigrants in Canada, as estimated by Kirkconnell.¹

This is the first study of Ukrainian Canadian newspaper poetry. In the past the poetry of the first Ukrainian immigrants to Canada was often dismissed or deemed not "genuine poetry." This thesis shows that the great value of these poems lies in the fact that they are an authentic reflection of the times. They are our witnesses to the past, providing valuable information on social and political concerns of the immigrants and on their psychological and particularly their emotional reactions.

The study examines the following themes in the poetry and analyses a selected number of poems representing these themes: oppression and exploitation in Ukraine; nostalgia; homesickness and pioneer hardships; new life in Canada; patriotism; education; need for collective action; improving morals; and other themes such as Canadian politics, war, women, nature, labour, philosophy, and personal/friends/family. The study concludes that, surprisingly, there is a lack of landscape and farming imagery which one might expect as a theme characteristic of this early literary period. The poetry is not about the land; it is not until later generations that land became an important theme.

In addition to folkloric lyric poetry, the Ukrainian immigrants wrote primarily didactic and civic poems. As well as the popular *kolomyika* style, the study shows that

the Ukrainian immigrant newspaper poets experimented with a variety of other rhythm patterns and rhyme schemes.

The thesis identifies the names of 63 poets, 61 male and two female. The text of the total of 127 poems has been included in the thesis, making them accessible for other researchers.

One important discovery is that several poems in *Kanadiiskyi farmer* are identical to the “songs” published in Fedyk’s *Pisni pro Kanadu is Avstriu*², but were attributed to Fedyk or to other poets. At least one of these newspaper poems had survived in its original form in the oral tradition of the Ukrainian community until the 1960s. These discoveries raise new questions and point to the need for further research in areas such as the background of the poets, and authorship and writing and oral tradition.

Meyer’s conclusion in her study of anonymous neomexicano poetry can be applied equally well to Ukrainian immigrant newspaper poetry: “poetry cannot simply be dismissed as ‘low’ or ‘mass’ culture...scholars have much to learn from popular poetry...some ballads tell a truer story than official chronicles.”³ This poetry is part of the Canadian heritage; its value is as important as shards of pottery or pioneer artifacts which tell us something about the past, and perhaps even more so because of the power of the words to arouse feeling and emotions.

---

¹ Watson Kirkconnell, *Canadian Overtones* (Winnipeg: The Columbia Press, Limited, 1935) 77.

² Teodor Fedyk, *Pisni pro Kanadu i Avstriu* [Songs About Canada and Austria] (Winnipeg: Ruska Knyharnia, 1911).

³ Doris Meyer, *Speaking for Themselves: Neomexicano Cultural Identity and the Spanish-Language Press, 1880-1920* (Albuquerque: University of New Mexico Press, 1996) 22.

Appendix A

Dates of *Kanadiiskyi farmer* Issues Consulted in this Study

Date	Number
5 Nov. 1903	1
17 Mar. 1904	2
26 Mar. 1904	21
5 Jan. 1905	1
12 Jan. 1905	2
19 Jan. 1905	3
26 Jan. 1905	4
2 Feb. 1905	5
9 Feb. 1905	6
23 Feb. 1905	8
2 Mar. 1905	9
9 Mar. 1905	10
16 Mar. 1905	11
23 Mar. 1905	12
6 Apr. 1905	14
13 Apr. 1905	15
20 Apr. 1905	16
27 Apr. 1905	17 & 18
11 May 1905	19
18 May 1905	20
25 May 1905	21
1 Jun. 1905	22
8 Jun. 1905	23
15 Jun. 1905	24
22 Jun. 1905	25
29 Jun. 1905	26
6 Jul. 1905	27
13 Jul. 1905	28
20 Jul. 1905	29
27 Jul. 1905	30
3 Aug. 1905	31
10 Aug. 1905	32
17 Aug. 1905	33
24 Aug. 1905	34
31 Aug. 1905	35
7 Sept. 1905	36
14 Sept. 1905	37

Date	Number
21 Sept. 1905	38
5 Oct. 1905	40
19 Oct. 1905	42
26 Oct. 1905	43
2 Nov. 1905	44
9 Nov. 1905	45
16 Nov. 1905	46
30 Nov. 1905	48
7 Dec. 1905	49
14 Dec. 1905	50
21 Dec. 1905	51
28 Dec. 1905	52
4 Jan. 1906	1
11 Jan. 1906	2
18 Jan. 1906	3
25 Jan. 1906	4
1 Feb. 1906	5
8 Feb. 1906	6
15 Feb. 1906	7
22 Feb. 1906	8
1 Mar. 1906	9
8 Mar. 1906	10
15 Mar. 1906	11
22 Mar. 1906	12
29 Mar. 1906	13
5 Apr. 1906	14
12 Apr. 1906	15
19 Apr. 1906	16
3 May 1906	18
24 May 1906	21
21 Jun. 1906	25
19 Jul. 1906	29
26 Jul. 1906	30
9 Aug. 1906	32
16 Aug. 1906	33
23 Aug. 1906	34
20 Sept. 1906	37
11 Oct. 1906	39
25 Oct. 1906	40
2 Nov. 1906	41
8 Nov. 1906	42
15 Nov. 1906	43
22 Nov. 1906	44

Date	Number
29 Nov. 1906	45
20 Dec. 1906	47
26 Dec. 1906	48
10 Jan. 1907	50 [1]
24 Jan. 1907	2
31 Jan. 1907	3
7 Feb. 1907	4
15 Feb. 1907	5
22 Feb. 1907	6
1 Mar. 1907	7
8 Mar. 1907	8
15 Mar. 1907	9
22 Mar. 1907	10
5 Apr. 1907	12
12 Apr. 1907	13
19 Apr. 1907	14
26 Apr. 1907	15
3 May 1907	16
10 May 1907	17
17 May 1907	18
24 May 1907	19
31 May 1907	20
7 Jun. 1907	21
14 Jun. 1907	22
21 Jun. 1907	23
28 Jun. 1907	24
5 Jul. 1907	25
12 Jul. 1907	26
19 Jul. 1907	27
26 Jul. 1907	28
2 Aug. 1907	29
9 Aug. 1907	30
16 Aug. 1907	31
23 Aug. 1907	32
30 Aug. 1907	33
6 Sept. 1907	34
13 Sept. 1907	35
20 Sept. 1907	36
27 Sept. 1907	37
4 Oct. 1907	38
11 Oct. 1907	39
18 Oct. 1907	40
25 Oct. 1907	41

Date	Number
1 Nov. 1907	42
8 Nov. 1907	43
15 Nov. 1907	44
22 Nov. 1907	45
29 Nov. 1907	46
6 Dec. 1907	47
13 Dec. 1907	48
20 Dec. 1907	49
27 Dec. 1907	50
10 Jan. 1908	52
17 Jan. 1908	1
24 Jan. 1908	2
31 Jan. 1908	3
7 Feb. 1908	4
14 Feb. 1908	5
21 Feb. 1908	6
28 Feb. 1908	7
6 Mar. 1908	8
13 Mar. 1908	9
20 Mar. 1908	10
27 Mar. 1908	11
3 Apr. 1908	12
10 Apr. 1908	13
17 Apr. 1908	14
24 Apr. 1908	15
1 May 1908	16
8 May 1908	17
15 May 1908	18
22 May 1908	19
29 May 1908	20
5 Jun. 1908	21
12 Jun. 1908	22
19 Jun. 1908	23
26 Jun. 1908	24
3 Jul. 1908	25
10 Jul. 1908	26
17 Jul. 1908	27
24 Jul. 1908	28
31 Jul. 1908	29
7 Aug. 1908	30
14 Aug. 1908	31
21 Aug. 1908	32
28 Aug. 1908	33
4 Sept. 1908	34

Date	Number
11 Sept. 1908	35
18 Sept. 1908	36
25 Sept. 1908	37
2 Oct. 1908	38
9 Oct. 1908	39
16 Oct. 1908	40
30 Oct. 1908	42
6 Nov. 1908	43
13 Nov. 1908	44
20 Nov. 1908	45
27 Nov. 1908	46
4 Dec. 1908	47
11 Dec. 1908	48
18 Dec. 1908	49
25 Dec. 1908	50
1 Jan. 1909	51
8 Jan. 1909	52
15 Jan. 1909	1
22 Jan. 1909	2
29 Jan. 1909	3
5 Feb. 1909	4
12 Feb. 1909	5
19 Feb. 1909	6
26 Feb. 1909	7
5 Mar. 1909	8
12 Mar. 1909	9
19 Mar. 1909	10
26 Mar. 1909	11
2 Apr. 1909	12
9 Apr. 1909	13
16 Apr. 1909	14
23 Apr. 1909	15
30 Apr. 1909	16
7 May 1909	17
14 May 1909	18
21 May 1909	19
28 May 1909	20
4 Jun. 1909	21
11 Jun. 1909	22
18 Jun. 1909	23
25 Jun. 1909	24
2 Jul. 1909	25
9 Jul. 1909	26

Date	Number
16 Jul. 1909	27
23 Jul. 1909	28
30 Jul. 1909	29
6 Aug. 1909	30
13 Aug. 1909	31
20 Aug. 1909	32
27 Aug. 1909	33
3 Sept. 1909	34
10 Sept. 1909	35
17 Sept. 1909	36
24 Sept. 1909	37
1 Oct. 1909	38
8 Oct. 1909	39
15 Oct. 1909	40
22 Oct. 1909	41
29 Oct. 1909	42
5 Nov. 1909	43
12 Nov. 1909	44
19 Nov. 1909	45
26 Nov. 1909	46
1 Dec. 1909	47
8 Dec. 1909	48
15 Dec. 1909	49
22 Dec. 1909	50
29 Dec. 1909	51
5 Jan. 1910	52
12 Jan. 1910	1
19 Jan. 1910	2
26 Jan. 1910	3
2 Feb. 1910	4
9 Feb. 1910	5
16 Feb. 1910	6
23 Feb. 1910	7
2 Mar. 1910	8
9 Mar. 1910	9
16 Mar. 1910	10
23 Mar. 1910	11
30 Mar. 1910	12
6 Apr. 1910	13
13 Apr. 1910	14
20 Apr. 1910	15
27 Apr. 1910	16
4 May 1910	17

Date	Number
11 May 1910	18
18 May 1910	19
25 May 1910	20
2 Jun. 1910	21
8 Jun. 1910	22
15 Jun. 1910	23
22 Jun. 1910	24
29 Jun. 1910	25
6 Jul. 1910	26
13 Jul. 1910	27
20 Jul. 1910	28
27 Jul. 1910	29
3 Aug. 1910	30
10 Aug. 1910	31
17 Aug. 1910	32
24 Aug. 1910	33
31 Aug. 1910	34
7 Sept. 1910	35
14 Sept. 1910	36
21 Sept. 1910	37
28 Sept. 1910	38
5 Oct. 1910	39
12 Oct. 1910	40
19 Oct. 1910	41
26 Oct. 1910	42
2 Nov. 1910	43
9 Nov. 1910	44
16 Nov. 1910	45
23 Nov. 1910	46
30 Nov. 1910	47
7 Dec. 1910	48
14 Dec. 1910	49
21 Dec. 1910	50
28 Dec. 1910	51

Appendix B

List of Poems 1905 – 1910

Year: 1905

Date	Title	Poet
5 Jan.	“Rizdvo” (Christmas)	Dmytro Yarema
12 Jan. & 19 Jan.	“Do narodu Ruskoho” (To the Ukrainian People)	Iurko Machula
19 Jan.	“Zhelania na novei 1905 rik” (1905 New Year Greeting)	Matvii Chyzh
26 Jan.	“Vidozva do redaktoriv vid ‘Slova” (Reply to Editors of “Slovo”)	Dmytro Kyba
9 Feb.	“Pokyn nas liashe!” (Leave Us Polish Gentry!)	Orest Zerebko
23 Feb.	“Poklyk” (Appeal)	Iurko Machula
16 Mar.	“Z khlopskoi filizofii” (A Peasant’s Philosophy)	Orest Zerebko
6 Apr.	“Do ruskykh khlopiv” (To Ukrainian Peasants)	Orest Zerebko
20 Apr.	“Uchite sia!” (Study!)	Ivan Ravliuk
11 May	“Zazdrist” (Envy)	Orest Zerebko
22 Jun.	“Uchite sia!” (Study)	Ivan Ravliuk
29 Jun.	“Dumka” (Thought)	Teodor Kochan
20 Jul.	“Dolia Ukrainy” (Ukraine’s Fate)	Iurko Machula

Year: 1905

Date	Title	Poet
3 Aug.	“Upovaimo na vlasnu sylu” (Trust in Our Own Strength)	Iurko Machula
5 Oct.	“Vybrav zhinku” (I Chose a Wife)	Yakym D. Kravetz
2 Nov.	“V pamiat nashym Emigrantam” (In Memory of Our Immigrants)	Michael Gowda
9 Nov.	“Posviata halytskym emigrantam” (Dedication to the Ukrainian Immigrants)	Yakym D. Kravetz
21 Dec.	“Probudim sia” (Let us Awake)	Yakym D. Kravetz
21 Dec.	“Pryiatel ruskoho naroda v Kanadi (Friend of the Ukrainians in Canada)	Teodor Senkiv
28 Dec.	“To bida to roskish” (It's Either Misery or Luxury)	M. Pidhirny

Year: 1906

Date	Title	Poet
4 Jan.	"Pisni mainerska" (Song of the Miner)	M. Kuzmikha
11 Jan.	Z novym rokom" (Happy New Year)	Yakym D. Kravetz
18 Jan. & 25 Jan.	"Moia dumka" (My Thought)	Petro S. Senkiv
8 Feb.	"Kanadyiska pisnia" (Song of Canada)	Yakym D. Kravetz
15 Feb.	"Prysviata Kraianam v Sokalskoho povitu" (Dedication to People of Sokal)	Yakym D. Kravetz
1 Mar.	"Pisnia pro vilnyi krai Kanadu" (Song About Canada, a Free Country)	Vasyl Ukhach
22 Mar.	"De toi chas?" (Where Does the Time Go?)	Yakym D. Kravetz
29 Mar.	"Pisnia do Rusyniv v Kanadi" (Song to Ukrainians in Canada)	Vasyl Romaniuk
5 Apr.	"Pisnia: Slovo do bratuv Rusyniv" (Song: A Word to My Ukrainian Brothers)	Ivan Uhryn
24 May	"Hadky z Halychyny" (Memories of Galicia)	Petro S. Senkiv
9 Aug.	"Plache maty" (The Mother Weeps)	Ivan Khrustavka
9 Aug.	"Ne piddai sia! (Do Not Submit!)	Teodor Kochan
16 Aug.	"Holos sovisty" (Voice of Conscience)	Teodor Kochan
20 Sept.	"Hadky" (Thoughts)	Teodor Kochan

Year: 1906

Date	Title	Poet
20 Sept.	Kanadska Pisnia (Canadian Song)	Stefan Didukh
20 Sept.	"Na chuzheni" (In a Foreign Land)	Natalii Kryhirschuk
25 Oct.	"New Home"	Teodor Kochan
25 Oct.	"Liubliu rozhi!" (I Love Roses!)	Elena Chernetska
15 Nov.	"Shcho robyt son cholovikovy v chuzhyni" (What Dreams Do To a Man in a Foreign Land)	Nykolai Boretsky
22 Nov. & 29 Nov.	"Moi pershi vrazhenia v pivniichniim Vinnipegu" (My First Impressions in North Winnipeg)	Nykolai Boretsky
26 Dec.	"Do prosvity" (To Education)	Dmytro Oliinyk
26 Dec.	"Moia dumka" (My Thought)	Ivan Ravliuk

Year: 1907

Date	Title	Poet
7 Feb.	"Pisnia molodoho imigranta" (Song of a Young Immigrant)	Teodor Kochan
3 May	"Do nauky" (Let Us Study)	Teodor Kochan
17 May	"Tuha za rodynou" (Longing for Family)	A. Senkiv
28 Jun.	"Kanadyiska pisnia" (Song of Canada)	A. Senkiv
5 Jul.	"Poklyk" (Appeal)	Dmytro Romanchych
12 Jul.	"Pisnia pro Kanadu" (Song About Canada)	K. Krym
19 Jul.	"Volia" (Freedom)	Vasyl Holovatsky
2 Aug.	"Sumna dumka robitnyka" (Sad Thoughts of a Worker)	Dmytro Rarahowsky
9 Aug.	"Poklyk do dolii" (A Call to Destiny)	V. B. Smuk
6 Sept.	"Mainer" (The Miner)	Yakym D. Kravetz
6 Sept.	"Zirka" (Star)	Vasyl Holovatsky
13 Sept.	"Zazulia" (The Cuckoo)	Dmytro Rarahowsky
29 Nov.	"Moia dumka" (My Thought)	I. Denys

Year: 1908

Date	Title	Poet
24 Jan.	"Vidrodzhenie Ukrainy" (Rebirth of Ukraine)	I. Denys
21 Feb.	"Tuha za Ukrainou" (Longing for Ukraine)	A. T. Kibzey
3 Apr.	"Neschaslyva" (The Unfortunate Woman)	Dmytro Rarahowsky
24 Apr.	"Khrystos voskres" (Christ is Risen)	Dmytro Rarahowsky
1 May	"Velykodni sviata" (Easter)	A. T. Kibzey
15 May	"Do uchenyiv v Ukrainsko-Anhliiskoho Semynara v Brandoni" (To the Students at the Ukrainian-English Teacher Training School in Brandon)	Onufry H. Hykawy
5 Jun.	"Myroslavovy Sichynskomu" (For Myroslav Sichynsky)	Petro Kuzyk
19 Jun.	"Prashchanie" (Farewell)	Dmytro Rarahowsky
26 Jun.	"Chervaky" (Grubs)	Ivan Marak
3 Jul.	"Pisnia pro Sichynskoho" (Song About Sichynsky)	N. Tomashevsky
17 Jul.	"Staryi a novyi kraj" (The Old and New Country)	I. Denys
31 Jul.	"Do Myroslava mesnyka robuchoho liudu!" (To Myroslav, the Avenger Of the Working People)	Bohdan Semen Mykytiuk

Year: 1908

Date	Title	Poet
7 Aug.	"Pisnia emigranta" (Song of the Immigrant)	N. Hakman
20 Nov.	Moia dumka (My Thought)	Ivan Kozak
27 Nov.	"Viina" (War)	Yakym D. Kravetz
4 Dec.	"Hrishna" (The Sinful Woman)	Yakym D. Kravetz
18 Dec.	"Moia nichka" (My Night)	I. Rusnak

Year: 1909

Date	Title	Poet
1 Jan.	"V zymi" (In Winter)	Nykola Berehulka
8 Jan.	"Vsiliako dies na sviti" (The Different Ways People Live) [§]	Onufry H. Hykawy
8 Jan.	"Koliada" (Carol)	Dmytro Rarahowsky
8 Jan.	"Do chasop. <i>Farmera</i> " (To the Newspaper <i>Farmer</i>)	O. Mymryk
8 Jan.	"Uchit sia" (Study)	Ivan [surname illegible]**
15 Jan.	"Z Novym Rokom!" (Happy New Year!)	A. T. Kibzey
15 Jan.	"Ne zabudu" (I Will Not Forget)	I. A. Pavchuk
22 Jan.	"Na pustyny" (In the Wilderness)	Maria Palii
22 Jan.	"Po Amerikansky" (In American)	Chaly (S. Chernetsky)
5 Feb.	"Pisnia" (A Song)	I. Sanduliak
19 Feb.	"Pisnia pro ridnoho syna Ukrainy" (Song About a Native Son of Ukraine)	Onufry Herman
5 Mar.	"Pro zymu" (About Winter)	Hryenko Burak
12 Mar.	"Protyv temnoty" (Against Ignorance)	Vasyl Romaniuk

[§] This poem appeared again in the January 8, 1910 issue.

** The poet may have been Ivan Uhryn. The style of this poem is similar to Uhryn's "Pisnia: Slovo do bratuv Rusyniv" in the April 5, 1906 issue.

Year: 1909

Date	Title	Poet
12 Mar.	Do nauky i zhody" (To Education and Harmony)	Hrynko Burak
26 Mar.	"Khlopska nedolia" (The Peasant's Misfortune)	P. Zaiats
9 Apr.	"Za viru" (Because of Religion)	Hrynko Burak
16 Apr.	"Vitchyni" (To Our Native Land)	Hrynko Burak
16 Apr.	"Spomyn" (Remembrance)	Hrynko Burak
16 Apr.	"Manitobi – Prysviata" (To Manitoba – Dedication)	Bidak T. Iahol
30 Apr.	"Pravda – pisnia" (Truth – a Song)	Onufry H. Hykawy
14 May	"Do Rusko-Narodnoho vicha" (To the Ukrainian National Meeting)	V. D. Chorneiko
14 May	"Khto to ie?" (Who is it?)	Teodor Fedyk
21 May	"Son" (The Dream)	Yakym D. Kravetz
28 May	"Khto to ie?" (Who is it?)	Teodor Fedyk
4 Jun.	"Moia pisnia" (My Song)	Den. Sikora
4 Jun.	"Pro bidu" (About Misery)	M. Iulian
11 Jun.	"V pamiat Myroslava" (In Memory of Myroslav)	Atanazii Zahariia

Year: 1909

Date	Title	Poet
25 Jun.	"Zahadka" (A Riddle)	Ivan Iuzva
9 Jul.	"Pryhoda tovaryshiv" (An Adventure of Friends)	Atanazii Zahariia
16 Jul.	"Prapory" (Flags)	V. Tsebrivsky (Vasyl Kudryk)
16 Jul.	"Kanadyiska Sich" (Canadian Sich)	N. A. Hryhorchuk
16 Jul.	"Shcho pomohlo" (What Helped)	Yakym D. Kravetz
17 Sept.	"Roman Mykhaila" (Michael's Romance)	M. Kovalchuk
24 Sept.	"Chyzh ne tak (Is It Not So)	Onufry H. Hykawy
24 Sept.	"Iak lipshy zhyty? (Which is a Better Way to Live?)	Onufry H. Hykawy
8 Oct.	"Chomu se tak?" (Why is it so?)	Onufry H. Hykawy
12 Nov.	"Pisnia" (A Song)	Luts Burtnyk
29 Dec.	"Koliada" (Carol)	Dmytro Rarahowsky

Year: 1910

Date	Title	Poet
12 Jan.	"Z novym rokom" (Happy New Year)	Onufry H. Hykawy
19 Jan.	"Hen z za moria" (Across the Ocean)	Atanazii Zahariia
19 Jan.	"Do tovarysha" (To My Friend)	Onufry H. Hykawy
16 Feb.	"Pryvit Kanadi" (Salute to Canada)	I. Hladchenko
9 Mar.	"Aspiratsia" (Aspiration)	Onufry H. Hykawy
16 Mar.	"Maie prychnu" (He Has His Reasons)	Onufry H. Hykawy
23 Mar.	"Narikaimo na Kanadu" (We Complain About Canada)	I. Hladchenko
23 Mar.	"Prosba do Redaktora" (Request to the Editor)	Onufry H. Hykawy
27 Apr.	"Kanada" (Canada)	I. Hladchenko
27 Apr.	"Khrystos Voskres" (Christ is Risen)	Onufry H. Hykawy
11 May	"Pisnia Halyskoho Ukraiintsia v Kanadi" (Song of a Galician Ukrainian in Canada)	H. Muliarsky
18 May	"Pisnia v chest smerty Korolia Edvarda VII" (Song on the Occasion of the Death of King Edward VII)	Panteleimon Bozhyk
6 Jul.	"Mama" (Mother)	Onufry H. Hykawy

Year: 1910

Date	Title	Poet
6 Jul.	“Narody mii” (My people)	Onufry H. Hykawy
20 Jul.	“Nashym khruniam z Minnedosa, Man.” (To Those Who Sell Their Votes in Minnedosa, Man.)	Iuliiian Chaikovsky
27 Jul.	“Tym shcho zabuly” (To Those Who Have Forgotten)	Onufry H. Hykawy
28 Sept.	“Hirkyi plach” (Bitter Weeping)	Ivan Iuzva

Appendix C

List of Poets and their Works 1905-1910

		Appendix D Page
1. Nykola Berehulka		
1 Jan. 1909	"V zymi" (In Winter)	241
2. Nykolai Boretsky		
15 Nov. 1906	"Sheho robyt son cholovikovy v chuzhyni" (What Dreams Do To a Man in a Foreign Land)	182
22 & 29 Nov. 1906	"Moi pershi vrazhenia v pivniichniim Vinnipegu" (My First Impressions in North Winnipeg)	183
3. Panteleimon Bozhyk		
18 May 1910	"Pisnia v chest smerty Korolia Edvarda VII" (Song on the Occasion of the Death of King Edward VII)	315
4. Hrynko Burak		
5 Mar. 1909	"Pro zymu" (About Winter)	257
12 Mar. 1909	"Do nauky i zhody" (To Education and Harmony)	260
9 Apr. 1909	"Za viru" (Because of Religion)	264
16 Apr. 1909	"Vitchyni" (To Our Native Land)	266
16 Apr. 1909	"Spomyn" (Remembrance)	268
5. Luts Burtnyk		
12 Nov. 1909	"Pisnia" (A Song)	296
6. Iuliiian Chaikovsky		
20 Jul. 1910	"Nashym khruniam z Minnedosa, Man." (To Those Who Sell Their Votes in Minnedosa, Man.)	319
7. Chaly (pseudonym of Sava Chernetsky)		
22 Jan. 1909	"Po Amerikansky" (In American)	252
8. Elena Chernetska		
25 Oct. 1906	"Liubliu rozhi!" (I Love Roses)	181
9. V. D. Chorneiko		
14 May 1909	"Do Rusko-Narodnoho vicha" (To the Ukrainian National Meeting)	272
10. Matvii Chyzh		
19 Jan. 1905	"Zhelania na novei 1905 rik" (1905 New Year Greeting)	109

		Page
11. I. Denys		
29 Nov. 1907	“Moia dumka” (My Thought)	210
24 Jan. 1908	“Vidrodzhenie Ukrainy” (Rebirth of Ukraine)	212
17 Jul. 1908	“Staryi a novyi kraj” (The Old and New Country)	228
12. Stefan Didukh		
20 Sept. 1906	“Kanadska pisnia” (Canadian Song)	176
13. Teodor Fedyk		
14 May 1909	“Khto to ie?” (Who is it?)	274
28 May 1909	“Khto to ie?” (Who is it?)	277
14. Michael Gowda		
2 Nov. 1905	“V pamiat nashym Emigrantam” (In Memory of Our Immigrants)	129
15. N. Hakman		
7 Aug. 1908	“Pisnia emigranta” (Song of the Immigrant)	232
16. Onufry Herman		
19 Feb. 1909	“Pisnia pro ridnoho syna Ukrainy” (Song About a Native Son of Ukraine)	254
17. I. Hladchenko		
16 Feb. 1910	“Pryvit Kanadi” (Salute to Canada)	303
23 Mar. 1910	“Narikaimo na Kanadu” (We Complain About Canada)	307
27 Apr. 1910	“Kanada” (Canada)	310
18. Vasyl Holovatsky		
19 Jul. 1907	“Volia” (Freedom)	201
6 Sept. 1907	“Zirka” (Star)	207
19. N. A. Hryhorchuk		
16 Jul. 1909	“Kanadyiska Sich” (Canadian Sich)	288
20. Onufry H. Hykawy		
15 May 1908	“Do uchenykyv Ukrainsko-Anhliiskoho semynara v Brandoni” (To the Students at the Ukrainian-English Teacher Training School in Brandon)	220
8 Jan. 1909 & 26 Jan. 1910	“Vsialiako dies na sviti” (The Different Ways People Live)	243
30 Apr. 1909	“Pravda – pisnia” (Truth – A Song)	271
24 Sept. 1909	“Chyzh ne tak” (Is It Not So)	293
24 Sept. 1909	“Iak lipshy zhyty?” (Which is a Better Way to Live?)	294
8 Oct. 1909	“Chomu se tak?” (Why is it so?)	295
12 Jan. 1910	“Z novym rokom” (Happy New Year)	299

		Page
19 Jan. 1910	“Do tovarysha” (To My Friend)	302
9 Mar. 1910	“Aspiratsia” (Aspiration)	305
16 Mar. 1910	“Maie prychnu” (He Has His Reasons)	306
23 Mar. 1910	“Prosba do Redaktora” (Request to the Editor)	308
27 Apr. 1910	“Khrystos Voskres” (Christ is Risen)	312
6 Jul. 1910	“Mama” (Mother)	317
6 Jul. 1910	“Narody mii” (My People)	318
27 Jul. 1910	“Tym shcho zabuly” (To Those Who Have Forgotten)	321
21. Bidak T. Iahol		
16 Apr. 1909	“Manitobi – Prysviata” (To Manitoba – Dedication)	270
22. M. Iulian		
4 Jun. 1909	“Pro bidu” (About Misery)	280
23. Ivan Iuzva		
25 Jun. 1909	“Zahadka” (A Riddle)	282
28 Sept. 1910	“Hirkyi plach” (Bitter Weeping)	322
24. Ivan [surname illegible]		
8 Jan. 1909	“Uchit sia” (Study)	246
25. A. T. Kibzey		
21 Feb. 1908	“Tuha za Ukrainou” (Longing for Ukraine)	214
1 May 1908	“Velykodni sviata” (Easter)	218
15 Jan. 1909	“Z Novym Rokom!” (Happy New Year!)	248
26. Teodor Kochan		
29 Jun. 1905	“Dumka” (Thought)	119
9 Aug. 1906	“Ne piddai sia!” (Do Not Submit!)	173
16 Aug. 1906	“Holos sovisty” (Voice of Conscience)	174
20 Sept. 1906	“Hadky” (Thoughts)	175
25 Oct. 1906	“New Home”	180
7 Feb. 1907	“Pisnia molodoho imigranta” (Song of a Young Immigrant)	192
3 May 1907	“Do nauky” (Let us Study)	193
27. Ivan Kozak		
20 Nov. 1908	“Moia dumka” (My Thought)	234
28. M. Kovalchuk		
17 Sept. 1909	“Roman Mykhaila” (Michael’s Romance)	290
29. Ivan Khrustavka		
9 Aug. 1906	“Plache maty” (The Mother Weeps)	171

		Page
30. Yakym D. Kravetz		
5 Oct. 1905	“Vybrav zhinku” (I Chose a Wife)	124
9 Nov. 1905	“Posviata halytskym emigrantam” (Dedication to Ukrainian Immigrants)	133
21 Dec. 1905	“Probudim sia” (Let us Awake)	137
11 Jan. 1906	“Z novym rokom” (Happy New Year)	146
8 Feb. 1906	“Kanadyiska pisnia” (Song of Canada)	152
15 Feb. 1906	“Prysviata Kraianam v Sokalskoho povitu (Dedication to People of Sokal)	154
22 Mar. 1906	“De toi chas?” (Where Does the Time Go?)	158
6 Sept. 1907	“Mainer” (The Miner)	205
27 Nov. 1908	“Viina” (War)	236
4 Dec. 1908	“Hrishna” (The Sinful Woman)	237
21 May 1909	“Son” (The Dream)	275
16 Jul. 1909	“Shcho pomohlo” (What Helped)	289
31. Natalii Kryhynchuk		
20 Sept. 1906	“Na chuzheni” (In a Foreign Land)	178
32. K. Krym		
12 Jul. 1907	“Pisnia pro Kanadu” (A Song About Canada)	198
33. M. Kuzmikha		
4 Jan. 1906	“Pisni mainerska” (Song of the Miner)	144
34. Petro Kuzyk		
5 Jun. 1908	“Myroslavovy Sichynskomu” (For Myroslav Sichynsky)	221
35. Dmytro Kyba		
26 Jan. 1905	“Vidozva do redaktoriv vid ‘Slova’” (Reply to Editors of “Slovo”)	110
36. Iurko Machula		
12 & 19 Jan. 1905	“Do narodu Ruskoho” (To the Ukrainian People)	104
23 Feb. 1905	“Poklyk” (Appeal)	112
20 July 1905	“Dolia Ukrainy” (Ukraine’s Fate)	120
3 Aug. 1905	“Upovaimo na vlasnu sylu” (Trust in Our Own Strength)	122
37. Ivan Marak		
26 Jun. 1908	“Chervaky” (Grubs)	225
38. H. Muliarsky		
11 May 1910	“Pisnia Halyskoho Ukraiintsia v Kanadi” (Song of a Galician Ukrainian in Canada)	313

39. Bohdan Semen Mykytiuk		Page
31 Jul. 1908	“Do Myroslava mesnyka robochoho liudu!” (To Myroslav, Avenger of the Working People!)	231
40. O. Mymryk		
8 Jan. 1909	“Do chasop. <i>Farmera</i> ” (To the Newspaper <i>Farmer</i>)	245
41. Dmytro Oliinyk		
26 Dec. 1906	“Do prosvity” (To Education)	187
42. Maria Palii		
22 Jan. 1909	“Na pustyny” (In the Wilderness)	251
43. I. A. Pavchuk		
15 Jan. 1909	“Ne zabudu” (I Will Not Forget)	249
44. M. Pidhirny		
28 Dec. 1905	“To bida to roskish” (It’s Either Misery or Luxury)	140
45. Dmytro Rarahowsky		
2 Aug. 1907	“Sumna dumka robitnyka” (Sad Thoughts of a Worker)	203
13 Sept. 1907	“Zazulia” (The Cuckoo)	208
3 Apr. 1908	“Neschaslyva” (The Unfortunate Woman)	215
24 Apr. 1908	“Khrystos voskres” (Christ is Risen)	216
19 Jun. 1908	“Praschanie” (Farewell)	223
8 Jan. 1909	“Koliada” (Carol)	244
29 Dec. 1909	“Koliada” (Carol)	298
46. Ivan Ravliuk		
20 Apr. 1905	“Uchite sia!” (Study!)	116
22 Jun. 1905	“Uchite sia!” (Study!)	118
26 Dec. 1906	“Moia dumka” (My Thought)	189
47. Dmytro Romanchych		
5 Jul. 1907	“Poklyk” (Appeal)	197
48. Vasyl Romaniuk		
29 Mar. 1906	“Pisnia do Rusyniv v Kanadi” (Song to Ukrainians in Canada)	161
12 Mar. 1909	“Protyv temnoty” (Against Ignorance)	259
49. I. Rusnak		
18 Dec. 1908	“Moia nichka” (My Night)	239
50. I. Sanduliak		
5 Feb. 1909	“Pisnia” (A Song)	253

		Page
51. A. Senkiv		
17 May 1907	"Tuha za rodynou" (Longing for Family)	194
28 Jun. 1907	"Kanadyiska pisnia" (Song of Canada)	195
52. Petro S. Senkiv		
18 & 25 Jan. 1906	"Moia dumka" (My Thought)	148
24 May 1906	"Hadky z Halychyny" (Memories of Galicia)	166
53. Teodor Senkiv		
21 Dec. 1905	"Pryiatel ruskoho naroda v Kanadi" (Friend of the Ukrainians in Canada)	139
54. Den. Sikora		
4 Jun. 1909	"Moia pisnia" (My Song)	278
55. V. B. Smuk		
9 Aug. 1907	"Poklyk do dolii" (A Call to Destiny)	204
56. N. Tomashevsky		
3 Jul. 1908	"Pisnia pro Sichynskoho" (A Song About Sichynsky)	227
57. V. Tsebrivsky (pseudonym of Vasyl Kudryk)		
16 Jul. 1909	"Prapory" (Flags)	286
58. Ivan Uhryn		
5 Apr. 1906	"Pisnia: Slovo do brativ Rusyniv" (Song: A Word to my Ukrainian Brothers)	163
59. Vasyl Ukhach		
1 Mar. 1906	"Pisnia pro vilnyi krai Kanadu" (Song About Canada a Free Country)	156
60. Dmytro Yarema		
5 Jan. 1905	"Rizdvo" (Christmas)	103
61. P. Zaiats		
26 Mar. 1909	"Khlopska nedolia" (The Peasant's Misfortune)	262
62. Atanazii Zaharia		
11 Jun. 1909	"V pamiat Myroslava" (In Memory of Myroslav)	281
9 Jul. 1909	"Pryhoda tovaryshiv" (An Adventure of Friends)	283
19 Jan. 1910	"Hen z za moria" (Across the Ocean)	300
63. Orest Zerebko		
9 Feb. 1905	"Pokyn nas liashe!" (Leave us Polish Gentry!)	111
16 Mar. 1905	"Z khlopskoi filizofii" (A Peasant's Philosophy)	114
6 Apr. 1905	"Do ruskykh khlopiv" (To Ukrainian Peasants)	115
11 May 1905	"Zazdryst" (Envy)	117

APPENDIX D – Text of Poems

January 5, 1905

Різдво

Я. Д. Ярема

В темнім краю Палістині
У жидівській країні
Тяжко нарід бідував
Під тягаром злих поганів
Римских цісарів тиранів
Ледво живучи стогнав

Дев'ятнадцять сот літ тому
Як царем Римської держави
Імператор Август був
Він хотів нарід обчислити
І докладний спис зробити
Що й сейчас розпорядив

В той час в землі жидівській
Кіриней намісник Римський
В Палістині розказав
Щоби і як віддалений
Кожний був де належав

І за таким то розказом
Ішло двоє людей разом
З Назарету Вефлієм
[Text illegible, paper damaged]

Коли в місті явилися
В людей на ніч просили ся
Но ніхто їх не прийняв
Людей в місті много
Не помістять ні одного
Щоби в місті начував

Они з міста віддалились
І в печері примістились
Як найкрасшій господі
Задоволені там спали
Де пастухи за ганяли
Череду в непогоді

У яслах там сіно було
Їм за ліжко послужило
А що холод докучав
Віл і осел там лежали
І печеру огрівали
Віл жуваючи вздыхав

Та звірята мов би знали
Кому послужити мали
Тому на ніч там зайшли
В печеру де людей двос
Вбого убрані обоє
Там нічліг собі знайшли

Муж сей старий був літами
Він працював з теслярами
Тримавсь сего занятя
Діва була молоденка
Мов та цвіточка гарненька
В розцвіті свого житя

Був се Іосиф і Марія
З Юдового покоління
З роду були царського
Но они тим не гордились
Перед Богом все смирились
Жили собі убого

Та дівця возлюбленна
Іосифови обручена
Она мужа не знала
Вість від благовістителя
Що породить Спасителя
За покорою приняла

Коли хвиля та зближилась
Чиста Діва знаходилась
В тій убогій печері
Тут Цар світа так багатий
Не шукав такої палати
В яких мешкають царі

Серед тишини нічної
Серед печери смутної
Хор ангельський заспівав
Тут цар світа народив ся

В яслах на сїні зложив ся
Котрого свїт ожидав

Цар могучий над царями
Котрий опікуєсь нами
Богатствами погордив
Сей котрий весь свїт тримає
Він богатств оминає
Убожество полубив

Щоби людям примір дати
Де спасеня шукати
Не у пишних палатах
Між доспотами панами
В котрих золота мішками
І в золотих коронах

January 12 and 19, 1905

До народу Руского

Юрко Мачула

Чи се не вітер чи се не хмара
Надносить нам ту непогоду
Чи се не штурми чи се не напад
Звіщує нам ту незгоду
    Що се над нами так ся ввиває
    Що нам наш гонор відбирає
    Чи се не війна кровава борба
    Чом наш нарід не знає
Ой сумно брата час би пізнати
Нашу долю лукаву
Час розрізнити від збіжа кукіль
Час розслідити справу
    Розслідіть і дайте осуд
    Де правда ме стояти
    Чи правду в дебри від нас проч гнати
    А брехню впустим до хати
Таж то не вітер таж то не хмари
Роблять ту непогоду
Та то не штурми та ані напад
Ширять між нами незгоду
    Знасти брата хто то все робить
    Хто нам незгоду ділає
    Хто лишь то мислить та хто так хоче
    Хто нам заглади чекає
Незгоду котру заповідають
Нам штурми і чорні хмари
Нам ляхи ширять честь відбирають
Гірш як колись Татари
    Сени богатой Ненки-України
    Найбогатішої в світі
    Полюбім щиро Русь-Україну
    Будем щасливо жити
Полюбіть щиро свою Русь бідну
Як мати любить дитину
Не опостіть ей боріть ся славно
Хоть би прийшло і до загину
    Проч вже з ляхами з опікунами
    Нашими ворогами
    Котрі конечно все старшувати
    Хотять над Русинами
Ви ляхи знаєте нас не питайте
Бо ми вже не є діти
Ми вже потрафим і без вас жити
І без вашої просьвіти

Ми вже дорослі і повнолітні
Опікунів нам вже не треба
Ви ляже наших працев кормлені
То вам скаже Бог з неба
    Народе руский ти в вільній землі
    Канаді проживаєш
    По що ти і ту ще тих неробів
    У всіх справах змагаєш
По що ся просиш в ляшкі окови
На що там працю пхаєш
Та ляхи нашої загляди хочуть
А ти того не знаєш
    Та ти ще і ту куєш окови
    На себе на самого
    Та ти ни видиш що ляхи хотять
    З їсти нас до одного
Чи ти не знаєш час панцизняний
Тое ярмо тяженке
Котре то ляхи нам наложили
На наш нарід бідненкий
    То ярмо тяжке тоті окови
    Батьки наші тягнули
    Цілих пятьсот літ як пять минут
    Наш нарід руский тиснули
В тих то кайданах в ярмі желізнім
Недоля нас тиснула
Тота варварска клята панщина
До землі нас пригнула
    Ляхи ширили піяньство й крадіж
    Горівков шинкували
    Нашого хлопа рідного брата
    За ходобу тримали
Тота панщина тоті окови
На нас тото зділали
Що ми на заді з наших просьвітов
Між народами стали
    Хтож тому винин хто так зробив
    Що ми так бідували
    Та що ми до днесь між народами
    Все на заді стояли
Ляхи зробили ті опікуни
Як вни ся називали
Ляхи нас били кули а кайдани
Нам волю відбирали

Погадай брати що ти ділаєш
То кого ся тримаєш
Чому ти уже тих опікунів
Хоть ту не оминаєш
    Чи ти не чуєш що й тепер роблять
    Ті наші опікуни
    У Галичині наш нарід руский
    До останку стиснули
Там польське коло в Раді Державній
Нашим потом плачене
Вже пута куті Русинам ладить
І реве як скажене
    Закони ладять і ухваляють
    На загубу України
    Не хочять навіть школу там дати
    Для рускої дитини
Правду толочать і ідеали
Кормлені нашим потом
А діти рускі босі голодні
Вмирають по під плотом
    Жидів стягають з цілого сьвіта
    До тої Галилеї
    Дають їм права радиями роблять
    Все для користи свої
Там ляхи їздять в срібних повозах
Бо каси обкрадають
Бо знають добре що жиють хлопи
Що каси наповняють
    Крадуть тисячі і міліони
    А потім ся стріляють
    Або роздавше часть коханкам
    Безкарно утікають
Ляхам все вільно в тій Галилеї
І пити і гуляти
А жидам вільно на кождім кроці
Наш нарід шахрувати
    Каси галицкі пообкрадали
    Вже до самих остатків
    А тепер каси ті наповняють
    З тяжких руских податків
Хоть голий босий податок плати
Корову нема где попасти
Бо каси мусять всі буте повні
Щоб ляхи мали що красти

А ще крім того не мож казати
 Що они касу обікрали
 Бо немож ляха злодієм звати
 Бо то здефравдували
     А як хлоп возьме одну картофлю
     Що у пана ся вродить
     То хлопа вільно злодієм звати
     Бо ніхто не боронить
 За дров гілину котру принесе
 Хлоп на плечах до хати
 То три місяці у криміналі
 Мусить крперувати
     Ой много много ляшких вибриків
     В Галилеї чувати
     За котрі певно ти брате знаєш
     Та по щож ще й писати
 “W Polsce jak kto chce” – ляхи говорять
 А навіть так поступають
 А нашу Неньку Русь-Україну
 Як можуть допчуть
     О! не діждете і не увидите
     Щоб ми ся вам піддали
     Щоб ми ся ваших правил тримали
     І вас ще й годували
 Ви ся напили руської крови
 Вже вам більше не пити
 Вже не гуляти вам по Парижу
 По сім дівок зводити
     Хто ще не знає нехай спитає
     Хто ще ми є і з відки
     То певно уже не дасть вам віри
     Ви лашкі недобитки
 Для того кличу і відзиваюсь
 До синів України
 Не допостімо не позваляймо
 Нашої Неньки руїни
     Скиньмо окуви полюбім сьвітло
     Темноту занехаймо
     А нашу славу наші ідеї
     По сьвіті розсїваймо
 Учїть ся братя як Русь любити
 І як ся Русином звати
 Бо се на сьвіті найбільша слава
 За матір – Вкраїну мати

Бо бути сином руської Ненки
Се річ не єсть малая
Нема красної сторононки
Як тая Русь сьвятая
    Спекаймоє ляхів спекаймоє зміїв
    Бо тут без них мож жити
    Бо нам ту вільно і ми ту можем
    Лиш що руске любити
Роозійдуть ся чорні хмари
Що висять над нами
Ми покажем всему сьвіту
Що ми Русинами
    І воскресне рід наш руський
    Стара руска слава
    На цілий сьвіт Русь-Україна
    Стане величава
Я Русин є правду кажу
За то не встиджу ся
Най ляхів буде ту тисяч
Я їх не бою ся

Найдорф 2ого грудня 1904.

January 19, 1905

Желаня на новой 1905 рік

Матвій Чиж

Желаю тобі «Фармере» доброго Року Нового
Щастя здоровля і слави много
Щобисте прожили многая літа
Абисте ужили веселого сьвіта

Най Бог помагає вам працювати
Наш руский нарід тут просьвіщати
Бог вам надгородить за ваші труди
Просвіта приймаєсь у наших грудях

Безчестни «Слово» най пропадає
По що оно ся до нас тут пхає
Консерватисти ті отчайдухи
Ті антихристи нечесті духи

Ляхоцьку шмату нам накидають
Братами Руси нас називають
Хотять нас взяти назад в кріпацтво
В те ляхоцьке остатне лайдацтво

Ряд консерватиний я добре знаю
Девятий рік я ту проживаю
Нам на роботах в очи плювали
Генд-кару брати лиш казали

Не [Text illegible] братя тим консерватам
В [Text illegible] приймайте їх підлої шмати
Свого «Фармера» варт шанувати
Лиш честь і гонор ему віддати

St. Julien of Batoche, Sask.

January 26, 1905

Відозва до редакторів від «Слова»

Дмитро Киба

Терплю терплю уже довший час
Але в кінці і я в відозву ся до Вас
Я уже слава Богу шість літ в Канаді
А завше нам ті д... консерватисти на заваді
Сами часами еще більше ся розгуляли
Бо з Галелеї ляхи консерватисти повтікали
Приїхали тут нічого не знають
Та нас якимись дурницями завадають
Своїм братам в Галелею дурниці шліть
А нам руским фермерам встиду не робить
Бо ми обійдем ся без глупої вашої ради
І озаяк ми усі лучим ся до одної руської громади
Ти хочеш Рудніцкий сьвітло для нас нести
А ми то смітя хочемо з Канади мітлою вимести
Редактор від «Слова» не маєти чести
Свою шмату однацентовав марков до нас нести
Тож ми вам ніколи не писали
Щоб ви до нас тую шмату посилали
Такі фальшивства далі нам ся в знаки
Тож тепер стійте від нас з одалеки
Не затройте добрі серця народу
Лучше для вас буде з гори та в воду
Та не давай чутки за себе
Тогди редакторе від «Слова» буде з тебе
То тільки перекуска для вас
Щоб не пхалисте дурниць до нас
Памятайте слова моєї ради
І не вносить зарази до нашої громади

Дмитро Киба з Manofield Assa.

February 9, 1905

Покинь нас ляше!

Орест Жеребко

Покинь нас Ляше не жури ся
Не раз так думка мені каже
Покинь й без тебе буде гоже
Будемо жити не труси ся

Сьвіт котить ся як і котивсь
А ти лиш Ляше марне з сили збивсь
З чорнівши борючись з нами заїло
Мов в жарі стліло твоє тіло

Ще тільки очи гнівом паленять
А далі й їх не буде знать
Ой не вітер буйнесенький тихі лози хилить
А то Лях ся нами журить аж го серцю нудить

То не орли сивокриллі попід хмари бють ся
А то наші Ляше рускі думи понад Русів бють ся
Ой та ростуть наші думи серце ізранають
А голову твою дурну огнем підпалають

Вода шумить лотоками пінить ся
А Лях вічно роздуме як Руси позбут ся
Ой так як тая водиця зупину не має
Так то Лях про Русь сьвяту недбає недбає

February 23, 1905

Поклик

Юрко Мачула

Чогож так сумно світиш нам сонце
Чом твої лучі не ясні
Чого ти плачеш Нене-Україно
Чи твої діти не красні

Як мені ясно тепер світити
Коли мя хмара заступає
Коли то світло ту ясність мою
Чорними закриває

А як мені тепер бідній Матери
Не плакати не ридати
Єсли вже мої сини невдячні
Взялись мя відрікати

Змішали з правдою злобу й брехню
І тим ся величають
А мене матір Русь-Україну
Вже ногами допчуть

Сини невдячні з ляхами разом
На Україну настали
І як бе лиш мож то би Вкраїні
«Вічная» заспівали

Ох юродиві та яничари
Чи ви цілком пропали
Для України для її слави
Та ви би ю доптали

Загибель встид вам сини невдячні
Матери Руси-України
Що ви хочете Русь пригнобити
І заковати в дуби

Простоїть ся хмари з ясного сонця
Най сонце ясно світить
Не плач но єще мати-Україно
Ще живють твої діти

Ми ще жиємо мати-Україно
Для тебе Україно
Ми тя будемо обороняти
Наша нене єдина

Ми тя будемо Нене-Україно
Хоробро боронити
Бо ми є твої вірні сини
Ми ся не дамо здурити

Розійдуть ся чорні хмари
Що висять над нами
Ми покажем всему сьвіту
Що ми Русинами

Ми ся возьмем до широї праці
Щоби Русь будувати
А скорше згинуть ті ще могилу
Хотять нам вже копати

Наші батьки нас учили
Так за Русь стояти
Або жити або вмерти
Але ся не дати

Пострадати жите в борбі
Се слава найбільша
За нарід свій і свободу
І смерть веселійша

Отже братя нам лиш пильно
Себе просьвіщати
Тогди зможем найтяжщого
Ворога прогнати

І покажем всему сьвіту
Що Україна моцна
Що єї не поконяє
Ні Ляшня ні Москва

А брехливі та зрадливі
Вороги України
Згинуть як роса на сонци
Одної години

Найдорф дня 22 січня 1905.

March 16, 1905

З хлопскої філософії

Орест Жеребко

На смертельній вже постели
Один батько як лежав
Своїм дітям послідне
Оттаке розповідав

Памятайте що на світі
Приятелів лиш три
Кождий з вас жий з ними добре
Жадного з них не гніви

Перший з них то сам Пан-Біг
Єго всюди величай
Не роби нічо без Него
Все на Него уважай

Другий жолудок здоровий
І на него уважай
Шануй єго кільки можеш
Нічим не перепихай

Третий се кишенья повна
От ціліська їх трійка
Як один з них загнівить ся
Тоді щастя вже нема

4 Марця 1905

April 6, 1905

До руских хлопів

Орест Жеребко

Щосьти братя потрухліли
Що житя в вас ледви чути
Другі люди орють сіють
Ви сидите мов закуті
    Що за чари на вас впали
    Чи хто лихом заворожив
    Наче цвѣти весняні
    Зимний вітер поморозив
Чи вас злидні так здавили
Що голови годі звести
Чи вам лячно може стало
Сьвітло правди між мир нести
    Чи в достатках раюете
    Чи почестей назбирали
    Чи добились свого сьвітла
    Та сном правидним заспали
Де ви братя обізвіть ся
В кого душа незавмерла
В кого серце в груде шире
Тьма очей му не заперла
    Хто ще в живих обізви ся
    Скажіть сьміло перед сьвітом
    Хто вам засланає очи
    Що морозить навіть літом
Обізвіть ся братя Русини
Та питайте й собі ради
Розбудіте думки й мисли
І личіть ся до громади
    Скажіть смілу всему сьвіту
    Що не хочете рабами
    Літа в тьмі коротати
    Що вмієте так як другі
    За честь долю свою стати
Обізвіть ся сьвітлі духи
Щирі хлопські патріоти
Розбудіте нове житие
Щоби лихо побороти

April 20, 1905

Учіте ся!

Іван Равлюк

Ой ви братя Русини
Сини рускої Неньки
Всі горнім ся до просьвіти
Як до уля пчїлка

Школи всюди закладаймо
До них діти роєм посилаймо
І самі щоб не повстидатись
Сьвітла правди набираймо

Свій дух просьвічаймо
З книг правдиво щирих
І читальні закладаймо
По степах непроривних

Віють вітри шумить буря
Тай говорять з тиха
Чому инший люд багатий
А Русь наша бідна

Як усі тут чужинці
О своїм памятають
І через то їх усюди
Красно величають

А наші темний мужичок
Житя він не знає
Куда его поштовхнеш
Всюди ся похиляє

Ох ви братя Русини
Школа наша мати
А наука наше сьвітло
Щоб в тьмі не зблукати

Всіми силами біжїм
Других здоганяймо
Свої діти на поталу
Дальше не ховаймо

May 11, 1905

Заздрість

Орест Жеребко

О заздрість заздрість скільки ти
Сил молодих вбила
Які кроваві сліди
Усюди де була лишила

Покинь ти нас хоть на час
Нехай обійме си брат з братом
Нехай любов царує в нас
І мир живе у нашій хаті

О заздрість заздрість покинь нас
Іди безлюдні пустині
Най братолюбче хоч раз
Скрізь запанує в родині

June 22, 1905

Учіте ся

Іван Равлюк

Учіте ся братя милі
Тай не засипляйте
Учіте ся просвіщайтесь
Купи ся тримайте

Весна Божа вже вже прийшла
І всьо покріпила
Вся ярина вся ростина
На ново віджила

Так і ми мусим всі
Кріпитись й віджити
Щоби скорше другий народ
Моглим здогонити

Ми-ж братя молоді
Всі сили добудьмо
І для слави Руси неньки
На чужині працюймо

Ой учіть ся просвіщайтесь
Купи ся тримайте
І до спільной нашої мети
Оден другому помагайте

Що заробим то до хати
Просвіту плекаймо
А як трохи приплекаєм
З того користаймо

О учіть ся і читайте
Не теряйте ваших літ
В кожній хвили за бездольну
Вкраїну Господа хваліть

June 29, 1905

Думка

Т. Кохан

Там прекрасний ліс синіє
Ой як мені серце мліє
Шоб там бути там мешкати
І над долев працювати

Сиджу в лісі сумно
Прислухаюсь ніч не чую
Вітер віє шелеслить
І на степи думку гонить

Ти лісочку зелененький
Голий пустий ти є ниньки
Дав ти себе знівечити
Тим рибачам ляхам мучити

Десь там в корчах звір ся виє
Лісок гудить а він ся виє
Відобрали мені лобку
Мою милу мою думку

Десь там в хмарі тій великій
Перун трісне і то грімки
Стрясе сьвітом і зворушить
Велечезний дощ з хмар рушить

Потім вітри всьо розвіють
Зірки сонце засіяють
І сьвіти ся розвіють
Милий запах рознесуть

July 20, 1905

Доля України

Юрко Мачула

Україно краю милий
Любо тя спімнути
Ой попалась в ту неволю
Під катів та кнути

Москаль зрадник тя заграбав
Знищив красу твою
Окував тя в тяжкі диби
І робить сваволю

Що ті ляхи не добили
І тя не спольшили
За то Москаль осідлав тя
Тепер бє що сили

Ляхи нищили що сили
Козацтво й гетьманьство
А Москаль тя закрутив
Під своє циганьство

Бо в Росії нічо нема
Лиш крадіж та злидні
Народ тому нич не винен
Лиш кати огідні

Бо Росия катів має
Що народ бичують
Має катів тюрмів статком
Що «сьмілих» трактують

Що до теперішних часів
Страшної різанини
До каліцтва до загину
Та до стрілянини

Котра ведєсь десь далеко
На сході з Японом
Котра наробила лиха
Між рабом не паном

Хто ту винен Я не кажу
Лиш цілий сьвіт каже
Що російські кати винні
Що кождий докаже

Кнути царські рабівники
Кровопійці люда
Зробили тую «забаву»
У Великолюда

Гинуть наші Українці
В борбі за такими
Що їх долю окували
Зрабували з сили

Гине козацтво преславне
За царя такого
Що в варварський лютий спосіб
Забив у кожного

Думку вільну славу світа
України неньки
І навіть мову знівечив
Той ворог тяженький

Ой ви кати памятайте
Яка судьба буде
Бо Вкраїна краї дорогий
А Вкраїнці люде

Україно – край любий
Славо перед світом
Чи вскорі ся обрахуєш
Із тим лютим катом

Повій вітре буйнесенький
Встань фале Дніпрова
Най Україна добє ся
До свого прапора

August 3, 1905

Уповаймо на власну силу

Ю. Мачула

На небосклоні там сонце сьвітить
Ясними лучами оґріває
Всяку рослину всяке суццество
До життя пробуджає

Кличе Пробудись! На сьвіт дивись
Починай відживати
Згромадь свою силу природи
Щоб більше сили зібрати

Вчули буряни кропива терне
Шо догідний час прийшов
Всі рухнули до життя
Розвиваючись чужим добром

І мала цвітка красная рожа
З часом той голос вчула
З помежи терня з поміж бурянів
До життя ся рухнула

Кропива терне бурян і лози
Вже жити розпочали
Та своїм листом малій цвіточці
Ту ясність засланяли

Забрали сьвітло конче потрібне
Всі соки витягали
На малу рожу на цвіт прекрасний
З укуса споглядали

Бурян був сильний і сильним зістав
А рожа все слабовита
Бо бурян соків мав достатком
Земля плодovита

А бідна рожа лиш поглядала
На ворога терпеливо
Але також свої пахучі цвітки
З часом розпостила

Бурян змінив ся став добре жими
Змінив свою природу
Удосконалив ся взяв імя инше
З людского породу

З часом і рожа виросте сильно
Ії запах роснесесь
З часом Україна до життя встане
З нами привитаєсь

Лиш бодрім ся і працюймо
Щирим руским духом
І ніколи не лучім ся
З ляхским очайдухом

Най почує Дніпро батько
Та Україна мати
Нам не пора вже в ворогів
Притулку шукати

October 5, 1905

Вибрав жінку

Яким Д. Кравець

Добре я то памятаю
Як то було в старім краю
Колим біди ще не знав
Жити мені усьміхалось
Всюда щасте маловолось
За дівчинов пропадав

Як прийшов я до сили
Зараз мене попросили
Ходь до бранки кажуть тут
Тай так мене обертали
І сказали «Тавгліх гут!»

Прийшов з бранки я до дому
Тай розказав роду своєму
Що до війська мя взяли
Мама плачуть з всеї сили
Синку любий синку милий
Аж їм очи запались

Радий тому не журю ся
Тай нічого не бою ся
Лишень мислю о тому
Тра дівчину намовляти
Аж поверну до дому

Бо дівчину той натури
Кажуть правда часом дурят
А ту замуж аж пищить
Каже буцім почекаю
На другого гадку має
Лишинь дурить і манить

Десь вже в осини на полю
Ми купали бараболю
Такий страх мя напав
Пан начальник дав ми карту
То цісарске нема жарту
Бим до войска ся забрав

Ой нещасна та причина
Не мила ми вже дівчина
Бо у войску всегда страх
Як тя возмуть прибирати

По своєму гаркутати
Та по писку ще тарах

Сьпіву плачу наробили
Як мя з села вивозили
Що аж я оглух не чую
Мама на віз все поклали
Повний мішок хліба й сала
По руках мя цілують

Прийшовши я до касарні
Повно хлопців самі файні
«Габ-ахт!» гукнув ту капраль
Поставали трясимося
Єго крико боїмо ся
А він мене в писок паль

Ах ти Боже мій єдиний
Так мя бити безневинно
Що сьвіт ся ми закрутив
Якби мама тоє взріла
То відразу би умліли
Не буду я тут служив

Не на тоє мене взяли
Щоб ви мене били
Шо не знаю то скажіть
Собі тоє випрашаю
Тай до дому ся збераю
Самі собі тут служіть

За доброе слово мое
Дістав в писок єще двое
Гей не знати де дїну ся
Як вовк змірив мя очима
Пішов мороз за плечима
Каже мені повіс ся

Ой Господи мій єдений
Щож русини кому винні
Злая доля наша та
І жнд і лях всюди нищать
І в войску бють що аж свище
Розпинають як Христа

Перепхав я службу тую
Більше з лихом та з бідною
І фрейтром мя зробили
В ладний собі мундур вбрав ся
Як до дому повертав ся
Лише штерна світились

Зараз мама кажуть сину
Шукай собі дівчину
Бо ти видиш я стара
Тобі треба жінку мати
Буде й мені помагати
Женити тя час пора

Не диви ся на богату
Будеш з нею клопіт мати
Житє твоє затроїть
Богатая гонорная
Змарнуєш з нев цілий вік

Та обминай одиначку
Бо лінива і ледаща
Не схоче працювати
Схоче завше довго спати
Ладненко ся убирати
Сьмітя буде повна хата

Бере собі милий сину
У богою де дівчину
З біднов добре ти стане
Буде [illegible] панувати
Твоей [illegible] доглядати
Тай і мене огляне

Став я собі тай думаю
Котру взяти сам не знаю
Не до мами тая річ
Кася ладна і богата
Маї гроші нова хата
А що мамі пахне ніч

Бере сину і жидівку
Аби була ти за жінку
Лиш ладно ю убирай
Сам замиси і сам помий
Жінка як спить то накрый

Будеш мати з нею рай

В печи нічо не палить
Там пауки зроблять сїть
Ані мисок не мийте
Тай бийте ся сварить ся
Правуйте ся судить ся
А горівку все пийте

То будеш все мати
Буде лата на латї
А воробці в стодолї
Ані орить ані сїйте
Нї молотить нї вїйте
Будуть діти то голї

Дітий в школу не пускайте
За науку нич не дбайте
Школа їсти не дадуть
Ляхів в руки все цілуйте
Як лях вдарить не дивуйте
Най і шкіру із вас друкть

Довги всюди взе робить
Вмотають вас жиди в сїть
Най облогує поле
Сидить в літї у холодї
В зимі в [illegible] і в голоді
А на весні за море

За морями буде рай
Тільки їдж пий і гуляй
Городжений з ковбас плїт
А дощ гроші лють ся з неба
Що й робити не треба
Там єсть добре новий світ

За мамину ту науку
Поцілував я їх в руку
Як єм почув за той рай
Та що було то попродав
До Канади причвалав
А тут як хоч то гулай

Став ходити по Канаді
Нич не маю на заваді
Дівки рускі з рожі чьвіт
Став я добре приглядати
Котру дівку варта взяти
Тое ярмо на свій вік

В краю мама ми казала
Тота добра та нездала
А в Канаді инша масть
Одні собі спацірують
Другі в готелях жартують
Най так буде як Бог дасть

Чи пізнаєш ту до лиха
Котра добра котра тиха
Аби сім разом взяв
Так як Турак в своїм краю
Що по десять жінок має
Котра кепска то продав

По Канаді походив ся
Та на кінець ожинив ся
Так мя жінка ізвела
Щом заробив то їй дав
Як міг біду доглявав
Вона з другим утікла

Тай так мене вбрихтовала
Як той камінь в воду впала
Лиш чоловік плечми стисне
Десь утікла тай гулає
Дівоччину продовжає
А найже тя дундер свисне

November 2, 1905

В пам'ять нашим Емігрантам

М. Говда

Мов тюремники з неволі
Лиця їх мокрі пригноблені слабі
Твари гореньком покриті
Чогось їх очи червоніють
Від злоти чи від плачу?
Хоч питайтесь і не питайтесь
Та не скажуть тобі нічо
І мов зблудивши дороги шукають
Мов на когось на щось ждуть
Тії емігранти з галицкой неволі
Так розійшлись як ті сироти
Що сумерком колоски збирати
Вийшли на чужее поле
Так і они
Ті сероти позабуті сьвітом
І як зимою так літом
Ім все одно они все йдуть
І своїх обдертих сиротят
За собою ведуть
І чи в білий день чи в темну ніч
Ім зимний вітер всегда на зустріч
Та все лиш молять ся та тяжко вздыхають
До Пречистої Діви та до Николая
І всіх в загалі галицких сьвятих
Та неробів вже не проклинають
Тих кровопівців давних
Шляхти зволючи і паньства
Та навіть самого старшого
Іх проводира «старого»
Що їх остатну загороду
Ще їх батьківського роду вітчину
Жидам продати помоли
Та за пашпорти все стягли
Вже не кленуть, чому? Чи забули?
Ні! Не забули они
Іх лиш труд дорога і горе
Що рідний край покинули на віки
Та йдуть в чужий сьвіт в незнану даль
Згадка за домом рідним тим
Кутичком прадідним сьвятим
Так все то зібралось на грудь дягло
І як змія в серце впилося
І хмарою чорною з громами
Веселі гадки заступило

Що і сліз не пустить з їх очий
Хоч вже і на воли
А гадки їх з питанєм бючись
Чи еще в неволи?
Та що день дальше й дальше
В даль чужини незнаний йдучи
З страхом за ними що може ще й тут
Які «шпановні» проофіцери
Можуть за що небудь поскубать їм гори
Длятого бачте так мовчать
Длятого кров видко у заплаканих очах
Плачуть та ще нового плачу жаждуть
Страшною тугою глядять
На сей світв вічний, вічний тюрми
Небесної правди а людської лжи
Гладять не понятно і не радіють
Що слово скажуть то заніміють
І кому біль розкажуть свій?
Где гори подіють?
Они тепер якби немовлята
Якби знов родились на волю
І они надіють ся жити в чужині
Як те мале дитя надієсь дарунку
Так ті емігранти їм треба ратунку
А що на то Австрійські власти?
Чи еще що мають з емігрантів вкрасти?
О Всемогучий і Великий Боже!
Пощось на сьвіт таку правду сотворив
Щоб оден в шампанах купав ся
О приемностях снів
А другий о своей нужді і неволи
Уст не отворив?
І Твій крест стоїть Ісусе Христе
При кождім майже галицким щляху
Скріпляючи віру вірних
А злодіям і неробам
Не даючи страху
І Ти не скарасш тих мстителів
Що мстять ся на найвірнійших Тобі
Галицких хліборобах в галицкій тюрмі
Однак ми Тобі співаєм
«Твоя свята воля»
А свої хати сади і поля
Свій рідний батьківський край
Віддаєм за безцінний талант
Тим кровопійцям поганим жидам

Котрі Тебе Христе на крест розпняли
І Твою кров святу на камінь розляли
І гдеж нам ту правду подіти
Кому маєм вже тепер вірю служити
Скажи нам яку і кому маємо тепер
Піснь приносити скажи о Боже
Если Ти не скажеш то хто нам поможе
От так емігранти в чужині молились
Молились сердеги аж сльози лились
А бідні обдерті їх діти
Під корчем сиділи
Та ждали щастя ждали лутшой долі
Та гладали правди начужому полі
От такі то бачте наші емігранти
Йдуть з неволі і дітей ведуть
Несучи старі фанти
Великі мішки серпи і коси
Жорна точила бочки з капустов
От звичайно собі наші емігранти
Все що лишили їм еце жиди
Та драча не догонила декотрих
Тих емігрантів молодих
Так і пришкандибали й молоді
Успокоїлись вільній землі
На довгу хвилину
І щиро молять ся Тобі Пречиста
І тобі Творче Тобі Божий Сину
Дякують за труди від серця від груди
Що вже на воли справді опинились
Лахманами свої сльози осушили
В горячій молитві від горя
З тяжкої недуги широкого моря
Нужденні тіло і очи мочили
Они заснули
А ми йдемо на них спогядаєм
Щастя і долі лутшої бажаєм
Щоб сей нарід бідній двигнути з неволі
Щоб нам привитати широку волю
Тішитись правдою Божими ділами
Котрі нам на воли Божом будуть дані
Скоро лиш продре ся темнота облуда
Тогда Божи діла побачимо всюда
Тогда ти народе радує ся вільний
Краї твій новий буде золотий
І ми невольний нарід емігранти званий
З наших могил весело споглядем

Брат брата пізнем зрадієм ся ним
Поздоровим іменем вільним святим
Хоч тогди о Боже не забудуть за нас
І коли прийде пращальний час
Згадай що ми були вільні мученики
І не забули сьвятого Владики
Ні на хвилину Тебе Божий Сину
І если знайдеш хоть куток в небі
Просит Тя хоч тогди поможи як будем в потребі
До тебе і тогди ми будем взивати
Святий силний Боже
А ти скажи нам: Ходіть до мене всій труждаюці
А ти нам поможеш.

Едмонтон 10 жов. 1905 М. Г'овда

November 9, 1905

Посвята галицким емігрантам

Яким Д. Кравець

Шумить вітер шумить буйний
Вганяє по полю
Терпить Русин нарікає
На щербату долю

Бо щербата тая доля
Мучила го довго
Аж на кінець показала
За море дорогу

Пощо доле непоправна
З краю виганяєш
З діточками маленькими
Чи сумліне маєш

Подиви ся на ті сльози
На той цвіт невинний
Що ся нині забирають
З Вкраїноньки милой

Хтож ся Вами заопікує
На широкім світі
Мої милі тай невинні
Ви рускії діти

Батьки наші всі лежать
В могилах на Вкраїні
А нам а нам доведесь
Лячи на чужині

Щож ми в Бога провинили
За що нас карає
За що за що доля злая
З краю виганяє

А на рідну нашу землю
Ворога саджає
А той бере нашу землю
Ще і проклинає

Коли вже раз правда
У краю настане
Розірве ті пута
Розібе кайдани

Коли обісхнуть сльози
Із лиця сухого
Та відпаде камінь
Із серденька Твого

Коли зійде сонце
Та настане днина
Коли Тобі буде
Щаслива година

Та покиньти Неньку
Лукаві душити
Не їдьте Йй праці
Залишіть кров пити

Чи відбереш Ненько
Давненькую славу
Що взяли від Тебе
Ті ляхи лукаві

Ой бо ті лукаві
В країні панами
Тебе Ненько допчуть
Своїми ногами

Тебе Ненько допчуть
Тебе зневажають
В Твоім ріднім краю
Тебе розпинають

Тебе Ненько гонять
За море сьвітами
Самі в Твоїй хаті
Остають панами

Довго ляцка бута
Тебе збиткувала
Твоє біле тіло
Гарапами рвали

Ой ненько плаксива
Ненько моя мила
Там тось довгі літа
На ляхів робила

На ляхів робила
Ноче не доспала
Якуж ти заплату
За тоє дістала

За тоє тебе судять
За тоє тя карають
Они тя за правду
В тюрму замикають

Ти тої танцюєш
Якої ти грають
А як ся утомиш
Бють і зневажають

Они пишно вбрані
Іздять каритами
А ти ходиш обдерта
Босими ногами

Босими ногами
З краю утікаєш
Ляхам ти робила
Чубота не маєш

Тебе ненько здерли
Тебе ненько з'їли
На тобі миленька
Й тіло почорніло

Най сьвіт тоє видить
Най сьвіт тоє знає
Як тебе обдерли
В твоім ріднім краю

Таких опікунів
В краю богато
До гола обдирають
Ліцитують хату

На просьбу і плач
Они незважають
Що впаде під руки
То все забирають

За якісь податки
За якісь додатки
І що лень би брали
Все із твої хатки

Доки буде тое
У краю тревати
Доки хижі круки
Будуть тебе рвати

Тепленькую кровцю
Драби полюбили
Без опину смокчуть
Щоб ся подавили

Canmore, Alta.

December 21, 1905

Прободім ся

Яким Д. Кравець

Гей до праці і науки
Йдім ми братя разом
Поберемо вражу й лихо
Тай світу покажем

Тай покажем милі братя
Най світ о тім знає
Що и Русини не темні
Бо науку мають

А щоби нас за морями
Мали чужі вчити
Ми не даймоь Русини
За носи водити

Тож не такі ми дурні
За яких нас мають
Тримаймо ся братя купи
Ми їх застидаєм

Час нам братя пробудитись
Із сну твердого
Бо як будем так дрімати
Нич не буде з того

Протрім очи подивім ся
На около себе
Чужим людям світ світло світить
Мовби сонце з неба

А ми довго так заспали
Тай неможем встати
До науки того світла
Ми не хочем братись

Устань брате устань сестро
Таже ясна днина
Рідня твоя просить світла
Науки дитина

Дай нам Боже пробудитись
Не дай довше спати
Дай Господи нам на рівні
Із мудрими стати

Щоб наука й просьвіщене
До нас загостили
Наші очі заспані
Сьвітлом просьвітили

Бо наука милі братя
Має в собі силу
Що й темного просьвітить
І зробить щасливим

December 21, 1905   Приятель Руского Народа в Канаді

Теодор Сеньків

Вже нам вийшов рускі діти приятель в пораді
Научить нас англійскої мови у Канаді
Чесні мужі не щадили ні труду ні праці
Постарались о Провідник для нас на чужині
На много літ най проживуть честь славу най мають
Що за нами Русинами в чужім краю дбають
За виданє провідника помолім ся Богу
Бо він для нас показує правдую дорогу
Не хвалім но правду кажім бо й сьвіт то признає
Що нас Фармер для темного о просьвіту дбає
Мовов наших українськов розумно тлумачить
Не потрібно вихваляти най кождий побачить
Кождий Русин у Канаді тлумаки най має
А він всьо нам по англійски скаже и пригадає
Ми повинни на щось добре гроша не щадати
З чого можна англійскої мови ся навчити
Бо треба нам як вмерти по англійсли знати
Если хочем у Канаді житя розвивати
Лише півтора доляра на подарож дати
Прийде тлумац наш приятель до нас до хати

Steinbach, Man.

December 28, 1905

То біда то рошкіш

М. Підгірний

Чотернайцять літ мав
До Канади причвалав
Мавем роскіш мав біду
Натерпів ся голоду

По роботах став ходити
Невмівем нич говорити
За роботу поспитати
Ні як жити ні як вмирати

Ой мамуньцю моя рідна
Гірка доля моя бідна
Нераз плачу проклинаю
То смію ся то сьпіваю

Пхав я жите пред собою
То з нуждою то з бідою
Аж надибав я роботу
Так вчипив ся як дід плота

Поробив я яку днину
Споглядаю за дівчинов
Хотай робив в тяжкій праці
Но дівчина все на гадці

Хоть ангельска та дівчина
Така гарна як калина
Щось говорить щось сьпіває
А я як стовп ніч не знаю

Мое серце з біде мліє
Щось сказавбим та невмію
Бере злість проклинаю
Чому мови той незнаю

Став голову я шушити
Аж силоюсь говорити
Такім гриз ся і мучив ся
По англійски научив ся

Став з дівчинов говорити
Свое серце веселити
Мати дівки як пізнала
Взяла мене та прогнала

Говорити я вже вмію
Діда мені нич не вдіє
Сьвітом гоню як та мара
Став їздити в «бакскарах»

Бакскарами то піхотов
Став шукати за роботом
Як той кают уганяю
Ївбим гофри голод маю

Клену себе то дівчину
Моїй біді ти причина
Щобись мислю злота була
То неглипну вже очима

Вона остялась в дома в мами
А я ходжу все сьвітами
Та где дівку лиш спіткаю
На сто кроків обминаю

То до шапи до фабрики
Ходжу подер черевики
Спокутував гріхи файно
Аж на кінець вліз до майне

Гари вожу трайберую
Мула лупцю нежартую
Гарап довгий на три фіти
Свисну трасну хлопець їде

Щезби лихий шепнув в ухо
Слухай мене злого духа
Дивись каже онде сину
Яка пишна йде дівчина

Підніс руку перехрестив ся
Кажу лихий відчипив ся
За першою зазнав лиха
Ходив бідив ледво дихав

Як ся біда причипила
Відпертись ані сили
По що тобі так бідити
В дівки гроші будеш жити

Десь весною якось в маю
З дівчиною я здибаюсь
А гудморнінь! вбзиває ся
Дає руку витає ся

В мині душа стрепотала
Мало грудий непрорвала
Мила дівка нема слова
Ого майно будь здорова

Дівча мене тримає ся
Масш фарму питає ся
Аж дві кажу фарми в мене
Тай ще гроші у кишени

Тай я каже зарубила
Бо два літа тут служила
Маю гроші маю сукні
Самій жити якось скучно

Я весело засміяв ся
До дівчини так обізвав ся
Ми так зробим як всі люде
Тільки чекай якось буде

Голд он! Кажу пирипрашаю
Щось сказати тобі маю
Ти не маєш «дрібних» грошей
Щось купити я гадаю

Дівча сягло до кішени
Пхає гроші в мою жменю
Чом не сказав мені перше
Всі ти відам моє серце

Походили ми днів пару
Поки дівча гроші мало
Но я виджу що не фayne
Шур і вийнив ся в другой майні

Вона мені дист старує
Нехай тобі мать мордує
А я її назад вмязав
Складай гроші так наказав

Знаєш гарап довші маю
Що ним муди підганяю
Знаєш мила по весілю
Тобі десять таких вділю

January 4, 1906

Пісня майнерска

М. Кузьміха

Хто хоче гроші мати
Богачем зістати
То най іде він до майне
Вуле копати

Дадуть єму штучну лямпу
Читають розкази
Незбий кажуть лямпи
Бо запалиш гази

Тепер можеш йти під землю
Там будеш робити
Добре мусиш уважати
Абись не був забитий

Добре мусиш там уважати
Добре приглядати
Тріщить камінь над тобою
Хутко утікати

Невільно там сісти
Ані лячи спати
І но мусиш спрятно хутко
Тяжко працювати

Під землю ти ходиш
Яких штири мелі
Обмажеш ся обкуриш ся
Що і сьвіт ти не милий

Як би лямпа трісла
Гази запались
Тоб всі чисто погоріли
Або подушились

Для такого там нема
Аби що не сталось
Тому побив вугонь плечі
Того полумало

Часто густо так тряфляєсь
Що у плейзі темнім
Урвесь вугол живцем згинеш
У гробі підземнім

Ой багато наших людей
За грішми шукають
Ой багато руських людей
В майнах пропадають

Кому щастє усміхнесь ся
Може зарубити
Може мати ладний крейцар
Легко собі жити

Хто шанує не марнує
Бога в серцю має
Зложить собі грошинята
На фармі сідає

А хто любить завше пити
Бога зниважати
Той най робить і сто літ
Нич nebude мати

January 11, 1906

З Новим Роком

Яким Д. Кравець

Новий рік ми зачинаєм
Тай знадійов го витаєм
Пічнем ліпше разом жити
І Господа не гнівити

Дай нам Боже рік щасливий
Щоб брат брату був жичливий
Дочка мамі син отцеви
А дівчина молодцеви

Щоб щасливо рік начали
В нім роздори занихати
Всі роздори і всі крики
Що приносять встид великий

Роздори нас убивають
Честь і славу пожирають
То все чисто занихаймо
Жиймо в згоді і кохаймось

Як ся озьмем всі за руки
Будем жити без розлуки
Хоть далеко ми за морем
Нове жнтя тут сотворем

Вилить бо днесь Господь з неба
Злуки любви нам потреба
Любов згода все буде
А незгода все руйнує

Желаю вам милі брата
Новий сей рік тут начатий
Шоб в здоровлю всісьте жили
І сто літ ще начеслили

Вам дівчата вам газдині
Желаю вам щастя нині
Бідним малим чи то вдові
Всім вам Боже дай здоровля

А вам чесні патріоти
Дай Господи більше охоти
Не жалуйте трохи трудів
Просьвіщайте рускі люде

Всім Русинам братям милим
Подай подай Боже сили
І здоровля і просвіти
І жити в згоді многі літа

Bankhead, Alta.

January 18 & 25, 1906

Моя думка

Петро С. Сенків

Моя думка ось така
Нема що її казати
Які літа такий розум
На таки думати
    Думаю я не від нині
    Про такії річи
    Ліпше чим небудь поїхати
    Ніж пішки побічи
Ось така то моя думка
То треба її сказати
Що ліпше збудитись рано
Чим до пізна спати
    Бо як і я так і другий
    І кождий добре знає
    Що хто в ранній порі встає
    Тому Бог дає
Тож і ми повинні борше
Брати ся до діла
І роздумати у тім
В чім нам є біда
    Що най гірше єсть між нами
    Що нам на заваді
    Тож о всім ми роздумаймо
    При добрі нагоді
Бо і так вже час короткий
Тож спішім чим борше
Та поправмо самих себе
А буде нам ліпше
    Бо ось вже недавно
    Рік старий минув
    Тай однім моменті
    Новий наступив
Тож я з моєї сторони
Раджу Вам люденькі
Перепросіть ворогів
Великі і маленькі
    Разом руки си подайте
    І як братя ся любіть
    Одні другим помагайте
    Щоб любив вас цілий сьвіт
Перепросіть одні других
В мирі з собою жийте
Не встидайтесь одні других
Як треба десь вийте

Але з радістю сходіть ся
А в сході джобіть ся
Не нарікайте на себе
Й більше не сваріть ся
    А тепер то вам ще скажу
    Дітей навчајте
    В дома в поли та в городі
    До школи посилајте
Вчіть читати та писати
Вчіть їх чесно жити
Щоби знали на будучність
З людми заховатись
    Просьвіщајте одні других
    Помагајте в ділі
    Не сваріть ся не бийте ся
    Братя мої милі
Перестаньте в карте грати
Та горівку пити
Дорогі сигари курити
В готелях сидіти
    Бо в готели милі братя
    Не навчуть нічого
    Тільки часу змарнуете
    Та ще і грошей много
Лутше в дома посидіти
Коло власного стола
Та газету прочитати
«Канадійского Фармера»
    Другу поучајочу газету
    Або яку книжку
    Ніж в готели з піяками
    Люри по келишку
По одному по другому
Ануко ще пива
Аби дав Бог дочекати
Щоб голова сива
    Від такого милі братя
    Сивіе ще й живо пустивесь
    Ся з готелю до дому
    Гопс, вже й нове жниво
Впав зараз за порогом
Та ще на встиг встати
Аж поліцај хап за руку
Гов ти хочеш втікати

Та до щопи з ним чим борше
Бо треба вертати
І другого знов так само
Треба буде витати
    Чи ж гарно се милі братя
    Яке тут ділають
    Які вісти про Русинів
    В газенах читають
А я з свої сторони
Буду вас просити
Залишіть такі діла
Добре буде жити
    По готелях не сидіть
    І в «пулі» не грайте
    І не вдовзі побачите
    Що й з вас такий буде
Та газету запишіть ся
А в ній ви взрите
Щоби було для вас красше
Осе чи оте
    Ось вже новий рік настав
    То сама пора
    Післати одного доляра
    До редакції «Фармера»
Редакція Фармера
Єсть у Вінніпегу
«Post Office Box 82»
Се правда ей Богу
    Ся газета варт доляра
    І варт її читати
    Бо в ній нема дурної лайки
    А як нарід обучати
Тож треба її шанувати
Треба спомагати
Та підпори її старі
Треба поновляти
    Читателі Фармера
    Прошу вас сердечно
    Прочитайте то сусідам
    Най знають конечно
Як повисше я сказав
Щоби ся любили
А як новий рік настав
Щоб ся помирили

Трицят і п'ять вершів складав я
З отсеї нагоди
А і при сїм вам желяю
Вічної свободи

Трицять шестий ще напишу
І вже вийшло з мови
Та при отсїй вже нагоді
Бувайие здорови

February 8, 1906

Канадійська пісня

Яким Д. Кравець

У Канаді мов в діброві
Вітер повіває
Фармер Русин сидить в хаті
Тай думку думає

Малим дитятем я родив ся
В своїм рускім краю
Лиха судьба мя загнала
В далеку чужину

Чи вгадалась мою судьбу
Моя ти рідна мати
В своїм краю я в родив ся
В чужім тра вмирати

Нім смерть люта мя постигне
Треба ся набідити
Щоб добрий шлях умаєний
Дітям полишити

Хто тут перший степами
За добром вганяв ся
Хто буде о добрий шлях
Для других старав ся

Хто не достав хто не досів
Намерз ся зимою
То я бідний фармер
Боже ласка твоя

Так крутив ся і боров ся
З бідною і горем
Скинув сїрак надїв жупан
Тай плакати сором

Тільки не раз тяжко зітхнув
О Боже мій Боже
Чужем дюдєм щостє сиплєсь
А мені не може

Чужі люди ідять смачно
Слава їх широка
А ти Русин ходи біди
Пий воду з потока

В краю ляхи тебе скубли
Мов піре із гуси
Тут не скубуть тільки кажуть
Неучений Русин

Там у краю за податки
І шкуру лупили
Ляхам школи будували
Нас тимних пустили

Чи така наша доля
Гірка дальше буде
Просніте ся пробудіте ся
Милі Рускі люде

Та ми нарід могучий
Єсть у нас сила
Лиш просвіти і науки
Божого сьвітла

Коб початки поробити
У вільній Канаді
Тай не спати дальше сном
І бути на заді

Хапаймося за науку
Одежду нетлінну
Та нам сьвітло приведе
В заморску країну

February 15, 1906   Присьвята краянам з Сокальського повіту   Яким Д. Кравець

Блаженні ті люди
Що ся купи тримють
І біда їх не зломить
Бо науку знають
    Біда їх не зломить
    Бо не має сили
    Жиють всі в згоді
    На тім сьвіті милім
Жийте мої милі
Тай я разом з вами
До вас ся вбзиваю
Любими словами
    Знані соколята
    З рідного повіту
    Дбайте прошу дбайте
    І ширіть просьвіту
Най Вам Бог позволить
Усе добро мати
Ні злиднів ні нужди
Більше не зазнати
    Шліть дітей до школи
    Дбайте за науку
    Щоб знали просьвіту
    Мали руску злуку
Тут вже Гоголевскі
З повіту нашого
Певне не заведе
«Кулка роль нічого»
    Той то панок «милий»
    Все а все кпив нами
    Вкрав гроші із каси
    Тай махнув сьвітами
При виборах правда
Сильносьмо стояли
Крутарі круиючи
Нераз перепали
    Хоть гинь правди нема
    У краю рідненкім
    Правда спочиває
    [У] гробі темненькім
Правда при виборах
Голосу не має
Череваті крутять
На своє вбертають

З біди та лиха
З краю ми втікали
Дбаймо братя за тих
Що ся там застали
    Ними ляхи крутять
    І правду вбивають
    До помочи собі
    Ще й жидів наймають

Ах ви препогані
Нехристи пейсаті
Ви вже не одного
Вигнали із хати
    Працю его зіли
    Кров дорогу спили
    А щоб ви пейсаті
    Всі ся показали

Ви розпинателі
Руского народу
Кров братів ви пете
Як зі студні воду
    Тай Вам череваті
    Добре з хлопом жити
    Мов сьвідрами очи
    За правду крутити

Ой милі країни
Тое вам сьпіваю
Як все лихо спімну
Аж ся серце крає
    Жилаю вам милі
    Ще сто літ прожити
    Не тужіть за ляхом
    Вам тут ліпше жити

Жийте добре в згоді
Братя мої рідні
Лихо вже минулось
Не будете бідні

Bankhead, Alta.

March 1, 1906

Пісня про вільний край Канаду

Василь Ухач

Зашуміли луги тугу
Як ся розвивали
Заплакали емігранти
Як ся вибирали
    Заплакали емігранти
    Слезами дрібними
    Як они ся попрощали
    З своїми рідними
Прощай прощай родинонько
Тай і ти хатино
Бо вже ми ся вибираєм
В далеку чужину
    Бо ми уже виїзджаєм
    За гори за море
    Лутшу долю хочем найте
    Зіставити горе
Бо у сій Галичині
Нема пробування
Через жидву через ляшню
Нема витриманя
    Бо та жидва тай ті ляхи
    Краєм урядкують
    Через тото рускі люде
    Так силно бідують
Що лиш руске українське
По заду лишають
А ті ляхи гнобителі
Право забирають
    Приїхав я до Канади
    Милож бо тут бути
    Бо тут нема ляхів хрунів
    Вже мож віддихнути
Хоть ще хруни не пропали
Бо й тут ся знаходять
То ніц з того бо в Канаді
Вни не верхтводять
    А у ті Галечені
    Жид ляхи панують
    А селяне бідні люде
    Все на них гарують
Прободіть ся Русини
Розпізнайте правду
Приїзджайте як найбільше
У вільну Канаду

Милі братя Русини
Час зі сну збудитись
Не потрібно в Галичині
На драбів робити
    Не потрібно в Галичині
    На драчу робити
    Коли можна у Канаді
    О много легко жити
Бо Канада то вільний край
Свобода панує
То для того що в Канаді
Лях не урядує
    Бо в Канаді є свобода
    Землю дають дармо
    Не пускайте в Галичині
    Своє жите марно
Бо в Канаді лекше бути
Лекле буде жити
Тай борше мож господарки
Тутка доробитись
    Бо Канада є край вільний
    Весела країна
    За Канаду добре скаже
    Найменша дитина
Ой Канадо Канадочко
Яку славу маєш
Що ти з усіх сторін світа
Людей приймаєш
    З всего світа приймаєш
    Рівні права даєш
    І нікого не скравдила
    Тай не виганяєш
Нікого ти не вигониш
Однако всім мати
Тільки кажеш працювати
Гаразд будеш мати
    Писавбим ще що більше
    Та хто схоче знати
    Най приїздить до Канади
    Гаразд буде мати
Ходіть сюда Русини
На вільную волю
Та дай Боже щоб процвила
Наша руська доля

March 22, 1906

Де той час

Яким Д. Кравець

Думко моя печалива
Думко моя скрита
Поглянь поглянь на Україну
Де могила вита
    Де тополя коло поля
    Верх хмари сягає
    Де дівчина чорноброва
    Піснь Гриця співає
Там де хлопець молоденкий
На сопілку грає
Сумні тони так виводить
Аж ся серце крає
    Заграй хлопче молоденький
    Згадай давну волю
    Про козаків чибатенких
    Що спять сном на полю
Сьпівай сьпівай чорнобрива
Голосом миленьким
Згадай згадай сизокрила
Про той давненький
    Теперішні сумні часи
    Вмій хлопче сьпівати
    Про Україну й єї долю
    Не тра ти казати
Що полялась кров братня
Як вода полями
З тиранами дресь Україна
За свободу й волю
    Всі народи мають волю
    Україна не може
    Допоможе їй дістати
    Милостивий Боже
Давно була у нас воля
Широка сьвітами
Ляшняя й Москва нас присіла
До днесь крутять нами
    Сей до Бога той до біса
    Сюд то туд шарпають
    Пхають в біду єще глубше
    Мов раки щипають
Рука твоя милий брате
Мозолями вкрита
Тіло твоє почорніло
І потом залите

Скубують тебе милий брате
Як пси того діда
Всі ті твої вороги
Куди глянеш біда
    І той хоче і сему дай
    І всім давай разом
    А сам пади і умерай
    Десь за перелазом
І паламар сьвітла дасть
Попи засьпівують
Аж по смерти милий брате
Тебе звеличають
    І по смерти
    Не муть величати
    Як не видять ніц в кешени
    Всі підуть із хати
А як богач спустить духа
Всі разом сьпівують
Сей напив ся той щось вхопив
Мов той орган грають
    Славно стелять дороженьку
    До самого гробу
    Бо «прведник» скінчивжис
    Мав майно й худобу
Богатому накадять
Поплачуть із тиха
А бідному таки скажуть
От там шез до лиха
    Тільки гробар прийшов оден
    В яму тебе вкинув
    Тай засипав загладив
    Слід за тобов згинув
Співай мила чорнобрива
Голосом миленьким
Згадай той час і ту славу
Про рід наш давненких
    Заграй милий козаченьку
    Жалібенькі нути
    Як то колись в любові жили
    Варт й тепер почути
Заграй нам за морями
Милий козаченьку
Щоб ми дили згадували
Україну неньку

Сьпівайже нам козаченьку
Сьпівай сего літа
Ти нам сьпівом допоможеш
Завелем просьвіту

March 29, 1906

Пісня до Русинів в Канаді

В. Романюк

Сїв собі я коло стола
Тай зачав думати
Чи залишать чужі люди
З нас ся насмівати
    За яку то провину
    Вни нас висьмівають
    Чи за то що з нами
    Єдності не мають
Ні за сесе ні за инше
Лиш за ту облуду
Що плекаєм в нашім серцю
Огидну темноту
    Стараймо ся милі братя
    Темноти позбутись
    Щоби могла наша доля
    З кайданів розкутись
Наша доля у кайданах
Тяжко закована
Тому она чужим людям
Ні сьвіту не знана
    Закладаймо у Канаді
    Наші Руски школи
    Щоби могли наші діти
    Просьвіщатись поволи
Подивім ся милі братя
На инші народи
Як то они чесно жіють
Та заводять школи
    А ми тутка у Канаді
    О нічо не дбаєм
    Ані шкїл ані брацтв
    Ми не закладаєм
Гей до праці милі братя
До праці борзенько
Щоб нам доля усьміхнулась
Втішилось серденько
    Ще раз скажу стараймо ся
    Позбутись темноту
    Щоби до нас завітало
    Ясне сонце просьвіти
Бо як будемо так довше
У тьмі проживати
То будуть ся чужі люде
Все з нас насмівати

Чиж не ліпше булоби нам
Просьвіченим жити
Як від сьвіта цілого
Ганьбу поносити
    При сім треба сказати
    Ще про одну ваду
    Що ми лише стараєм ся
    Сіяти незгоду
Час нам братя покинути
Сей гидкий звичай
А стараймось осягнути
Християньський обичай
    Ми є такий нарід
    Як і инший в сьвітї
    Та одно нас озлучає
    А то брак просьвіти
Не дай же нам ясна зоре
У тьмі пропадати
Але дай нам в яснім сьвітлі
Вічно проживати
    Просім Бога Всевишного
    Щоб нас бдагословив
    Щоб від тепер нам в просьвітї
    Проживати зволив
Ой засвіти ясне сонце
До кождої хатки
Що би кождий міг пізнати
Сьвіт правди науки
    Ще маю вам милі братя
    Одну річ сказати
    Що вже час би ті готелі
    Геть по занихати
Бо в Канаді наші центи
Тяжко зароблені
Нігде они не зложені
Лише в тім готели
    А я би вам милі братя
    Иншу раду дав
    Аби кождий ті центи
    На добре вбертав
На кінце вас братя прошу
Кождий дарувати
Що я кілько ся осьмілив
До вас написати

April 5, 1906

Пісня: Слово до братів Русинів Іван Угрин

Кілька слів я гадаю написати нині
 Послухайте мої брата послухайте мені
 Бо зайшлисьмо до Канади до вільного краю
 Що не зле нам тут живе ся кождий добре знає
 Фармерам і роюїтникам тутка лекше жити
 Бо тут борше як у краю мож ся доробити
 На волі в Канаді ми собі панами
 Нічого нам тут не вдіють ляхи із хрунами
 Лиш одного милі брата дуже нам хібує
 Що ненависть і незгода між нами панує
 З минувшости милі брата вже маєм науку
 Що роздори і незгода роблять лиш розлуку
 Бо роздори і незгода нас лиш ослабляють
 Хто в незгоді жие з собов той сили не має
 Бо незгода і роздори нищать наші сили
 Ой чогож ми милі брата так ся опустили
 Незгода і ненависть то гріх перед Богом
 Чужі люде висьмівають чиж то нам не сором
 Що чужі нас висьмівають за ніц нас не мають
 А ми на се милі брата ніц не поважаєм
 І погорду побороти і думки не маєм
 Замість любви і просьвіти щоб між нами були
 То роздори і незгода між нами зацвили
 Перестаньмо у незгоді між собою жити
 Перестаньмо не любитись тай ворогувати
 Бо усіх нас породила одна руська мати
 Ой одна нас руська мати всіх повивала
 Руську пісню над колисков всім нам сьпівала
 Ой одна нас руська мати на руках носила
 Глутної для нас долі у Бога просила
 Руська мати руським хлібом всіх нас згодувала
 Щоби від нас в будучности потіхи зазнала
 Чи і дальше у незгоді будем пробувати
 Та будемо Руси мамці жалю завдавати
 О ні брата перестаньмо в незгоді жити
 Перестаньмо незгодою з себе смії робити
 Нехай згода і просьвіта панує між нами
 Тогди звеличає ся Русь своїми синами
 А ми будем гідні Руси синами ся звати
 Муть нас чужі поважати а не висьмівати
 Нехай любов і просьвіта буде нам прапором
 То темноту і роздори легко ми поборем
 Бо нас в краю в темноті вороги тримали
 Хотіли щоб з лица землі Русини пропали

Там знає ляхи із жидами кровцю випивали
Там нам пани із хрунями права забирали
Родимий край покинулим бом правди не мали
А прийшлисьмо до Канади тосьмо відзискали
Тут нам ляхи із хрунями не вдіють нічого
Що нам в краю гіркої кривди надідали много
Тут нам вільно із другим рівні права мати
Лиш біда нам що не вмієм з того користати
Бо ми звикли від просьвіти завше уникати
Замість книжки ідем в готель потіхи шукати
За потіху в готели кождий добре знає
Але то нам честь псує поваги не маєм
У готели то доброго ніхто не навчить ся
Лиш темнота і незгода між нами збільшить ся
У готели мої братя тратим час за дармо
Там ми свою кервавицю пускаємо марно
Зачинаймо мої братя інакше ділати
Зачинаймо на будучність долю поправляти
Бо в Канаді вільна земля просьвіту кохають
Отож мої милі братя до діля берім ся
І доброго а не злого від других учім ся
Подивім ся як другі взаємно ся кухають
Тай у любові і просьвіті слава добувають
А нам братя доти лутшої долі немати
Доки буде межи нами роздор панувати
Бо нам тяжко у незгоді разом ся злучити
Щобим могли свої сили разом побільшити
А першою до незгоди то єсть п'ятика
В п'ятиці до незгоди підстава велика
Через п'яньство не можемо ми сьвіта узріти
Бо нам п'яньство закладає очи від просьвіти
П'яньство то єсть першов дорогов до злого
Час нам уже милі братя відречи ся того
Час нам п'яньство і роздори вже раз покінчити
Час нам братя в вільній землі новим житєм жити
Най роздори і п'яньство від нас ізчезають
Тай нехай нас чужі люде аже не висьмівають
Отож мої милі братя горнім ся до купи
Час незгоди і темноти нам ся вже позбути
Разом усі рускі сини руки си подаймо
Тай до згоди до любови просьвіту кохаймо
Нехай хлопці і дівчата о просьвіту дбають
Нехай батьки свої діти в школу посилають
Бо дитина та маленька так жиє без школи
Як рибка у без водю а без цьвіту пчоли
Бо дитина як маленьков вчити ся не буде

В будучности свого батька проклинати буде
Стараймож ся просьвітою очи утварити
Без просьвіти і науки то годі нам жити
До просьвіти до науки щобим лекше жили
І потомки щобим добру памятку лишили
Щоб потомкам о нас гарну пісоньку співали
Щоби батьків у могилі не проклинали
Отож мої милі братя сю пісню читайте
І над нею кожний добре собі розважайте
Роздумайте чого треба нам ся вже позбути
Чого треба учити ся щоби людми бути
Ой просьвіту і науку нам треба кохати
Щоб з другими народами на рівні стати
Отож кінець моєї пісні тай моєї розмові
А сим часом мої братя бувайте здорові
Дай Вам Боже здоровлечко много літ прожити
І темноту просьвітою на глум побідити
На щастя і веселости не буде кінця
Нехай руська доля цвите як рожа на сонце

Revelstoke, B.C.

May 24, 1906

Гадки з Галичини

Петро С. Сенків

Ага правда було було
В Галичині добре знаю
Як там бідний нарід терпить
Ще й до нині памятаю
Розкажу вам Канадійці
Про себе самого
Тай диш тільки мого
Раз весною в старім краю
Як малий то ще я був
Як пійшов я раз до ліса
Ще й до нині не забув
Весна була досить красна
За кілька я памятаю
А щоб вас не помилити
Було воно якось в маю
Дня ясненькі ночі теплі
В весь рість земский цвіт пустив
Та як раз одної ночі
Теплий дощик покріпив
Покропивши теплий дощик
Всім ростинам догодив
Та ще сонце не сходило
Як мій батько мя збудив
Вставай кажуть синку милий
Та до діса ти підеш
Щоб нам смачно поснідати
Трошка сморжів принесеш
Бо ось ранок погідливий
Дощик землю покріпив
Вставай каже сину милий
Ще й мя красно попросив
На ті слова радо встав
Та Богу ся помолив
Вгорнутись не було в що я
Міх на себе зачепив
Обгорнув ся вийшов з хати
Та на плечі торбу взяв
Та в поході молив Бога
Щоб мені Він щастя дав
Босо-ногій через поле
Та до ліса я біжу
Молитви в одно говорю
Капелюх в руках несу
Наколи у ліс ввійшовем

За патик я постягнув
Та відкинув геть від себе
Щоб назад сюди вернув
Вийшов з дому нич не ївши
Та з собою нич не взяв
Та одну я гадку маю
Коби сморжів назбирав
Перейшов я грубим лісом
Та забув ся в осички
Глянув я напротив сонця
Аж тут сморжі мов ляльки
Радість мене обгорнула
Що так добре я знайшов
Та не рано то вже було
В гору сонце підійшло
Я скореньку ту звихнув ся
Пів торбини вже було
Досить з мене я подумав
Та до дому я постивсь
Зняв капелюх та за щасте
Папу Богу помоливсь
Мав з годину від там ходу
Як те місце полишив
Та на раз я оглянув ся
Свій мішок я там лишив
Тут лишаю сю торбину
Та за міхом я пішов
Став по лісі я ходити
Щоб торбину віднайти
Щоб до дому як найскорше
Бо пора давно вже іти
Зачав Богови молити ся
Та просить его опять
А за дуба чую: гальт!!
Я з лякав ся сего крику
Та зачав я утікати
Таж у лісі терня много
Не босо ногам тут і грать
Ще я добре не розбіг ся
Як лісовий мя піймав
Першу жменю межи уха
Тай такі слова сказав
Ty złodzieju co tu robisz?
Та по боці мене став
Oddaj worek ty złodzieju
І щем раз у карк дістав

Сьвіт мене заморочив ся
Очи кровю закіпли
Пан лісовий не зважає
Але буком мене бе
Ах як почав я кричати
Щом сили добирав
Та панок мій не злякав ся
Лише бив та знай втишав
Я на землі з не терплячки
Вюсь від бука мов той вуж
Та з гори я почув голос
Marsz do domu wstawaj juz
Підіймивсь я встав на ноги
Та від пана таки страх
Хап мене він за чиприну
Та в лице мене тарах
Сьвіт мене заморочив ся
На два кроки в зад подав
Stuj złodzieju gdzie uciekasz
Тай за міх мене злапав
Ах даруйте панцю лобий
Та за руку-м его взяв
Не підносив а схилив ся
Три рази я поцілував
Наколи поцілува-єм
Зараз панок подобрів
Та не міг я довідатись
Що він довго сего хтїв
Як пізнав я що се ліпше
Ніж буки терпіти
Взяв его ще другу руку
Й давай цілувати
Тут в руках він бук тримає
Тай під носом щось вороче
Я цілую тай думаю
Може він ще бити схоче
Нараз чую обзиваєсь
O ty drabie niedoczego
Dose jup p siebie mojej reki
Caluj jeszcze-ija mego!
Бачте зачіпки шукає
Щоб міг мене дальше бити
Думаю я щоб робити
Та аже мушу цілувати
Щем три рази бука цмокнув
Тай почав его просити

Ах поскайте панцю милий
Бо ще й батько буде бити
Тут панок мій засміяв ся
Тай так відозвавсь до мене
Idz juz durniu drabie jeden
Ale worek zostab dla mnie
Став я над сим тай думаю
Треба му мішок лишити
Бо як словом відізву ся
Знов буде мя ворог бити
Тут мішок ему лишаю
Та почав єго просити
Прошу пана дісничого
Коли за ним приходитьи
Marsz nie pytaj drabie jeden
Bo ja teraz czasa nie mam
Jak przyniesiesz mi guldena
To ci wtenezac worok oddam!
Се почув я відійшовши
Слава Богу так гадаю
Він до чиста не одер мя
Ще вкапелюх назбираю
Йду я лісом до дороги
За сморжами ще глядав
По одному ту здираю
До капелюха я метав
Щось там за час за годину
Капелюх мій повний був
Та тепер вже стережу ся
І до дому просту йду
Грубим тихо переліз я
В гушавину знов зайшов
Тай послухайте люденькі
Що я тут собі знайшов
Тут ліс густий терня много
Я злегонька ту ступаю
А зза корча обзиваєсь
Ось тебе я в руках маю
Ні неправда я вже вольний
Тай до дому тепер йду
Я вже з паном мав рахунок
Ще йому платить буду
Се ти з паном мав рахунок!
Так до мене відозвавсь
Азо мною зараз буде
Й коло мене опинивсь

Се що в руках ти тримаєш
Пан тобі се дарував?
Ах як крикне він на мене
Вже і капелюх відобрав
Побережник був се жвавий
Вдарив мене пять разів
Як почав я ще тікати
То я по плечах кілька зів
Плачу бідний лісом йдучи
На долю нарікаю
Тут голоден я ще й збитий
Тата маму проклинаю
Так ми слези з очий лють ся
Аж мя хлипавка знайшла
Як заплачу зарідаю
Нудь до серця підійшла
Я погляну я по собі
Що так бідновиглядаю
Жаль ще гірше обгорнув мя
Що й дороги вже не знаю
Не мало тут я ще блудив
Заким добивсь до дороги
Слава Богу я промовив
Та пустивсь домів поволи
Тут у мене ні торбини
Ані сморжів ані міха
Босі ноги поколов-см
Голова без капелюха
Те ще й збитий я нівроку
Що аж тіло спухло всюди
Тут я думаю міркую
Що то далі з сего буде
Та вже вечером темненьким
Як до дому я прийшов
Тай вечеря вже не мила
Прямо в ліжку я пішов
Ну тай чулисте любенькі
Що за муки я страдав
А як в ліжку положив ся
Щем три дни відхорував

Петро С. Сенків з села Гермаківки п. Борщівського

August 9, 1906

Плаче мати

Іван Хруставка

Плаче мати Русь бідненька
Аж за море чути
Плаче плаче нарікає
Щож то може буде
    Яка тому є причина
    Що мати слези родить
    Чи не добрі єї діти
    Чи хто з хати гонить
Ой ти Русе ти галицка
Ти наша країна
Ти сумуєш вже пять віків
Щож ти кому винна
    Ти не знайда ти не зайда
    Ти пан в свої хаті
    Лиш вороги напосілись
    Стоять на заводі
Гей зазнав той бідний нарід
Не тра споминати
Се з кож і нас
Не треба казати
    Бо нічого не поможе
    Наріканє жадне
    Плач та суму ще пять віків
    То все буде давне
Не так братя не так мені
Плач ніц не поможе
Нехай плачуть з злости ляхи
Що нас нарід може
    Що нас нарід знести може
    Кривду та зневагу
    Що не згинув що не звівся
    Хоть го на поталу
Вони взяли і кричали
«Nie ma Rusi w swiecie»
Наш добро загребали
Люті крово-пійці
    Ой була Русь Україна
    Єсть і буде жити
    І прийде час коли ви нас
    Мусите лишити
Мусите ви нас лишити
Хоть бисте не хтіли
Ми аже знаєм куди вийти
З краток вашої сили

Ой прийде час і вже прийшов
Коли ви зо встидом
Відійдете й нас лишите
Ми не підем блудом
    Опікуни опікуни
    Тосьти нас присіли
    Опікуни ви нам досить
    Гарячої влили
Не кажіте що ми малі
Що не повнолітні
Утікайте забирайтесь
Ви того не гідні
    Вжесьти досить крові пили
    Але люцька кривда
    Вашу Польщу розвалила
    Так вам далі пійде
Сли будете ошукавать
Бог буде карати
Справидливість мусить бути
Не тра вам казати
    Але братя у Канаді
    У тім вільнім краю
    Розвеселім Русь бідненьку
    Нехай ворог знає
Скиньмо на ню хто що має
Пішлим в край рідненький
Боевий фонд спомогаймо
Хотяй ми бідненькі
    Працювати гарувати
    По фабриках мусим
    Але братя дай пізнати
    Що ти собі Русин

Montreal

August 9, 1906

Не піддай ся!

Теодор Кохан

Ніколи не піддай ся гнобителям брате
А все надій ся лучшой долі добувати
І будь все готовий на кожді закиди
За харугу свою й старой вітчини

Ніколи не піддай ся! Тягар тебе зогне
Придусить і знищить дитя сиротне
За ту нужду і неправду кождому признай ся
Не трать і надії хотьби він сміяв ся

Ніколи не піддай ся! Працєю щасливо
Для себе й народа хотьби і невміло
В кождій праці тягар зносим зносим і в народній
І покажем другим людям чого ми гідні

Ніколи не піддай ся! Лиш слухай си сміло
Що-раз оглядай ся щоб хруньство не всьіло

August 16, 1906

Голос совісти

Т. Кохан

На небосклоні сонечко ясне
Спустила лучі гріч не гасне
А я старенький мов голуб сивенький
Плачу і нуджу за краєм рідненкім

Вже сонце зайшло вітер повіяв
Мов буря поклик мене обіщав
Ой ти бурлаку заморських нив
Поможи брату бороти ляхів

Голос заходить у майни і степи
Взиває Русь заморску з борби
За руські права високі ідеї
Женуть нас в тюрми ті люті змії

September 20, 1906

Гадки

Теодор Кохан

По тих степах Америки
Сильний вітер чеше
І за моря Атлянмику
Привіт мені несе

Там далеко на заході
Чорніють ся хмари
На червонім небосклоні
Чорні гори скали

Сїв над скалу над рікою
Дивлюсь Дивлюсь
Серце краєсь за ріднею
Зірвусь я зірвусь

Сонце зайшло холод іде
Дрібна роса тече
Цвіти плачуть ріка гуде
Й так мені шепче

Твоя рідня загибас
Там в тих лядських руках
Твоя мила Україна
Стогне у великих муках

September 20, 1906

Канадська пісня

Стефан Дідух

Жінко моя дорога що будеш робити
Хочу іти у Канаду а тебе лишити
Тебе лишу в старім краю сам піду в Канаду
Тай зароблю трохи грошей верну си до дому
Тай пійшов я до старости паса вибирати
Моя жінка приятелька стала сумувати
Не йди мужу у Канаду не йди бідувати
Мені тяжко тут без тебе діти годувати
Не послухав своїх дітий не слухав я жінки
Пішов я до старости взяв пас до вандрівки
Тай веде си то півроку іти...й не-йти гадаю
Аж прийшло си вже до того що я си збираю
Збираю си я збираю в далеку дорогу
Тай зійшла си вся родина до моего дому
Попрацав си я із кожним тай сиджу на возі
Обілели мене з жінков дрібненкі сльози
Моя мила рівно плаче родина жалус
Що лишую жінку й діти й чужий край вандрую
Як виїжджав поза село низенько вклонив си
Прощай мені родиночко може з ким сварив си
Прощай мені рідне село церков Божа Мати
Господ знає чи ся верну до тебе вмирати
Приїхав я на стацію білет купувати
Обіляли мене сльози щом не міг стояти
Шіфтс-капітан рушив з шіфов тай вже від їжджає
Будь здоровий цілий сьвіте і ти старий краю
На Великдень серед моря взяло колисати
То хто ізів або випив мусів се вертати
З того болу з того страху богато вмирили
Зараз із шіфи у то море рибі викидали
Преїхав я без море прийшов до Канади
Нігде добра я не бачив лиш ліси та скали
Приїхав я під Вінніпег у другі гудині
Казав Ґеник позлазити в лісі при долині
Ходить нарід по долині мов бідні цигани
Кладуть огонь тай ся гріють тай так полягали
Поставали люди рано ревно заплакали
Що вже у сі Канадочці на віки пропали
Ой Канадо ти Канадо якаж ти вродлива
Не одного чоловіка з жінков розлучила
Розлучила го з жінков всиротилось діти
Бо він пійшов до Канади гаразду глядіти
Бо він ходить по Канаді глядять гараздочку
Просить Бога з щирим серцем прийти до домочку

Жінко моя дорога рідні мої діти
Просить Бога щирим серцем мя дома узріти
Бо я ходжу по Канаді всегда думку маю
Тяжко мені на серденьку що вас не видаю
Маю жінку маю діти а я їх не бачу
Розгадаю про їх жите сам гірко заплачу
Моя мила Україна як рідная мати
Було б в тобі добре жити мило і вмирати
Тут фермері добре живють тай межі лісами
Лишить жінку в темнім дісі сам йде сто милями
Бере хліба у торбину іде мандрувати
Темним лісом темнов пуццев роботи шукати
Зів він вже всю ковбасу тай білше не має
Приклякає на коліна ягіди збирає
Ой найшов він уже роботу тай буде робити
Дають тачку нову шуфлю каміня возити
Ой возить він то каміне а сам гірко плаче
Що вже свою Україну ніколи не зобачить
Бо я ходжу по Канаді тай швилі рахую
Где мя нічка захопила без огня ночую
Ой ночую я у лісі тай лісок сумнений
Отак мила тут панус твій муж молоденький
Тяжко мені моя мила в дісі ночувати
Прибуджу ся я раненько тайне можу встати
Ой устану я раненько сльоза ми ся вмию
Тай згадаю свої діти жінку свою милу
Не жури ся моя мила що я в смутку жию
Як я собі заспіваю то часом я засьмію

September 20, 1906

На чужені

Наталій Кригірчук

По чужині ходжу блуджу
Тяженку зітхаю
Бо чужая сторононька
І рідні не маю

Ні родини ні дівчини
Ні рідної хати
Тяжко Боже на чужені
Вік свій поживати

Як би крилці соколові
Мав я сиротина
Полетів-бим де є моя
Молода дівчина

Тебе покидає
З другим на розмові
А за тебе забула
Що ти у дорозі

Забула за тебе
Як се говорили
По широкім поли
Обоє ходили

Обоє ходили
Темненької ночі
Тепер ся розходять
Каренькіі очі

Чорненькіі брови
І очі карненькі
Не дають спокою
Дівці молоденькій

Не дають спокою
Іто вже ніколи
Вже єї не видно
З другим на розмові

Вже єї не видно
Вона ся вже тішить
Що я уже прийду
До мене вже спішить

А як я прїхав
На ню подивив ся
Мені жаль зробив ся
Дужем зажурих ся

Вона мені каже
Що ти зажурих ся
Чого так сумуеш
Може-сь ожинив ся

Я не ожинив ся
Жинитись гадаю
Єсли найду добру любку
З нев ся закохаю

З нев ся закохаю
Жинити ся буду
А за тебе мою любка
На вікі забуду

Chipman, Alta.

October 25, 1906

New Home

Теодор Кохан

Ой там за водою
Лежить край багатий
В нім нарід нещасний
Боресь із бідною

Ой там моя мати
Із шістьма синами
Клопочеться журить
Під стареньков хатов

Нема мого сина
Пійшов на чужину
В далеку Канаду
Може й загинув

Ідучи від мене
Із слізмами на личку
Працай люба нене
Він до мене кликнув

Я іду далеко
За гори за море
Там где жити легко
Свобода без горя

Буду там робити
Мов Геркул відважний
Щоб тобі в легчити
Той вік неприязний

Відтак коли в мене
Буде гроша повно
Тебе моя нене
Справаджу тут скоро

Тепер я працюю
Мов той віл при плузі
Лиш з однією надією
Про лучшу будучність

Stuartburn Sept. 14.

October 25, 1906

Люблю рожі!

Єлена Чернецька

В твоїм городі є много рожів
Позволь най хоч одну зірву
Я люблю рожі тепер бажаю
А не тогди коли умру

Червоні білі і чорні чвितуть
Я на них дивлюсь
Серцем плачу рожі мати
А зірвати боюсь

Много перед мною тих рож пахучих
У твоїм городі
Я люблю рожі тепер і хочу
А не як буду лежати у гробі

Не жди а зараз будь мені щирій
Заким в могилі лежати-му
Тепер їх душа моя бажає
А не тогди коли умру

Steinbach, Man.

November 15, 1906   Що робить сон чоловікови в чужині

Николай Борецький

У неділю на Велекдень сонечко прегріло
 Аж тут в мене нещасного серце заболіло
 Заболіло в мене серце тільки ледво беть ся
 Бо тут мені сеї ночі моя дитя снить ся

Снить ся мені голубятко що ходить зі мною
 Ніби плаче то тримаєсь правою рокою
 Потім ближше приступило і мене витає
 Маленькими рученьками тулить обіймає

Обіймає нещасного та щось повідає
 Мені стали сльози в очах а оно втирає
 Обудив ся я нещасний пів-перша година
 Где поділось то що снилось? Где моя дитина?

І так тим сном тут в чужині чоловік мертвить ся
 Нераз серцю туги додасть що ледво живеться
 Таке жите тут проваджу в заморській чужині
 Все мя думки проникають о моїй дитині

Як там живеть нещасливе дитятко без мене?
 Щоб мав скарби щоб мав злото – сумне серце в мене
 Серед пуші тут в Канаді буйний вітер віє
 Гонять думки по голові що ся в дома діє?

Як сьвяткує дитя моє які має сьвята?
 Десь що хвилі спотинає що не має тата
 А як жінці нещасливій? як єї здаєть ся
 Певно сяде коло стола слезами вмиєть ся

Лишив я їх як сироти як ягнята в полю
 А сам тепер проклинаю тут несщасну долю
 Бо сьвяткую серед степів в далекій чужині
 Щем на серцю болю немав такого як нині

Болить мене моє серце за цілов родинов
 А найтяжче з помежи всіх за жінков з дитинов
 Болить мене моє дитя серце за тобою
 Бо не знаю чи дїжду я видїтись з тобою

Рад бим взріти моє дитя одной години
 Боже милий коли вернись до свої родини
 Бо без неї бідний вяну як той лист на сонці
 Тяжко жити без родини на чужій сторонці

Вінніпег 12-го падолиста

November 22 & 29, 1906   Мої перші враження в північній Вінніпегу
Николай
Борецький

Приїхав я у Вінніпег тай людей питаю
Де «Джарвес стріт» люди добрі бо я сам не знаю
Аж тут один прибігає
Так докладно приставляє
    На місце до бпата

Йде так право там скручаєш
Се перший Стр. Джарвес маєш
Там дальше можеш спитати
Де є «кики» коло хати
    То Галицияни

Я дякую знов питаю
Що то кики я не знаю
Каже бочки осьміхнув ся
Тай від мене обирнув ся
    А сам пішов далі

Йду я дальше призираюсь
Вже з бочками я стрічаюсь
Що такого немож знати
Що иншого коло хати
    Бочок пів подвіря

Йду я далбше і питаю
На нумера споглядаю
А тут зимно заверуха
Тягну шапку я на вуха
    Коли такі зимно

Так цікавий бим я знати
Що в тих бочках коло хати
Коб лиш до брата дістав ся
Зараз буду го питав ся
    Що ту бочки роблять

І так зайшов я до брата
В него досить гарна хата
А подвіре невеличке
На подвірю стоять бочки
    І то може з вісім

В війшов в хату привитали
Що чувати запитали
Потім просять мя сідати
Й котять бочку вже до хати
Й чіп забивають

От я вже сам погадав ся
І вже брата не питав ся
Що сі кики аж синіють
То так наші люди вміють
В новій земди жити

Брат так радо мя витає
До партії запрошає
Ті незнані тож витають
Уже склянку наливають
Просять щоби пити

І з незнаними напив ся
На дивків надивив ся
Як всі пють скляжнками дзвонять
І від себе біду гонять
Кажуть най щезає

Напили ся засьпівали
Таких [пісьень] яких знали
Я на все ся приглядаю
І тихцем брата питаю
Що се за парада?

А брат мені повідає
Що в нас завше так буває
Що часом до тої паради
Треба поліцмена звати
Так ся чемно бавлять

Так я над тим задумав ся
Більше брата не питав ся
Дало ми все пізнати
Потім нераз ще стрічати
Таке саме диво

Так вже не раз таке було
Що рамено аж сягнуло
Кики носять пють гуляють
А на себе не зважають

На свій степень долі

В старім краю нарікали
Що за безцінь працювали
Тут вже платню підбільшили
Но розуму вложили
Тре самому вчитись

Кожний нарід себе знає
Кохаєть ся й братяє
Одні другим помагають
Як повинно бути

А в нас братя така рада
Кучок пива тай розрадя
Потім бійка тяганина
Сидить в кормах половина
Аж сором казати

Чи то сьвята чи неділя
Чи христини чи весіля
То вже повно у Вас киків
Всюди ганби бійки крики
Що бігме аж встидно

Чи Великдень чи Різдво
Для піяка все одно
Чи ту було таке сьвято
Щоб декого з Вас незвато
В холод на спочинок

А в холоді відпочати
Пять долярів кажуть дати
Й так на рік що три рази
Дуже чемно без образи
Як звикли у гостя

Приймають по англійски
Як у сьвята по католицьки
Кілька раз ся ним потішуть
З приємности аж повішуть
Піяка злочинця

Дальше нема що казати
Пора братя вже час знати
Уникайте вже раз того

Налогу проклятого
Най раз буде годі

Нехай то раз пропаде
Бо той нас в пропасть веде
З душев з тілом пропадаєм
Ми найгірше виглядаєм
Після сего взгляду

Пора братя нам вже встати
Не дати ся потурати
Бо як сего не покинем
Вір ми брате марне з гинеш
Пропадеш на віки

Ми всі бачим що ся діє
Що всім чесним серце мліє
Наші братя в блуді ходять
Одні других в тьму заводять
І то чим раз дальше

Час нам вийти з тої тьми
Та раз бути вже людми
Треба лихе раз забути
Нехай сего раз nebude
Най нас Бог боронить

Winnipeg.

December 26, 1906

До просьвіти

Дмитро Олійник

Ой за ліса темненького вітер повіває
 Що наш нарід нещасливий на воли гадає
 Що наш руський бідний нарід в Канаді галає
 О просьвіту нич не дбає тільки не гуляє
 Свою працю кєраваицю в готеля пускає
 Милий Брате! Схамени ся тягнєсь до просьвіти
 Щоби могли бути дюдьми рідненькїї діти
 Покинь готель бо за морем перед часом згинєш
 Що доброго ти по собі своїм дітям лишиш
 Подиви ся милий брате як Аигліки роблять
 Що їх діти ще маленькі вже до школи ходять
 А где твої милий брате? По корчах вганяють
 Злаєсь брате що біднята вже батька не мають
 Подивім ся милі братя на иньші народи
 Як то все до школи тягнєсь як качка до води
 А где наші братя школи где ся заснітили
 Відай того що нам наше в Канаді не миле
 Бо ми кажем що нам руске в Канаді не здає
 Того ми ся милі братя з заду полишали
 Чи ми знаєм що то наша Мати Україна
 Так то наша милі братя потіха єдина
 Гей ми братя Українці сини України
 Погадаймо як то давні наші предки жили
 Яку вони мали волю та як їм ся жило
 Що ніколи нам в маленьку навіть не приснилось
 А пізнійше загорнула ляцькая опіка
 І гадала що так буде до скінчення сьвіта
 Але з часом бідний народ зачав ся будити
 Бо вже тоті опікуни не давали жити
 Тільки мусим ті прокляті роздори лишити
 Не ділім ся милі братя на малі партії
 Тільки тим з нас користають вороги клятїї
 На то вни нас поділили щоби користати
 Щоби могли дєгко з темних кровцю висати
 Тож лучім ся милі братя хоть Русин противник
 Православиний чи то навіть і римо-католик
 Господь Бог наш сотворитель Він є нашим паном
 Ми повинні разом жити як жие брат з братом
 Не даймо ся милі братя вже більше дурити
 До просьвіти всі горнім ся будем ліпше жити
 Ми вже годні самі своїм власним газдувати
 Тих поганих кровопійців не пустім до хати
 Передовсім милі братя готель оминаймо
 Свою працю кєрвавицю марно не пускаймо

Бо інакше то пропадем і слід не стане
Навіть й то нам не pomoже що зємсь християни

Canora, Sask.

December 26, 1906

Моя думка

Івась Равдюк

Мої чесні любі братя
Щож вам написати
От хібаж вам мою думку
Треба розказати

Моя думка ось така
Мої чесні люди
Час темноти вже позбутись
І біди не буде

Коби в сьвіті добре жити
І нужди не знати
То горівку нам не пити
Тільки статкувати

Бо в горівці тютюн вапно
Роздичні приправи
І про тое піякови
Не смакують страви

А що вапно єсь в горівці
То можна пізнати
Бо хто єї не того пече
На фляшці ржу знати

Виліє ся на шклі брате
Як постоїть добу
Тож горівка тебе троїть
І палить отробу

Нехай тії пють горівку
Що єї вихвалюють
Та нехай вже хліборобів
Житя не збавляють

А Ви не дармуйте
Всі письма учіть ся
А горівки той проклятой
Всі враз стережім ся

Най нероби пють горівку
А ми пемо воду
Бо миж чесні християне
Із славного рода

Слава най ся тішить мати
Вами діточками
А горівла най вандрує
У світ за жидками

От така то моя думка
Так моя рада
Где горівки не пють люди
Там чесна громада

Там неробам не ведєся
З корчми утікають
А тверезих людей добрих
З далека минають

Того в світі жаден нарід
Певно не діляє
Лиш наш русинь рівнодушно
Себе погубляє

Отжеж мої братя милі
До письма беріть ся
А піянства недоробів
Дуже стержіть ся

Не жоріть ся хлопятоньки
Всім Вам гаразд буде
Вчіть ся поки молоденькі
А будуть з вас люде

Где наука коринить ся
Розум пробуває
Всяке на верх як олива
І Русь буде зся щаслива

Другі з нас ся насьмівають
Себе тільки величають
Що в них розум ось не ляда
Іх слухає вся громада

Русь численна і велика
Но без мови і языка
Терпить мовчить і не знає
В яку пропасть себе пхає

Ой ви чесні Русини
Шлола наша мати
Наука то наше сьвітло
Темноту нам геть лишати

Час нам братя зпам'ятатись
Свого ся тримати
Бо-ж то сдавно і велично
Русином ся звати

Stuartburn.

February 7, 1907

Пісня молодого імігранта

Теодор Кохан
Олеськів, Ман.

Бадрим сином я родив ся
Імігрантом потім став
Бо свободу щиро любив
Тай в чужину я забравсь

Понехав я рідну землю
Свою милу Україну
І поплив в Америку
Чужу мені окраїну

Як на море філі грали
Слізми личко умівав
Бо я тогди був ще хлопцем
Йти в чужину я ся бояв

Тув в чужині мя прийняли
За народність розпитали
Межи ріки гори ліси
Фармувати мя заслали

От тут тобі землю даєм
Єслись добрий – зробиш раєм
Й можем собі проживати
В вільній думці поступати

Над річкою у лісочку
Поставив я хатиночку
І дивлюся крізь веконце
На ті гори ясне сонце

Девлюся я на ті гори
Чи то в вечер ранні порі
Сум на серце налягає
Ніби лобоший бажає

А там в сонци видно усьміх
Милий щирий мов дівчий
І дивить ся через лучі
Просто в мої жалки очи

Місяч вийшов ізза ліса
Засьвітив по гаю
І мов сьміявсь ха ха ха
А я ся кланяю

May 3, 1907

До науки

Тео. Кохан

До науки до науки
Всі братя і сестри
Бо нам треба тої штуки
До нашої борби
То до праці і на муки
Будемо здібні
Будуть сильні руки
Уми свідомі

До науки до науки
Бо вже крайний час
І покажем що ми внуки
Українських мас
Та виженем всі гадюку
З хлопської руїни
Возьмем права в свої руки
В нашій Україні

Stuartburn April 23.

May 17, 1907

Туга за родиною

А. Сенків, з Гермаківки п. Борщів

Чи знаєте пани братя
Рідну Україну
Ми всі її споминаєм
Як матір дитину

Ой коби не жиди
Таї не ті Поляки
Булиби ми не втікали
Із рідної хати

Галичино рідний краю
Все тя споминаєм
Бо ми в чужій землі
Розради не маєм

Хотілиб ми рідний краю
В Тобі проживати
Где родились і вирости
Хотілиб вмирати

Аде жиди і поляки
Так ся постарали
Щоб ми нещасливі
В чужину втікали

Галичино Галичино
Нещасливий краю
Як я тебе завжди
З жалем спомінаю

Чи знаєти пани братя
Рідну Україну
Ми всі її споминаєм
Як матір дитину

June 28, 1907

Канадійська пісня

А. Сенків

Ой чи чуєш роденонько
В своїм ріднім краю
Як я в чужім сторононьці
На скрипоку граю

Ой граю я тай граю
Дуже ми тяженько
Україна моя мила
Рідна моя ненько

Як я тебе рідний краю
З частим споминаю
Гдем родив ся і веріс-єм
Тут мя не видно

Бо в сім краю є що їсти
І є в чім ходити
Тільки нема веселости
То і щось робити

Ой візму я «гвер» на плечі
Піду полувати
Може обю яку звірку
Щоб тугу зігнати

Ходжу нужду по пустини
Не видаю звірини
Тільки чорні кавки крачуть
Аж серденько вене

Ой не крачте сумні кавки
На тоті пустини
Ліпше скажіть яку вістку
З рідної країни

Ой знаю я добрий хлопче
Що-сь цікавий знати
Але з твої України
Нічо не чувати

Заспівай ми зазуленько
В отсім пустім гаю
Розвесели моє серце
Бо я чужім краю

Ой не можу я кувати
Бо то гай сумнений
Лишень би я так тужила
Як ти молоденький

Запряжу я коні в шори
Тай іду орати
Сяду собі на сіделце
Тай зачну співати

Боже милий Боже милий
Яка тут неволя
Не маєм тут веселосте
Нещаслива доля

Steinbach.

July 5, 1907

Покдик

Дмитро Романчич
Kosiv Mountain, Man.

Ба чого ти смеченько
В зимі зелененька
Та чого ти славна Русе
Так стоїш підленько

Як у зимі так у літі
Сосна зеленіє
Так тут мені на чужині
Завше серце мліє

Чи де стану чи що роблю
Все думку думаю
Бо чому то Русини
В просьвіту не дбають

Вставай Русин поглянь (на сьвіт)
Красний день свитає
По всьім сьвіті люди встали
Бог талан роздає

Бог всьім людям давав талан
Тай Руси так само
Інші люди пішли вперед
Русь лишилась з заду

Ми Русини в вільнім краю
На вздогін за ними
Та поправмо свою долю
Добрими ділами

Гей до школи Русини
До читальні голя
Бо та школа рідна мати
А просьвіта – доля

Бо та школа наша мати
Ме нас научати
А просьвіта наші блуди
На глум побивати

Стараймося милі братя
Добрих діл нажити
Та в Канаді – вільнім краю
Месь нам ліпше жити

July 12, 1907

Пісня про Канаду

К. Крим

Приїхав я до Канади
Вже шість літ тому
Та знав же я порядки
Що по краю

Віють вітри шумить лісом
Як фалев на мори
Я роботу ся збераю
Пішов до комори

Ой пійшов я до комори
Беру торбу з хлібом
Заплакав же я з під серця
Що ся роблю дідом

В старім краю то но діди
З торбами ходили
А в Канаді емігранти
Так ся доробили

Не гадайте добрі люди
Що я правду пишу
Хоть в Канаді торбу ношу
Аде я ся тішу

Бо в Канаді ми не сором
Що я торбу ношу
Ба як піду до роботи
Срібло злото ношу

В старім краю я так знаю
Щоб брав пштири торбі
То як піду до роботи
Бють лях по морді

А в Канаді того нема
Шоб ся збиткували
Чи робітник чи богатир
Враз за стіл сідали

Записав ся я в офісі
І давам доляра
Сів на трен тай поїхав
До жнив до фермера

А то фармер був багатий
Вже мав штири фармі
Десять коний двадцять коров
Що так були гарні

Приїхав я на подвіре
Виходить та пані
І відразу мене кличе
Ходи на снідане

Ой їду я там до гавзу
Не сьміло ступаю
Разом з ними я при столі
Сьнідане дістаю

Поснідав я дуже красно
Пішов я на поле
Зносив по снопи
До штуків поволи

Робив же я у фармера
Два місяці сповна
Заробив я сто долярів
І їсти мав довольна

Як заробив сто долярів
Тре ся сквітувати
І їду до офісу
Собі фарму брати

Тай пішов я до офісу
Зачав я казати
Їду до Гімлі
Там є фарми брати

Тай прийшов я до той Гімлі
Став я ся дивити
А тут ліси тай і води
Ні куда перейти

Ой Боже мій милостивий
Як жи тутки жити
Коли ліси і каміне
Як годен робити

Як ми собі ферму взяли
Нуж нас дюди слаги
У Вінніпег геть далеко
Бо там ніяк жити

Стали ми зачали думати
Ой я зачав казати
Татуню мамуню нема що боятись
Такой тре ферму брати

Штири літа тому
Як ми ферму взяли
Богу дякуем за тоє
Файно доробились

Богу дякувати худоби ся дочикали
Поле троха сьмо зробили
Богу дякем за те є
Що ми так зробили

Написав К. Крим

July 19, 1907

Воля

Василь Головацкий

Що то що то вчасним ранком
Під мур підбігає
Ой то воля розкішна
Борців виглядає

Мов те сонце ясна сельна
Всюда заглядає
Рада всьому щастя долі
Так мур не пускає

Онаб все зло поборола
Коб всі її пізнали
Чого хоче чого жада
Зачим умліває

Тодіб разом погуляли
По широкім світі
Як пристойть вільним людям
Синам сего світа

Але мури дуже сильні
З твердого каменя
Єще твердше серце царів
От тих без увірів

Бо они то кажуть тюрми
Сильні мурувати
Щоби до тих правих людей
Всегда замикати

Аби всяка вільна думка
Марне пропадала
Аби людина права щира
Кайданів зазнала

Щоб стеречи своє паньство
Від заглади впадку
Щоби вічно панувати
Не знавше припадку

Аде дармо люті царі
Безліч тюрм готувить
Бо ізійде сонце правди
Всім жите обновить

Всіх побудить і пожене
До борби за волю
І випустить до одного
На волю з оковів

І пропаде сила злого
Кайдани пірвуть ся
Нарід вільний і щасливий
В світі розцарить ся

І пропадуть царі кляті
Та попи пузаті
Котрі гонять всяке горе
До хлопської хати

Они сіють тму неволю
Те будуть збирати
А всі люди праці правой
Муть рай оглядати

August 2, 1907

Сумна думка робітника

Дмитро Рараговський

Роблю собі тай думаю зле настало жити
Не лиш в краю а й в Канаді тра тяжко робити
Тамка ляхи в старім краю на нас уділали
Аж поки нас нещасливих сюда не загнали

А тут роби як чорний бик від ночі до ночі
Як не зможем дасть бас «тайм» та йде куда хочеш
Куда йти що робити старенький не знає
Лиш заплаче жлісенько аж серце вмливає

Чого плаче мож вгадати. Поки була сила
Робило ся а не стало пропав як билина
Капіталість не питає що він стратив силу
Бо він має за то гроші і забаву милу

Жие собі у розкошах аж ся розпирає
А робітник зпрацьований з нужде умирає
От таке то робітник товариші милі
З нами роблять кати люїі прокляті вліздиві

А ми тільки зітхаємо та просимо Бога
Щоб покарав противників з високого трона
Та Бог добрий не карає так скоро нікого
Лише дає поправи і думаня много

Вчи ся каже чоловіче я дав тобі тое
Що кождому належить ся се діло сьвятое
Щобись жив у згоді з другим мав здорові очі
Абись бачив де є правда котру то морочать

Отже слухаймо голосу та йдім там де много
Того сьвіта тої правди у книжках нетого
Лиш читаймо добрі книжки і добрі газети
То прийдемо до просьвіти до красної мети

І настани колись лучше пролетарям жити
Як зможемо свої сили до купи здучити
Тоді спласнуть всякі хроби котрі нас точили
А ми братя будем собі мов у раю жили

Вінніпег, Ман. 1 Августа 1907

August 9, 1907

Поклик до долі

В. Б. Смук

Пробуди ся наша доле
Годі спати спати
Проспалась ся років триста
Час би уже ставати

Слухай чи чуєш
Плач вічне наріканя
З мільонів грудей
Чи не чуєш нашого риданя

Ти спиш ми блукаєм
В чужій землі років десять
Шукаєм тебе доле
Де ти? Встань обізви ся

Відозви ся добрим словом
Матерною рукою обійми
Нас сиротів в чужині
Просим тебе наша доле

Вірим що ти спала
Спала йми з тобою
Днесь нам разом пробудитись
Против лиха стать до бою

Stuartburn 1 серпня 1907

September 6, 1907

Майнер

Я. Д. Кравець

Сема з рана витрубила
Всі майнери враз пустились
Йдуть під землю серця вянуть
Бо не знають чи ся вернуть

Вчера вбило аж трйох разом
Може нині всі поляжем
Вітру мало газ снуєть ся
Стовпи слабі стіль валить ся

Милосердна Божа мати
Позволь милий сьвіт глядіти
Не йдем красти – лиш робити
В темні нори аби жити

Під землею й глухо
Тільки майнер бє обухом
Стіль за слаба тра підперти
Бо що хвили грозить смертев

Вхопив піку став бігус
Вуголь тріщить і моцусь
Сьвітло млаве аж ся нудить
В пеклі більший страх не буде

На ладував візків вісім
Аж страх бачить! Він ся тішить
З чола тече бють ся груди
Та на пейду сотка буде

Сів на вуглю задумав ся
Боже Боже дем загнав ся
Жену й діти в краю маю
А сам сиджу під землею
Одні живуть наче в раю
Другі тільки проит гуляють
Яж під землев все працюю
Треті живуть у покоях
Та бенкети собі страять
Є що їсти є що пити
Із нас дальше шкіру дерти

Чи то може Божа воля
Що плаксива наша доля
Нероби лиш щось гуляють
А нас майни доїдають

Як не стани тих долярів
Не тре в сьвіті йньшой кари
Грїхів ніяк не позбудеш
Щей по смерти в пеклі будеш

Долярчику цвїтку пишний
Чи створив тя Бог всевишний
Може бути сли се правда
Бо де доляр й Божа правда

Де есть в сьвіті така сила
Щоб доляра побїдила
Чи на війні чи в спокою
Все долярчик йде горою

Думав майнер тоті мрії
Сине Божий що ся діє?
Стіль валить ся! Вже й по тобі
Тай підземнім зістав гробі

Відкопали й поховали
Товариші так думали
Шукав в землі він доляри
І – так гинуть всі майнери

Fernie, B. C.

September 6, 1907

Зірка

В. Головацький

О зірко волії лучших надій мрій
не забудь про нещасних дуже тя просить
робітник щирий друг твій

Засьвіти вже усім рівно щоб пропали
темнота сум та біль
із сердець люблячих і повних
на тебе надій

Щоб кінець неправді й неволи
уже днесь настав щоб до тепер
поневолений нарід на воли остав

Winnipeg.

September 13, 1907

Зазуля

Д. Рараговський

Там ладеко в буйнім лісі
Зазуленька кує
Ой она нам сізокрила
Весноньку віщує

Вона раненко прибудилась
Бересь до роботи
А ми дальше досипляєм
Не маєм охоти

Темнителі нас заспали
Бодайже сконали
Лиш затое ми є бідні
Що нас обідрали

А нас учать молити ся
Та поклони бити
А за тоє обіцяють
Нам у царстві жити

А ми часом і водиці
Зимної не маєм
Як змучем ся при роботі
Що аж умліваєм

Але вони не питають
Що ми такі бідні
Лиш даваймо вони беруть
Вороги негідні

За хрестини за погребі
Все плати небоже
Хоч і бідний дітий купа
Нічо не поможе

Тай они ся не встидають
А щеж гонор мають
Що так хитро в легкій спосіб
Овечки збирають

Перестанмо милі братя
Ті жертви давати
Та проженем тую біду
Геть з рідної хати

Помолити ся до Бога
Не треба адуката
Бо як сказано Бог лучший
Від рідного тата

Бог чей знає що нам дати
А що відобрати
Не треба нам до Него
Аж людей наймати

А тож ум товариші
Нехай кождий знає
Хто дає клерикалам
Великий гріх має

Краще дати тії гроші
На книжки і газети
А навчимося дуже много
І прийдемо до мети

І закує нам зазуля
Як давно вже кує
Та на жаль на перевеликий
Більша часть не чує

Сізокрила нам віщує
Весна буде швидко
Лиш ви люде пробудіть ся
Мало що не видко

Winnipeg 26 авг. 1907

November 29, 1907

Моя думка

І. Денис

І знов забіліло
Всюда сьніги видно
Зима наступила
Холодно та зимно

У степу затихло
Пташні вже не чути
Лише шелест вітру
Що снігом копотить

Часом вовк завис
Пугач пугу! пугу!
Так гейби хотіли
Розірвати тугу

Яку тугу? кому?
Хто може тужити?
У степу широкім
Нікому не жити!

Нікому не жити?
Є там хтось живучий
Кого гей без волі
Создав всемо гучий

Всьо воздушне птаство
В вирей полетіло
Всюда без паспортів
Де лише хотіло

А ти чоловіче
Найнатнійший творе
На цілім сїм сьвіті
Чому тобі горе?

Став – єсь радом сьвіта
Цілий вік труждаєш
Другим даєш волю
Сам єї не маєш

Сам оруже зробиш
Сам ярмо обстружиш
Сам ся запрягаєш
Сам тягнути мусиш

Та гов! Бо я трохи
За далеко скачу
Бо так мусить бути
До котрогось часу

Решта хто розумний
Най ся злоголає
Кождий має розум
Й волю відчуває

Але на самперед
Читаймо учім ся
З давної дрімоти
Раз вже прободім ся

Бо сьвіт вже зміняєсь
Старо всьо валить ся
Нове ся будуєть
Й кайдани куєть ся .....

January 24, 1908

Відроджене України

І. Денис

Пробудесь Уркаїна
Хоче вже вставати
Вставай вставай ненько наша
Вже не будеш спати

Пролежалась довгі віки
У чужих кайданах
Вставай будеш самостійна
Так як була давна

Слава була добре знаєм
Слава не пропала
Вставай вставай буде тобі
Сто раз більша слава

Дивись твої діти бідні
Чому їх лишила
Вставай вставай покорми їх
Як давно кормила

Дивись твої діти «раби»
В своїй рідні хаті
Вставай вставай і не дай їм
Далі рабствувати

Рабствувати сиротята
Доки малолітки
Вставай тепер dorостають
Твої милі діти

Dоростають твої діти
Що в двох панів служать
Вставай они цілий вік свій
За тобою тужать

Глянь як на службі у кайданах
Як в тяжкій неволи
Вставай вставай вже не ляжиш
Ніколи ніколи

Поглянь що ми заслужили
В опікунів своїх
Вставай дивись що вже гарні
Гарні діти твої

Вже і є кому робити
На рідненькій ниві
Вставай мати будем з тобов
Навіки щасливі

Най не мислять опікуни
Що ти вже померла
Вставай сьміло а побачать
Що назад ожила

Як воскреснеш здивують ся
Й пробувати будуть
Чи воскресла ти на правду
Вставай най пробують

Вставай вставай Україно
Встань руский народе
Хапай сильний меч просьвіти
Й не пускай ніколи

Бо просьвіта тобі й волю
І славу дістане
І жить буде Україна
Доки ствіта стане

Buchanan, Sask.

February 21, 1908

Туга за Україною

А. Т. Кібзуй

Ой ти вітри буйносенький
Повій на Україну
Повій повій буйнесенький
У мою родину

До рідного села села
У рідну хатину
Привитай там отця маму
Всю мою родину

Їм розкажи мою тугу
За родимим краєм
За тов милов Українов
За тим щастем раєм

Як розкажеш мою тугу
Верни ся до мене
Вернесь вернись буйнеснький
Назад з України

Бо нема там звідки жити
Нашим бідним людям
Поверни ся до Канади
Тай ту жити будем

Було колись і там добре
Була своя слава
Тепер там біда тяжка
На Україні стала

Зруйновали ю Татари
А Ляхи ще гірше
Нема куда Україні
Жити тепер ліпше

Тож повернись буйнесенький
Будем і ту жити
Будем милу Україну
На віки любити

April 3, 1908

Нещаслива

Дм. Рараговський

Уродливе дівча було
Нема що казати
Та спіткала лиха доля
Мусить погибати
    Чому мусить такий устрій
    На світі проклятий
    Хоч не рада то мусить ся
    Тій судбі піддати

Спаленіло біле личко
Посумніли брови
Ох неслухайте дівчата
Ніколи намови
    Я намови послухала
    Пішла за такого
    Що не мала з ким прожити
    Віка молодого

Він мня любив та я его
Бодай не казати
Не любила їй Богу ні
Хоч веліла мати
    Мати мене силувала
    Йде доню за него
    Він є богач тож панувать
    Будеш коло него

Ох то паньство проклятеє
Пропалам бідненька
А все тоє наробила
Моя рідна ненька
    Тож я раджу мої любі
    Сестречки рідненкі
    Кого серце не полюбить
    Не йдіть солоденькі

Не закуйте свою долю
Бо то гірко жити
З тим що серце не полюбить
Вік свій коротити
    Коротати мучити ся
    Долю проклинати
    Тата й маму і цілий світ
    Більше не тра й казати

April 24, 1908

Христос Воскрес!

Дм. Рараговський

По всій вселенній загуде
Воскрес Христос з гроба
Не допомгла фарисейска
Не тиранська злоба

Котрі Христа закопали
Правду побороли
І думали що не встане
Вже з гроба ніколи

Але Христос воскресє з мертвих
Щей правда воскресне
І вам бідний робітникам
Долечка заблісне

Бо ми Христа всі просимо
І его благаєм
Бо він зазнав такой кривди
Як і ми зазнаєм

Він був Бого – чоловіком
Дуже любив правду
А виступав проти того
Хто чинив не правду

А властиво з книжниками
Мав він до чинїня
Бо називав їх всіляко
Гадяче насїня

Тож они – си ізїбрали
В Синедрюві раду
Тай закликали Юдаша
На ту чорну зраду

А той Юда як знаємо
На всьо був готовий
Не бояв ся продавати
Невиної крови

Зрадив Христа продав катам
Ті его розпняли
І думали що вже вічно
Аде Христос в тридни воскрес

Показав їм славу
Немов каже: «На дивіть ся
Вороги погані»

Так і правда нам воскресне
Лиш ми помагаймо
І брат брата що можемо
Добра научаймо

А як будем так робити
Стане краще жити
І Христос нам допоможе
За правду ся бити

May 1, 1908

Великодні Свѣята/В Галичині

А. Т. Кібзуй

І знов Великодні
Свѣято загостили
Убогих богатих
Душу звеселили

Пташки у повітря
Весело сьпѣвають
Люди хвалу Божу
У церкві складають

Старі і молоді
До церкви ступають
Христос воскрес
З дяками сьпѣвають

Сьпѣвають з дяками
Старії і діти
Щоб той день Христовий
Богу угодити

Всюди все весело
Бавлять ся діти
Парібки «дзвінниці»
Дівчата гаївки

Всюди

Всюди так весело
Страх хоче ся жити
Всі звичаї народні
Хоче ся любити

В Канаді

Не так ми в Канаді
Мем їх сьвяткувати
Христос Воскрес
Не мемо співати

Ані церкви ані попа
Ні любовою родини
Ні дітий ні жінки
Ні любовою дівчини
    Тож не так як ви там
    Ми мем святкувати
    Лише з болем в серцю
    Мем Вас спомінати
Бо тут всьо сумненке
Ліси гей дримають
Гей би у неволи
Думають дримають
    Тож ми тут сумненко
    Мем їх святкувати
    В праці і на фармі
    Одно горе мати
В вас Великдень красний
Як гай зелененкий
В Канаді сніги леди
Вітер студененький
    У вас в свята Великодні
    Гаївки ся грають
    А в Канаді комарики
    Як гаде кусають
В Великодний понеділок
Ділчата зливають
А в Канаді в Онтарії
Каміня лупають
    Хоть в нас ту сумненко
    Всеж мем еще жити
    Своей віри народности
    Мем все боронити
Посумуем погуляем
У чистому полі
Що бажаєм то здобудем
Козацкої долі
    Аж тоді ми веселійше
    Мемо святкувати
    Українськими синами
    Мемо себе звати

May 15, 1908

До учеників Українсько-Англійського
семинара в Брендоні

О. Г. Гикавий

Ох товариші! Ви страдаєте
Спокійної хвилинки не маєте
Вас усе скублять й кусають
Вам що найдороше забрать желяють
Ті прокляті Ляхи
Наші відвічні вороги

Ох як тажко се знести мені
Чуючи таку вістку нині
Від Вас – Українського семинара – ученики
За свою мову – за свій нарід – мученики
Ви кажете: «небезпека зблизає ся
Бо Лях ворог підсуває ся
І хоче господарити у нас»

Жадь розпука серцю мому
І таке саме не одному
Чуючи се. Но ми не допустим ніколи
До сего що би до української школи
Поляки свого: Ту Марського надали
За професора – а д. Ферлея забрали!!!
Они з нас сьміялись би
Нас за помії не мали би
Ми протестуем сейчас
Й ворога проженем від вас від нас
Нас ряд Манітоби має вислухати
І протест прийняти
Ми – ж нарід великий сильний
В Канаді – сто двадцять тисячний

А двох Поляків мусим надути
І воздух високо шпурнути
А упадуть – розтріскають і ні сліду!
Лиш памятка у нашого люду
Остани ся: Що Поляки звірята мали
Котрі рили рили – тай поздыхали

June 5, 1908

Мирославови Січинському

Петро Кузик

Ой у Львові в Галичині
Неспокій великий
Закований у кайданах
Мирослав Сичинський
    А за щож він закований
    Мусить там сидіте
    Відратував від ворога
    Українські діти
Сей молодець двацять літний
Любив нарід руський
Не жалував жите своє
Віддати на муки
    Убив – же він з револьвера
    Потоцького графа
    Бо не було понад него
    Вже гіршого драба
На виборах вбив Катанця
Проляв кров невинну
Аз сего наш Мирослав
Взяв собі причину
    Вже рік тому як Мирослав
    Став таке думати
    Коби то як Потоцькому
    Жите відобрати
І надумав наш братанич
Взяв си револьвера
Завив його в звій паперів
І ставше при дверях
    Що зним буде наш братанич
    Навіть не думає
    В Потоцького з револьвера
    Три рази стріляє
Вцілила – го одна кулька
Понад око ліве
Бо вже доста через него
Русини терпіли
    Другу кульку в правім плече
    Мусів притерпіти
    За Катанця його жінку
    І за його діти
Третю кульку граф Потоцький
Дістав в ліву руку
За него то Катанцеві
Діти терплять муку

Як донесли твою вістку
Січинського мати
Она з того жалю й туги
Стала коси рвати
    Прийшла в ночі поліччя
    Не у білу днину
    Забирає стару маму
    І єї родину
Не дивить ся поліччя
Що з дітий двоє
Забирає рідну маму
Самих оставляє
    А як дали телеграфом
    Цісареві знати
    То приказав Українців
    В неволю забрати
А поляки всі до купи
Взяли ся збігати
І зачали в рускі вікна
Камінем кидати
    Не кидайте вороженьки
    Вікон не збивайте
    Бо вам усім таке буде
    То запам'ятайте
Бо хоть Мирослав Січинський
Житя ся позбуде
То все таке руський нарід
Того не забуде
    Не забудем ми ніколи
    Сего Мирослава
    Що відобрав Українцям
    Найбільшого ворога
Слава тобі Мирославе
І твоїй робині
Щось пімстив ся за Русинів
На такій гадині

June 19, 1908

Пращане

Дм. Рараговський

Пращала ся з чоловіком
Молоденька жінка
Виправляла до Канади
Свого Андкїйка
    Іди з Богом Андрієчку
    Заробляй там гроший
    Тай вертай ся знов до мене
    Любку мій хороший
Бо без тебе я загину
На правду загину
От-же бачиш що я маю
Маленьку дитину
    Я приїду за три роки
    Як за роблю гроший
    І привезу тобі Катре
    Дарунок хороший
А поки що буду тобі
Гроший посилати
Що місяця на почті їх
Будеш відберати
    Добре добре Андрієчку
    Добре мій голубку
    Лиш прошу тя не забувай
    Свою давну любку
Нагадай-си як ми колись
В садочку ходили
Що вечера то вечери
Любо розмовляли
    Тепер ти йдеш до Канади
    Я тутка зістану
    І за тобов журити ся
    Миленький не стану
Пішов Андрій до Канади
Гроший заробляє
Але жінці це не післав
Каже ще не має
    Она бідна там у краю
    З голоду вмирає
    А Андрійко тут пиво пє
    Тай ще в кулі грає
Ой ті кулі то розпуста
Тратять люди гроші
А Андрійко також з ними
Фалшивий но гожий

Обіцяв що як заробить
То вьсо пішле жінці
А він тутка пропиває
На клятї горівці
    Тай не лиш що пропиває
    Дає заробрляти
    Тим великим що з палками
    Як проводять спати
Нашого Андрійка тоді
Як він захмелить ся
І почина сварку крики
А потому бить ся
    То тоді прилетять з неба
    Як медведі бурі
    І присядуть Андрієчка
    Мой маленке кури
А вно бідне трепає ся
Тоді ангел божий
Улюотить ся та як стисне
Андрійка негожий
    То той бідний мусить іти
    Щей грошики дати
    Аде добре абе він знав
    Як крик півнимати
А не ліпше би ті гроші
Жіночці післати
Аби мала за що себе
І дитя убрати
    Але лайдик прошу пана
    Лайдаком вродив ся
    І нащо то такий лайдак
    На що він женив ся

June 26, 1908

Черваки

Іван Марак

Сумно тепер в Галичині
Аж страх говорити
Чого наших вірних братів
Черваки так мали пити
    Перший червак а то лях
    І кацап носатий
    Лях збиткуєсь що аж страх
    Кацапня любить помагати
Україну моя мила
Матиж моя мати
Доста уже носила
Черваків про клятих
    Наточились уже доста
    Виссали з нас кровцю
    Назвали нас zyła «chlopska»
    Паршаки ти «гою»
Пробуди ся моя мати
Україно мила
Доста крови твої зсали
Пора щоб збудилась
    Збуди мати свої діти
    Та додай їм сили
    Най скидають
    Що досі носили
Та скинули уже були
Ярмо то немиле
Хомонти нам заложили
Щоб нас не душили
    Сильний Леве заричи
    Збуди нашу мати
    Синів єї також збуди
    Пора щоб вже встати
Бо черваки вже не сплять
Іх «matka» збудила
Та казала гризти нас
Бо їх є ту сила
    Пробудив ся і наш син
    Подививсь на мира
    Плюнув матців очи чимсь
    Що здохла пса віра
Здихаючи еше рохнув
Свойов мазгівницив
Вірно точив і вірний був
Та що ситий був нашов кровицев

Ой брате наш Український
Ти руский народе
Показав нам брат Січинський
Як козаки Ляхам Жовті води
    Ой ти ляше мозгівнице
    Ти кате проклятий
    Купавесь ся в нашій кровці
    Вже рік пядесятий
Український мій народе
Прозри на свої очи
Покажи їм жовті води
Покажеш? Більше Лях несхоче
    Лише враз брате Український
    Треба нам злучитись
    Показав нам брат Січинський
    Як треба робити
Братя мої Русини
Кличе мое серце
Чи від меча? та чи з біди?
То треба умерти

July 3, 1908

Пісня про Січинського

Н. Томашевський

Гей Ви братя Українці
Подякуйте Богу
Що наш герой Мирослав
Забив ту тревогу
    Граф Потоцький шляхтич польський
    Був велика риба
    Тай приятель аби який
    Для пана і жида
А ти руський хлопе темний
Не мав-єсь опіки
Зато увільнив тебе від кати
Мирослав на віки
    Вісімдесят мільонів
    То ще мало було
    Так то йому бракувало
    Ще четверту кулю
Так то кождим ся належить
Вельможним особам
Що не дають житя – долі
Руским хліборобам
    Польска шляхта як за «Krolow»
    Верх до всього має
    Та з бідного хлопа сему
    Шкіру іздоймає
Слава тобі Мирославе
За твій гарний вчинок
Що не боявсь положити
Житя в поєдинок
    Нам то братя Українці
    Легко все списати
    Аде тяжко Січитському
    В язниці чекати
Тому братя Українці
Помолім ся Богу
Щоб пана Січинського
Впустили на волю
    Граф Потоцький не варта був
    Січинського роду
    І гріх за се щоб карали
    Так славно особу
Ой ви лихи – шкіролупи
Із штирма рогами
Сподійте ся часу того
Що так буде й з вами

July 17, 1908

Старий а Новий Край

І. Денис

Там на сході сонця
Наша вітчизна
Там наш край рідимий
Русь Україна
    Там то ми зростали
    В рідної мати
    Та не судилось нам
    В ній умирати
Нещаслива доля
В світ нас пригнала
Ляхівська неволя
Бодай пропала
    Де могилах кости
    Дідів предідів
    Там наш край рідимий
    Від давних віків
Де Українська пісня
Під хмари лунає
Соловій шебече
Горлиця гуде
    Де руська дітвора
    Бистро брикає
    Пастух на сопілці
    Сумненко грає
Де косари в ряди
Покоси кладуть
Гарну дівчата
Там серпами жнуть
    Де той жайворонок
    З гору підлітає
    Чародійним співом
    Рільника витає
Ой там Україна
Наша рідна мати
Та відай у ній нам
Більше не бувати
    Ой вже не бувати
    Нашими ногами
    Більше не здибатись
    З чорними Ляхами
Там земля повна
Руської крові
Яку проливають
Наші вороги

Хотячи Україну
Зі світа змести
Гадають бідняги
Польщу завести
    То «косцьол» збудують
    Бабів приманять
    «Шкаплержуф» напхають
    «Ружанцув» учать

То у парламенті
Руські права допчуть
«Нех же Польска»
Дзюбами трескочуть
    Тому лиха доля
    У світ нас прогнала
    В західній Канаді
    Нас порозсилала

Лиш дух Український
Як жив так живе
І мов корінить ся
У новій землі
    Але в Галичині
    Дорогії брати
    За тих бідних братів
    Нам не забувати

Ляхи шовіністи
Тяги накладають
Нарід Український
Страшно зневажають
    Ой зневажають
    Мужів пробивають
    Наших братів кровцю
    Піски вимивають

Полишались вдови
І сироти бідні
Й чогож ми дожились
В Україні рідній
    І докиж нам ждати
    На лихо глядати
    Лихо нас не лишить
    Як будем дрімати

Чиж не дукочило
Долі виглядати
Проминули віки
Тай же не видати

Але не за довго
Вже ся час зближає
Воскресне Україна
Й в славі засияє

І від ясних лучів
Вороги погинуть
Ті що замучили
Нашу Україну

Buchanan, Sask.

July 31, 1908 До Мирослава местника робучого люду! Богдан Семен Микитюк

Мирославе Мирославе
Местнику робучого люду!
За що тебе так засудили
За що будеш марно гинув?
Чи ти може винен сему
Що Андрусь Потоцький не жиє?

Ні Ти сему не винен
І то цілком не винен
Андрусь Потоцький сам
Казав забити
Єго забили такі як він
Такі що нас обдирають
Такі що нас багнетами
Пробивають і з рушниць
Неначе до заяців стріляють
Як би Потоцький не був для нас
Таким страшним катом
І як би польська шляхта
Ліпше до нас відносилась
То певно ще не аден такий Андрій
Як Потоцький буде приклякати
І вставати та на віки
Впаде і вже не встане

Прощай Мирославе ми
За Твій гарний вчинок не забудем
Не забудем розвинене жите
За наше горе і біду положив
Щоби нам вже раз
Показалась свобода і воля
Пропадуть наші кати
Пропаде роздерта польська шляхта

August 7, 1908

Пісня емігранта

Н. Гакман

Згадав я си край заморский
Тай став розмишляти
Та не міг я від старости
Пашпорту дістати

Ой ходив я до старости
На тиждень три рази
А староста питає ся
Де йдеш сину вражий

А я єму відказую
Дай сьвідоцтво мое
Я поїду до Канади
Бо тут у неволи

І прийшов час відходу
І тая година
Ой сходіть ся сестри братя
Вся моя родина

Ой сходить ся сестри братя
Сходіть ся швагрове
З болем серця Вас прощаю
«Бувайте здорові!»

Село мое ріднесеньке
І ти церкво – мати
Бо Бог знає чи ся верну
До тебе вмерати

Приїхав Я до стациї
Щоби білет взяти
Облили мя дрібні сльози
Не міг і стояти

Посходила ся родина
Ах як болить серце
Пан кондуктор взяв за плече
Й замкнув мною дверці

Приїхав до Канади
Тай стали злазити
А ту зігшлись Канадійці
На нас ся дивити

Нежуріть ся добрі люди
Кажуть не зле жити
Тут за морем у Канаді
Єсть на чім робити

Вже не пілуть ваші діти
Панські води бити
І за шустку пани Вами
Не будуть орати

Ту безкрайний степ широкий
Ту свобода брата
Будьте лиш чесні й розумні
А знайдете щастя

November 20, 1908

Моя думка

Іван Козак (радикал)

Заїхав я у Канаду
За води за гори
Відай вже я не вериу ся
До дому ніколи

Стану я молоденький
Гіреньку заплачу
Бо я свої родиноньки
В Канаді не бачу

Не бачу я молоденький
Бом пішов сьвітами
Бо не міг ем витримати
З тими ворогами

Тут ні брата
Ні сестрички
Ні рідної мати
Не маю я молоденький що кому сказати

Нема ским ся порадити
Тай поговорити
А вжеж мені молодому
В самотні жити

І тужу я в чужім краю
В день тай у ночі
Аж мені з тої туги
Запали ся очі

Мої очі карі очі
Бистренько дивлють ся
За Україну неньку рідну
Все сльозоньки ллють ся

Та як мені не плакати
Тай не голосити
Що так тяжко в нашім краю
Аж не можна жити

Не мож жити братя милі
Бо кождий здирає
Що ся стане за се далі
Ніхто не гадає

Чого так друт бідолаху
Кождий ся питає
Бо наш нарід за просвіту
Нічо не гадає

Тому кличу до Вас братя
До книжки берім ся
Та покиньмо старий звичай
На дюдий дивім ся

Годі вже нам у темноті
Цілі віки жити
Час вже і нам бути мудрим
Та краще дивитись

November 27, 1908

Війна

Я. Д. Кравець

Коли віщують що війна буде
На заріз браьтимуть молодії люди
Де кров тепла ллеть ся – там страх і тревога
Чиж та жертва мила для Госода Бога?

Щож ті царі роблять то що війни точать
За що бе брат брата – по степу волочать –
Жебраків каліків по війні прибуде
Який з того хосень для держави буде?

Чиж Росія з війни що добре зробила
Одних постріляли других потопила
З того в краю бунти помір та тревога
А люди говорять що кара від Бога!

Коли починають той танець кривавий
Оружје кроплять і по церквах правлять
Піддають охоти милими словами
Самі пють в палатах і їдять з женами

Попи навчають – не бійте ся люди
Хто на війні згине той у небі буде!
Небом лиш потішать – самі ся ховають
А не йдуть по небо там де кулі грають!

Попи нас хрестили над нами читали
Щоб ми з Богом жили так нас научали
А навпаки друга до війни присяга
Йти людей стріляти! – Чиж то Богу слава?

Коли сильні мира так нас вміють вчити
Хай самі спробують чи смачно ся бити?
А ми ся подивем на ту їх відвагу
Руками поплещем ще й крикнемо: «драбо»!

December 4, 1908

Грішна

Я. Д. Кравець

Молодая Катерина
Стала розмисляти
Якби мені чесною бути
Злого не ділати
Тії гульки і музики
Роблять біди много
Вівречу ся я від нихже
Поки житя мого!
Тощо мені молодії
Чесноту теряти
Єслиб вмерла що там буде
Чиж могу я знати?
Тії сьміхи і ті жарти
Що я нераз вирабляла
Те страшно спімнути
Вже від нині кінець сему
Чернечею стану
Бігме – люди ані оком
На хлопців не гляну
Вже й наділа Катерина
Каптур на голову
Убралася у чорну сукню
Тай молить ся Богу
Великомученице патронко
Моли ся за мною
Бо я тяжко прогрішила
Сама себе боюсь
Того хлопця осміяла
А сего здурила
З тим на прохід мала піти
Аз другим ходила
Там за мене грішною
Хлопці ся побили
Одні в корті посиділи
А другі платили
Як засіли до обіду
У готели гості
Я молодим дала мяся
Старим жили і кості
І скривилась Катерина
Як гріхи спімнула
Похилила головоньку
З гризати заснула
Бідна сестра може хора?

Чернець Сава каже
Треба там її завести
Нехай в ліжку ляже
Най полежить полекшіє
Трохе відпочине
Алеж личко як пампушок
В сестри Катерини
Оченята як зіроньки
Миготять скоренько
Якжеж мені моя сестро
Вдізла ти в серденько!
Сава пукав до келії
Сестри Катерини
А може вам там принести
Які медицини?
Поможу Вам я лічитись
Щоби з ліжка встати
І за тее не возьму
Жадної заплати
Лічив Сава Катерину
З слабости тяжкої
А нарешті вивтікали
З закону обое
А ти Саво-був раб Божий
Я була рабиня
З тебе Саво єсть господар
З мени господиня
Ми на фармі із Савою
Господарем вбоє
Люде хрестять що рік одно
А мій Сава двоє
Тепер Я із Савою
Покутоньку маю
Одно слабе друге кричить
А трете вмірає

December 18, 1908

Моя нічка

І. Риснак

Зквітувавесь я із Палісер
Що маю робити
Ані гроший ні роботи
Як ту маю жити

І прийшов так до Голдену
Роботи шукаю
Із офісу відсилають
Іди на шифов плавать

І всїв я так на шифу
Тай думку думаю
Що я бідний сиротина
Таке щастє маю

І зачала вже та шифа
В вечер відходити
А я вірний – і до Бога
Зачав ся молити

Як стала година шеста
Поволи минати
Зачав я ся в Китайчика
Вечері впоминати

Подивив ся Китайчиско
По моєї вродї
Дає мені тай на стіл
Сухі бараболї

Ой зачав я голї бульби
З солонинов їсти
Волів-бись ми Китайчику
Ще в Голдені трюти

Бараболя поварена
Солонина ___ра [word illegible]
Хлібця нема лиш кавалок
Гарбата студена

По вечери пришлось менї
На голїй підлозі
Товчи кости цілу нічку
А думки в дорозі!

Ледво заснув я від вліпні
І так мусіл спати
Штири добі доходило
Прийшло з шифи встати

А до Кемпи номер перший
Два дні йти спокійно
Як приїхав і ляг в кемпі
І спав безналіжно

І снило ся мені гарно
Що Я був і в Краю
Рано бачу ліс тимненкий
І той ліс стинаю

January 1, 1909

В зимі

Никола Берегулька

Уже зима наступила
Снігом землю покрила
І нас бідних емігрантів
В місто повгонила

І ходить той бідний нарід
Мов пригломтений
Літом нічо не заробив
Ходить засмучений

Встане рано біжить в місто
На «офіс» дивитись
А як часом налягас
Йде собі запитись

Що він такий нещасливий
У заморскім краю
Бо чого він ту приїхав
Того сам не знає

Він гадав нещасливий
Що ту щось заробить
А він бідний ледви живий
По Канаді ходить

Вернув-би ся хлоп до краю
Той не має гроший
Поглядає сюди-туди
Щось сам не хороший

Бідак стратив на дорогу
Лишив жінку діти
А на подорож до краю
Годі заробити

І так ходить бідний мужик
У двое зігне ся
А то єго головонці
Всячина снує ся

Так си мислить коби лише
До краю вернути
Так уже я про Канаду
І не хочу чути

Бо у зимі ту у місті
Нема ся де діти
Цілу зимоньку довженьку
Треба все сидіти

І якось так виглядає
Далі не чекати
Лиш грошики тра складати
На фарму втікати

January 8, 1909

Всіляко дієсь на світі

О. Гикавий

Всіляко дієсь на світі
Всіляко люди живють
Одні за багато розкошують
Другі недоописаня бідують

Всіляко дієсь нині на світі
Всіляко люли живють
Одні з розкошів стріляють ся
Другі з голоду умирають

Всіляко дієсь нині на світі
Всіляко люли живють
Одні на безмежній воді гуляють
Другі за волю жите кладуть

Всіляко дієсь нині на світі
Всіляко люли живють
Одні без віри без Бога в серцю
Других за віру катають

Всіляко дієсь нині на світі
Всіляко люли живють
Одні суть на землі богаті
Других як смітем помітують

Всіляко дієсь нині на світі
Всіляко люли живють
Одні в доляра одні в науку
Другі в попа – вірують

Всіляко дієсь нині на світі
Всіляко люли живють
Одні тішат ся добутком науки
Другі сами себе не знають

Всіляко дієсь нині на світі
Всіляко люли живють
Одні за багато розкошують
Другі недоотисня бідують

January 8, 1909

Коляда
(На ноту Бог Предвічний)

Дм. Рараговський

Правда свята ще не з'явилась
А чому не знаю
Бо люди дрімають
Тому спізналась
    Але на сході сьвітає
    І народ змучений
    Катами згноблений
    Вже си рухає
Се звестили дюдю учені
Щоб народ будив ся
І за правду бив ся
Щоб був спасений
    Тож робітники йдіть до бою
    Всі сьміло завзято
    На ворога ката
    Виборем волю
Виборем волю злидні минуть ся
Ті [word illegible] в нас кров пили
То більше не будуть
Золи напюють ся
    В тої час буде в нас сила і воля
    Тож далі всі сьміло
    За робітничє діло
    Громадко моя
Громадко моя хлопці дівчата
Ви красні як цьвітки
Що з вати на віки
Мило сьпівав бим
    Мило сьпівав бим забув за горе
    Що тисне ми серце
    І давить за груди
    Сліз повне море
Але всі нені журбу оставмо
І славно робучим
Тим серцям болкочим
Ми засьпіваймо

January 8, 1909

До часоп. Фармера

О. Мимрик з Руси України

Ти Фармерю товаришу
Приходи скоріше
Та принеси много вісток
Буду веселійший

Ти потішиш розвеселиш
Все в кожній годині
Прийди прийди товаришу
Бо ти є всім милий

Гей! Вкраїни нашої сини
До купи єднаймо
Товариша К. Фармера
Кождий замовляймо

Робітнику і невісто
Чому не складаєш
Красну милую часопись
Собі прочитаєш

Фармер скаже нам новину
Від нашої родини
Принесе нам много вісток

January 8, 1909

Учіт ся!

Іван [surname illegible]

Учіте ся рускі люде учіте ся гарно
Бо наука у Канаді тепер уся дармо
Без науки тепер тяжко руским людам жити
В Кождім фаху в кождім кроці можна ся змилити
Без науки ти негоден і фармеруавти
Где дістанеш якій гріш все го мусиш дати
Всяка зволоч всяка дрянъ тебе натягае
Знаеш брате чому то так? Він науку має
Вже не кажу щобись ся вчив всіх наук подрібно
Щоби було так твоє знанє з всев природов згідне
Ти йно тільки щобись знав де-не треба дати
Як так зробиш послухаеш будеш гроші мати
Яб ты радив любий брате «Фармера» си запиши
А як будеш го читати жадної стрічки не лиши
Скажи собі всі числа від січня прислати
А читай їх з увагою будеш розум мати
Там єсть писано за Бога як єго пізнати
Не будеш ся так за надто віров клопотати
Там писателі писали где неба шукати
Тай за пекло теж всімнули як го обминати
Там показано за добробит где получитьи
Тільки братя любенькі треба ся учити
Брате любий я вже плачу жаль ми за тобою
Як ти всюда в кождім куті нудили ся з бідою
Намягали в Старім Краю і в Канаді тягнут
Знаеш брате чому то так всі до тебе прагнуть?
Бо ти темний ти не вчив ся не вмієш читати
А на хатах святий хрест знаєш малювати
Нас учили в Старім Краю хреста малювати
Як змалюєш го на вексли вжей не годен спати
Нас учили всяку біду крестом побідити
А що діє ся в природі не казались вчити
Так ми горді з тов науков що ми всю вже знаєм
Із тим знанєм до виборів всегда приступаєм
Даєм свої голоси где напиків більше
Кождий мислит що як випе з тим вийде найліпше
Знаєш брате що кров свою й люлську запиваєш
А где голос треба дати ти того не знаєш
І не знаєш і не будеш где голос свій дати
Пок не будеш «Фармера» увсегда читати
Вже «Фармер» на заголовку всіх нас вспоминає
Що він щирый проввїтитель хитроцей не знає
Закладайти четальні зходіт ся на раду
Та не стійте так далеко від всіх націй з заду

А жидам на хатах крести таки не малюйти
Жиди братя свою віру знають шанувати
Приказаня не малют де рка підписатись
Ще пару слів за вибори хочу вам вспімнути
Бо те ліло найвазнійше не треба забути
Як не знаєте за кого вже голосувати
Можете ся в кождім разі «Фармера» питати
Бо я гадки все такої чого сам не знаю
«Канадійского Фармера» всегда ся питаю

Брокенгед, Ман.

January 15, 1909

З Новим Роком!

А. Т. Кібзуй

Нехай же з тим Новим Роком
 Уркаїна наша живе
 Всяке щасте богацтво
 Нехац на Україну пливе
     Нехай же з тим Новим Роком
     З усім нам щастить ся
     Нехай наша Україна
     Не спить а учить ся
 Забудьмо всі суперечки
 Покиньмо всі незгоди
 Під один прапор лучім ся
 Всі Українські люди
     З Новим Роком лучім ся
     Під «Прапор України»
     Любім ся і учім ся
     Як і иньші народи
 Забудьмо з сим Новим Роком
 Всі журби жалі
 Для України жиймо
 І служім Україні
     Нехай засияє
     Згоди і любови
     Нехай зійде щастя природи
     На українські сини
 Нехай пропадуть «Ляхи» кати
 І москалі кати погані
 Нехай живють сини посвяти
 І любови в Україні
     Заграйте музики весело і живо
     Покиньмо жалібні марші
     Нихай нам час минає щасливо
     І дегко буде на душі
 З Новим Роком будуймо
 Нову Україну і поколіне нове
 Нехай же лунає скрізь слава народня
 Нехай Україна живе
     Нехай же з сим Новим Роком 1909
     Нова Україна живе
     Щасливим шляхом без терня
     Нехай Україна іде

Ренне, Ман.

January 15, 1909

Не забуду

І. А. Павчук

Забуду я за всю біду
За гаразд забуду
А за тебе Україно
Не все не забуду
    За той край наш гарний славний
    В котрім я родив ся
    Хоть в вертепах канадійських
    Жити опинив ся
Чи ж не було в ріднім краю
З відки для нас жити
Щож прийшлось нам в канадійських
Степах волочити
    Одні пішли у пустиню
    Бути фермерами
    Другі знову як цілий край
    Тягались з торбами
Тут «фрі контри» майже кожний
Гордо вповідає
Опросвіту що конечна
Навіть не згадає
    Спимо собі сном блажених
    О нічо не дбаєм
    Хотяй чужий вже потрохи
    Шкіру з нас здирас
Устань брате з сну вічного
Глянь наче навмисне
Яка туча чорні хмари
Над нами нависли
    Фармер робитьяк без тям
    Від ночі до ночі
    Житя в него таке лихе
    Аж плакатись хоче
За знаряди які набрав
У шторі на «бекседь»
Заберають все що має
А фарму за решту
    А робітник де йно лише
    Роботу дістане
    Над собою все такого
    «Басика» дістане
Ходить тобі поза плече
Та все «гадемує»
Хоть бись робив як найліпше
Та все щось бракує

Платню береш несогіршу
«Два доляри денно!»
Та на твоє утримане
Не вистане певно
    Рабують нас зі всіх боків
    Начебми не люде
    А ми спимо не дбаєм
    Що за дальше буде
Що година що день що рік
Лехійша нам доля
А ми навіть не згалаєм
Коли буде воля
    Возьмімо ся до просьвіти
    Подаймо ся руки
    І прийде час що скинемо
    Тяженькїї муки
Єслиб були наші батьки
Твердим сном не спали
Були-би в нас вражі сини
Краю не забрали
    Україно мати наша
    Найкраща у сьвіті
    За тебе я не забуду
    Доки буду жити

January 22, 1909

На пустини

Марія Палій

Я тут жию на пустини
Гаразду не маю
А ще гірше люди живуть
В нашім Старім Краю

Я тут жию на пустини
Тай нераз думаю
Як то ляхи притиснули
В нашім Старім Краю

Ой там ляхи скрізь в переді
А хлопи по заду
Не мож будо то терпіти
Ліпше йти в Канаду

А то біда нашим людям
Не знають читати
А як спімнеш за просьвіту
Не хоче слухати

У неділю як по церкві
Не хоче читати
Але в корчму усе іде
Смороду нюхати

January 22, 1909

По Американськи
зі «Свободи»

Чалий (С. Чернецький)

Мати-ж моя мати
Мати-ж моя мила
Не дай мене за «фармера»
Буду нещаслива
«Фармер» не кохас
Ні за малу жмінку
Й більше любить свої свині
Чим слюбную жінку
«Фармер» лиш те й діє
Що оре та й сіє
А молотить так тяженько
Що аж серце мліє
Молотить татарку
Овес і пшеницю
А в запалі помолотить
Й свою молодицю

***

Мати мене не слухала
За «фармера» дала
А я трошка поплакала
Й давно перестала
«Фармер» не є вовком
Бачу добре нині
Любить також й мене трошки
Попри свої свині
А коли й молотить
Так я потім гарно
Розпізнаю і признаю
Що се не ... за дармо

February 5, 1909

Пісня

І. Сандуляк

Ой у лісі в темнім лісі зазуля кувала
В старім краю Галичині війна розпочалась
Ой війна те страшно тяжко буде виглядати
Бо як гвери з плепе здійнуть то мусять стріляти
Стоїть яввір над водою вода корінь милить
Не одна родинонька тяженько затужить
Тяжка хвиля наступила гармати заграли
Бо вже сини України на війну забрались
Одні пішли на границю а другі на море
А не одні там нещасні поти нули в горах
Чорні хмари наступили що аж сонце блудить
Рідний отець рідна мати дрібні сльози губить
Плаче отець і мати за свойов дитинов
Що нивинно на тій війні голоден загинув
Ой сїв яструб на мугилу з білими крилами
Згинуть наші милі братя меже ворогами
В темнім лісі край дороги калина зацвила
Наших дітей милих братів недоля побила
Ой ті наші милі діти тяжкі раги знесли
Одні стали побитими а другі померзли
О родино нещасливо і в милі сестри
За щож ми так нещасливо тягарі понесли
Наступили чорні хмари дощик накрапас
Подумайте щирі братя що маєм робити
Без причини не пійдемо Черногорців бити
Черногора і ті серби хотять супукою
І не підем з Чорновгоров тепер до розбою

February 19, 1909   Пісня про рідного сина України

Онуфрій Герман

Мирослабе ти герою
Як же ти ся маєш
Чи хто тужить за тобою
Чому не питаєш

Може й радбись ся спитати
Та не маєш кого
Бо до тебе до вязниці
Не пустять нікого

Очи твої як зірниці
Сьвіта не видають
Личка твої римяненські
У мурах зсихають

Уста твої не говорять
Не мають до кого
Літа твої марно ідуть
За драба такого

Твоя мати рідна
За тобов вміває
Руский нарід тужить дуже
Що тя не видає

Не видасм і не знати
Чи будем видати
Зближає ся місяць марець
Ще суд будеш мати

Судили тя по раз перший
Ой на кару смерти
Но найшли ся такі люди
Що то могли стерти

Приймивесь був кару смерти
В згоді і спокою
Чи не жаль ти сего сьвіта
Славний наш герою

Житя свого не жалуєш
Віку молодого
Правди волі здобувавесь
Для роду руского

Но та правда сьвятъ [illegible]
Згинула пропала
А хто правду здобуває
То того жде кара

Бо як знаєм в старім краю
Хто правди шукає
Того зараз ворожа шляхта
Під ключ замикає

От Каганечь при виборах
Взяв правду казати
Мусів же він за ту правду
З сим сьвітом розстатись

А Січинський Русин славний
Не міг то стерпіти
Що лишилась бідна вдова
І сироти – діти

Тож Січинський славний герой
То добре затямив
За те графа Потоцького
Тож труном поставив

Досить з тебе ти Потоцький
Руской крови пити
Можеш такаж йти в могилу
В сиру землю гнити

Бо зачавесь не по правді
Краєм володіти
Лишай також жену вдовов
Сиротами діти

За то слава Січикському
За той его вчинок
Що він з графом шей з міністром
Став на поєдинок

Штучний то був поєдинок
В Потоцького в хаті
Бо три кульки граф отримав
То мусів конати

І розійшлась тая вістка
Гень і ту за море
Що Потоцкий став убитим
Січинський в неволи

Слава тобі Мирославе
Від всіх нас лунає
Най Всевишній із неволі
Тя освобождає

Ти Єлено родитилько
Сина Мирослава
Руский нарід всей голосить
Честь тобі і слава

Що плекала свойов грудю
Такою дитину
Що полюбив цілем серцем
Любу Україну

Бодись духом Мирославе
І не трать надії
Бог могучий еще спустить
На тя свої мрії

Поки сонце з неба сіяє
Поки живуть люди
Слава твоя не загине
Бо вік віков буде

March 5, 1909

Про зиму

Гринько Бурак

Вже в місяцю листопадї
Зима з літом була в радї
Зима каже щож мій брате
Час тобі вже спочивати

Я тепер тя переможу
Воду землю заморожу
Прійшов грудень як звичайно
Потескає зимно файно

Потискає зимно файно
Мороз вітер – острій стає
А зима людий питає
Через літо що придбаваєсь

Що для мене пристаравєсь
Я кожного запитаю
Бо я досить часу маю
Сьвятий вечер ся зближає

Вже дітвора виглядає
І вечера зготувалась
І коляда розпочалась
Всі веселі і всі радї

Хто жиє в такій громаді
І Різдво Сьвяте минуло
Снігу досить вже прибуло
А зима все своє знає

Аж кріз вікно заглядає
І мороз все побільшає
Сорок вісім градусів має
Та і січень не жартує

Мороз з вітром машерує
Сніг все з вітром прибуває
Всю землю покриває
Але ми того не біймось

І обуймось у горнімось
Та завзято вийдїм з хати
Щоб роботу розпочати
Січень тримав і острив ся

При останку вже зтомив са
Зачав лютий господарку
Що покажесь знов за хмарку
Мороз вітер сніговиця
Розпочалась курявиця
Той що в хаті той панує
Хто в дорозі той бідує
Бо в дорозі як звичайно
Вибрав ся тихо файно
Прийшлось до дому вертати
Ані очий показати
Зима остро тя тримає
Так люд собі вповідає
В неділі й сьвята ся сходять
Часто «мітінги» заводять
Про церкви попи і иньше
Все затверджають міцнійше
Так з часом зима минає
Сонечко ся підсуває
І все висще і яснійше
Сьвітить гріє приємнійше
Бо як марцю половина
Часом аж мокра чуприна
Скоро квітень наступає
Все на двір ся набирає
І ходібка і птачина
З хаток звичайно дитина
Розглядаєсь і горлює
Що весна вже наступає
І так дні теплі настають
І що жиє все загуло
Що зиму вже перебуло
І ми зимі честь віддаймо
Руки до робіт чіпаймо

March 12, 1909

Против темноти

Василь Романюк

Ой сій сьвітло Фармерику
Від хати до хати
Щоб від тебе міг Руский дюд
Все потіху мати
    Сьвітло правди най сияє
    Завсїгди між нами
    Щоби пітьма все між нами
    Не була віками
Додай сили і відваги
Всім руським народам
Щоби кожний міг боротись
Безпечно з ворогом
    Потїш словом усіх темних
    Що в тьмі проживають
    Най слїдами за просьвітов
    В перед поступають
Подай темним сьвітло правди
Й науки одної
Щоб вічно наш руський нарід
Не був у темноті
    Ой завитай в кожду хату
    Між руськїї люди
    Що розради нич не мають
    Лиш повно облуди
Нехай будуть наші труди
Завсїгди прекрасні
Най приміром батьків славних
Слїдом поступають
    А темноту хай від себе
    Всегда проганяють
    Бо темнота се лютий звір
    Пожер нашу долю
    Та не пустив руський нарід
    На просьвітну волю
Ти Фармере – твоя праця
Най всім буде мила
Най у нашім серцю блисне
Раз судьба щаслива
    Зерно сьвіта нехай зїйде
    Красно процвітає
    Най наш нарід в вільнім краю
    Шастя заживає

March 12, 1909

До науки і згоди

Гринько Бурак

Мої любі щирі братя
Що вам написати
Як в Канаді ми живемо
І що внас чувати
Тут наш нарід мало дбає
В просвіті – науці
Лише сварки та роздори
Все в нас є на думці
Своєї праці не марнуймо
Не даймо за дармо
І друг друга пошануймо
То так буде гарно
Тоді будемо всі люди
Та щей наші діти
Полишимо ту ненависть
Горнімсь до «Просьвіти»
Занежаймо пиятику
Бо й так гарно жити
Щоби злого не лучилось
Родині лишити
Всякі народи иначе
Милий брате роблять
Діти малії – розумні
Бо до школи ходять
Суть вже школи учителі
Та в дітей дозорця
Відси сьвітло правди вийде
Як ясність від сонця
Тоді милі братя сестри
Всім нас гаразд буде
Посилайте діти в школу
А будуть з них люди
Бо та школа і наука
До життя – дорога
Бо наукою поберем
Клятого ворога
Не нарікай милий брате
Що Руске нездале
За що предків ляхи колись
Мучили – рубали
Тут Канада земля вільна
В ній вільнії люди
Своєї мови не цурайтесь
А добре нам буде

Нашим предкам жилось добре
Колись волю мали
А «ми» через «Ляхів» «Жидів»
В Канаду забрались
Довелось нам ту Русинам
В вільній землі жити
Лише треба між собою
Гнів роздор лишити
Треба вчитись на тій волі
Русин чи противник
Уніят чи православний
Так римо-католик
Та нам треба разом жити
В милости любови
Аж тогди зможем зробити
Конець роздори
Треба нам ту пам'ятати
Хто ми чії діти
Прийде з часом їх лишити
Щоби не бідити
Наша земля рідненька
Там ляхам лишалась
А нам дітям в Канаді
Щоб доля збільшилась
Подаймо си щиро руки
Так як Християни
А за сварні та роздори
Най сліду не стане
От тепер вже милі братя
Я кінчу писати
І бажаю всім русинам
Газети читати
Канадійського Фармера
Раденько читати
Свою долю і недолю
В ній оповідайте
Бо ми братя розсіялись
По степах Канади
Через нашою часопись
Подамо си ради
Останьмо ся здорові
Майтесь що-раз ліпше
Колись буде нагодонька
Поговорим більше

March 26, 1909

Хлопска недоля

П. Заяць

Хочу до Вас читателі слів сказати
 Щоби було легше гаразду зазнати
 У Канаді вільнім карю кожний з нас то знає
 Як хто хоче то так у нім собі поступає

Один в труді і роботі свій вік переводить
 А другий з дня на другий все далі відводить
 До роботи він жадної не має охоти
 Тільки іде до готелю до тої роботи

До готелю не треба їх дуже запрашати
 Кожний іде і то з раня щоб кулі застати
 Бо як би запізнився є багато страти
 Не мав би він цілий день до чого ся взяти

А там уже в тії кулі цілу днину грає
 Над вечером так награвсь що не памятає
 Йде він з відтам із роботи до дому мандрує
 Хотай як широкий «мейн стріт» то він не влізає

Вже не в силі улицею ногами хреститись
 Лягає він на тім стріті пробує котитись
 Єслиб було се з гори то був би качав ся
 А то бачте рівнина – на місці зістав ся

І забув ся що він в новім «суті» ся качає
 Тай що завтра до годелю иньшого не має
 Полісман-же із далека на то поглядає
 Прийшов і звів як безрогу тай до корту пхає

А він в корті без цілу ніч трохи спамятав ся
 Сам не знає по якому він туди дістав ся
 А там братку ще й до того – треба заплатити
 Чи-ж не мож собі у сьвіті краще поступити

Ви скажете милі братя що я ся змиляю
 А я тутки щирю правду вам оповідаю
 Час вам люди спамятатись і час розум мати
 Щоб з встиду не наленіти тільки славу мати

В місто іти до готелю у ті кулі грати
 Спровадь собі видавництво буде що читати
 Й «Фармер» каже тобі добре і як поступати
 Що робити і як жити щоби долю мати

Будеш знати де би можна роботи дістати
Будеш мати цілий рік з чого користати
Він багато не коштує – доляр половину
Розвеселить тя не раз й неодну годину

Гарні книжочки купуйте що він огляшає
Хто читає з нас багато той ще більше знає
Не марнуйте грошей часу ні одну годину
Відплатіть ся що живе й любіть Україну

Послухайте мене нині о що я вас прошу
На другий раз то я більше і ще краще вложу
Писав-би я трохи більше мушу відложити
Я в роботі цідий день і мушу спочити

А ви братя читателі то запам'ятайте
Що є добре то затямте а зле занежайте
Як будемо усі разом газети читати
Тії кулі по готелях будуть дармувати

April 9, 1909

За віру

Гр. Бурак

Коротенько але щиро
Хочу написати
Незгода най пропади
Згоду привитати
    На початку як прийшли ми
    В сью вільну Канаду
    Сусід з сусідом братались
    Ходили на раду
Розповідав друг другови
Яке его село
Через щастє чи нещастє
Що тут го завило
    І гостились і бавились
    Як сусід з сусідом
    Жартували веселились
    Ділились обідом
Ми фармері ту в Канаді
(Так розповідають)
З одной чарки пють кипляче
Добра си желяють
    Хоть з повітів усіх майже
    Люди прибувають
    Фарми собі завирають
    Сусідами стають
Одні другим помагають
Хати будувати
Нема не одной знини
Щоб ся не видати
    Та не довго того було
    Щоб щиро гоститись
    За попів і ріжні віри
    Мусили сваритись
Незалежних та красвих
Стали проклинати
І за свої еше гроші
Взяли спроваджати
    Сто девять десять долярів
    Треба заплатити
    Щоб лише его одного
    В «Шрихтоні» видіти
Досить зробив колотнечі
Нема що казати
Фармері ся полинали
Стались називати

Перше спільно будували
Церковці світії
А тепер то поділились
На ріжні партії
    Чиж та наша релігія
    Того вимагає
    Щоб сваритись називатись
    Може хто вгадає
Пощо нам ся милі братя
Про віри сварити
Хто лиш Бога в серцю має
Буде го любити
    Хто лише живе на світі
    Тай все щось думає
    Чи багатий чи бідненький
    Все Бога згадає
Релігії не рушаймо
Най буде як була
І попів не визиваймо
Тогдиб згода була

April 16, 1909

Вітчизні

Гр. Бурак

Наша Україна
Мала і все має
Жердві за край рідний
З охотов віддає

Нам ту у Канаді
Прийслось проживати
Ми вільні до всего
Тре нам пам'ятати

Кривди не терпимо
Хоть ми на чужині
Так як наші братя
Там у Галичині

Англійці не Ляхи
Нас щиро витають
Вільні права тутки
Всім чужинцям дають

Фарми нам дарують
Дають де хто хоче
Прерії і ліса
Рівне та обоче

Нам ту вільно мовов
Русков говорити
Не так як у краю
Що хотять зборонити

Братя Українці
Сумно ми за вами
Що ви так боритесь
З вражими Ляхами

Та хай ся вже лютьять
Аж поки їх стане
Не пожруть нас братя
Доки світа стане

Хоть ми за марями
То ми з землі тоїж
І нас болить серце
Ми всі крові своїж

На кінець ще скажу
Най Бог помагає
До ветревалости
Сьвіжих сил додає

Не встидаємось своїй
Української мови
Богатий чи бідний
Всі ми однакові

За тих людей славних
Ми все памятаймо
Що нас все боронять
Від Ляхів звичайно

April 16, 1909

Спомин

Гр. Бурак

Сумно мені сумно
Коли нагадаю
Як у нас в Канаді
А як в старім краю

Ой там досить Ляхів
Тих грубих неробів
Що так кривдять тяжко
Хлопів хліборобів

В краю Галичині
Ляшня врожа всюда
По судах староствах
Кривдить руські люди

Братя Українці
Пасли наших хлопів
Боронят завзято
Від кацапів-попів

Все боронять своїх
Від ляхів лукавих
Хлопів-хліборобів
Тих воявів жвавих

Там грубі гладонькі
Ляхи урядують
Над рускою землею
Так довго панують

Аде наші братя
Сини України
Боконять із серцем
Своей батківщини

Хоть врожа голота
Кацапи з Ляхами
Зеднались до купи
Керувати нами

Нові мітли стали
Голова й хвіст драни
Дудкевиц і Марков
Та иньших без тями

О Мацак Корчмарик
Винницький Литинський
Нападають ворожо
На клуб Український

* * *

Маєм своїх патріотів
Та славних героїв
Що стають завзято
До кровавих боїв

Чесць Вам хай остани
Местники народу
За всі кривди наші
За нашу свободу

April 16, 1909

Манітобі (Присьята)

Бідак Т. Яголь

Редакцие ти нам мила
Редакцие дорога
Редакцие присвітлая
Гей гей!

Вже два роки ось минуло
Коли я брав за перо
І ще раз візьму за нього
Гей гей!

Колись писав я три о но [word illegible]
Тепер ніби з гаразду
Але вже я в Манітобі
Робітником не буду
Гей гей!

Був вже бо я в Манітобі
Та вже разів чотири
Там на штурму мене брали
Псами мене гонили
Гей гей!

Не мало літ так як кошту
Англійського знання брак
Коби я був тут родив ся
Булоб оно як раз так
Гей гей!

Не так булоб як пишуть
Я би те все зрозумів
Яж-би тоді найяснійше
Та докладно відповів
Гей гей!

Яж родив ся в Галичині
Повіт Борщів в Глуштині
На англійське я писане
Не відповім нич а ні
Гей гей!

April 30, 1909

Правда-пісня

О. Гикавий

Послухайте милі братя що буду казати
 Хочу для Вас одну правду-пісню заспівати
 Нема зими без морозу літа без болота
 А в Гарленд-і до просьвіти слабая охота

Не гнівайтесь милі братя скажу правду в очи
 Бо в Гарленд-і дехто звідки все гонору хоче
 Гоню пером по папери не можу вгадати
 Де би можна для кожного гонору набрати

Однак скажу бо не можу правди затаїти
 Що на гонор кожний мусить собі заслужити
 Гонор пустий без розуму як старі патинки
 Нічо нас так не прославить як добрі учинки

Ой в Гарленд-і над болотом гуси й качки бють ся
 Наші люди зле приймають а з доброго сміють ся
 Ой там в лісі на корчику сорока скрегоче
 А наш Гарленд о просвіті й слухати не хоче

Їдуть люди подорожні і говорять стиха
 Чом в Гарленд-і так багато набрало ся лиха
 Їшов старець полем ярмом та в зайця стрілив
 Була у вас колись єдність та хтось ю розстрілив

Їшли хлопці по над воду тай убили крука
 Людям єдність попсувати не велека штука
 Сьрімкий беріг над річкою а все то забуто
 Як ми сему не зерадим буде з нами круто

Милі братя у Гарленд-і часу не гайнуймо
 Все що добре то приймаймо а зле коринуймо
 Коренуймо п'яньство глупість і злі поведіння
 Бо у нас довгів є гори а маєтку жменя

До просьвіти всі горнім ся і центи складаймо
 І читальні і крамниці всюда закладаймо
 А як прийдуть знов вибори вибираймо свого
 А не пана консервата так вам ворожого

А коли там всі як оден поступати будем
 Тогди із нас вийдуть добрі і богаті люди
 Сим я свою правду пісню на тепер кінчаю
 І всім братям щастя-долі много літ желяю

May 14, 1909

До Руско-Народного Віча

В. Д. Чорнейко

Ми Русини ту жиємо
Мов козаки в січі
Кождий собі все думас
Чи потреба віча

Ой думаймо ми Русини
Про народне віче
І стараймось щоб нам скорше
Біді запобічи

Найважніші наші справи
Нам обговорити
Щоб від тепер лучше було
На чужині жити

Бо на синів України
Є в Канаді много
Тож повинні і ми мати
Дещо троха свою

Як у наші Галичині
Перед сто літами
Були хлопи Україні
Ляхам під ногами

Погляньмо ми нині на них
То що побачимо
Панів Ляхів та гайдуків
Цілком ся зменчило

Давно давно на Вкраїні
Хоч була неволя
А противно там вже нині
Українська доля

Наші предки любі Руси
Кріпкі духом були
Та з під Ляцких тяжких оков
Майже все здобули

І тепер вже в Галичині
Руске поважають
Вже читальні та крамниці
Й хлопи в селах мають

А ми хоч у на чужині
Але не в неволи
Тож брати б ся і нам троха
До діла на поли

Нас є много у Канаді
Се треба нам знати
Бо треба нам рускі штори
Й школи закладати

Скоро треба нам в Канаді
До діла ся брати
Бо інакше у неволи
Будем і вмерати

Оноб добре як всі хотять
Шоб у Саскатуні
Тое віче відбуло ся
Також в дні осінні

Бо Саскатун собі ляжить
В середині самій
Трох провінцій Канадійських
Заселених нами

Тож се місце є найліпше
На народне віче
А що зробим ми доброго
Згадають нас діти

Мау 14, 1909

Хто то є?

Теодор Федик

Мав він серце щире
 И душу горячу
 Розум і відвагу
 Охоту козачу
 Сила його духа
 Лаврами ся вкрила
 А рука за кривду
 Ворога пімстила

Слава тобі брате
 І імени твому
 Честь собі здобувесь
 И народу свому
 Нині вже прозріли
 Сини України
 Кривду пімстять своєю
 И двигнуть з руїни
 Й славу і волю

Пробідив він тоє
 І згладив зо сьвіта
 Мордерства й недолю
 Серце його чуло
 Тягарі народу
 Й далось на муки
 Вирвати свободу
 Сам ся дав вязнити
 Як який злочинець

За свободу і волю
 А Ляхівський кінець
 Козак молоденький
 Розраду дав собі
 И показав Ляхам
 Вирочний знак в гробі
 Доказав він того
 У своїм геройстві

Не стерпів він кривди
 А пімстив ся вбійтвом
 Розважав він добре
 О що сподівав ся
 Давершив він свого
 Убійством пімстів ся

Читайте початкові букви кожного
 вірша в долину а довідаєте ся хто
 то є.

Мау 21, 1909

Сон

Я. Д. Кравець

Кума Настя лиш устала
Раненку з постелі
Снились єї сні дивненькі
Що була в костелі

Там виділа чисту панну
В убраню голубім
Що з явилась перед літом
На зеленім дубі

Так сердечно ту ікону
Сдезати благала
Аби тая у бизвісьта
Все лихо прогнала

Бо християнин як то кажуть
В тім надію має
Як іконів повна хата
Лиха не зазнає

Ані лиха ані нужди
Ні болів ні смутку
А хазяйство мов на дріжджах
В гору росте хутко

Чи то ствятий чи там сьвята
Кожде має силу
Кожде предмет свій боронить
Відважно і сьміло

Як Фроліян на стіні
В хаті в тебе буде
Тай на стрісі кладе огонь
Горіти не буде

Сьвят Михаїл від війни
Николай ходоби
А Ілія як хоч дасть
Слоту чи погоду

Варвара смерть відгонить
Жінкам при породі
Катерина стереже
Цибулі в городі

Антоній на біль зубів
Семеон пчіл й саду
А Галриїл не допустить
Не громів ні граду

Сафат стовп головний
Правдивої віри
Юрій пікою поколить
Всі гади і звіри

І всім сьватим тре якусь
Офіроньку дати
Щоб за житя і по смерти
Ясне лице мати

May 28, 1909

Хто то є

Теодор Федик

А хто так знущав ся
Над бідним народом
Доробив ся того
Розійшов ся з родом
І марне загинув
Й скарби лишились

Попращав ся з сьвітом
О що сподівались
Тее ся сповнило
. Й пімства упали

Боротба зі шляхтов
У краю настала
Воєнода шляхта

Гнобив руський нарід
Не діждав він того
О що робив завід
Бо нарід дізнав ся
И з організував ся
Тай ся так удало
И роздор начав ся
Ляхи так думали
Є, що хто нам зробить
Маєм своє право

Буде для огоди
І будем панами
Доки сьвіта стане
Нічо нам не зроблять
О такі Русини
Гей чекайте Ляхи
Озлобні погани

Не діждете того
Ані вапі панни
Разом всі підемо
О лучшою долю
Добудем ми свою
Усунем неволю

Читайте початкові букви кожного рядка в долину, а довідається хто то є.

June 4, 1909

Моя пісньня

Ден. Сікора

Мої чесні любі братя
Щож вам написати
От хиба вам мою думку
Треба розказати

Моя думка ось така
Українські люди
Час темноти позбути ся
І нужда не буде

Станьмо братя тверезими
Геть всі в нашім краю
То прожием ще щасливо
Всі як в Божім раю

Не дармуймо любі братя
Школи закладаймо
Свої діти до одного
Науки навчаймо

Батьке кажуть до батьків
На що мені школи
Як за школу хто згадає
Мене колька коле

Я дитину дам у школу
Вона ме читати
А ходобу коло дому
Треба завертати

Без пастуха буде шкода
Треба заплатити
А я його буду в школі
Того письма вчити

Пізнайте ви своє горе
Свою долю все
І те що ми знеславлені
Тай що встид несе

Наші діти наче вівці
По степах вганяють
Котрі люди ученійші
За дурних вважають

Ой учіть ся ви дітоньки
Сьпівайте читайте
Хто пісьменний той щасливий
Про те памятайте

Хто учить ся з замолоду
Тому гаразд буде
Бо де розум щира праця
Там добро прибуде

Де наука вкорінить ся
Розум прибуває
Всяке добро там ся множить
А темність втікає

Із вченого чоловіка
То все гаразд буде
А з темного недоуки
Лиш сьміють ся люди

June 4, 1909

Про біду

М. Юліян

Послухайте милі братя
Що буду казати
Прийшло ся нам у Канаді
Тяжко бідувати
    Ах Божи наш милостивий
    Глянь на нас із неба
    Як то нам ту бідулахам
    Уже жити треба
Ходим ми цілими днями
Роботи шукаєм
А із нігде не видати
Ми горя зазнаєм
    Як ся зійдем до офісу
    Роботи шукати
    Зараз знають офісинки
    На нас воду ляти
Ой як ми ся набідили
У тім Старім Краю
Прийхали до Канади
І ту таке маєм
    А ми братя дорогії
    На то уважаймо
    Берім книжки і газети
    І пильно читаймо
Як ми братя дорогії
Всі будем читати
То не будуть ті сахарі
На нас воду ляти
    Ходять люди в місті гуртов
    Роботи шукають
    Англійки ся насмівають
    Та ще і воду ляють
А ми братя дорогії
Себе запитаймо
Чо вони ся насмівають
Що нічо не знаєм
    Бо Англійки просвічені
    Газети читають
    А наш нарід ту в Канаді
    Ні защо не мають

June 11, 1909

В пам'ять Мирослава

Атаназій Загарія

То не вітер одинокий
Стогне по долині
То в Канаді Українці
Гомонят в чужині

Усі разом загоманіли
Запротестували
Най жис герой нас славний
Грізно враз сказали

Не лише ми протестуем
Проти вшехполяків
Є тьма тьменна того люду
Всі скажуть лайдаки

І не жалуй Рускій брате
Руки і паперу
Скажи правду ляхам в очи
Що вам не позволю

Мирослава Січинського
На смерть засудити
Не позволим Україні
Ми всі руські брати

Там ридають брати і сестри
Й мати Мирослава
А ми відси аж за моря
Кличем: тобі слава

Чн ти чуєш Мирославе
Як мати ридає
Як рідная Україна
Славою лунає

June 25, 1909

Загадка

Іван Юзва

Драпежно народив ся
Драпежно веріс
Драпежно жив
Драпежно нарід гнобив

Мов лютий зьвір
Кров невинну розливав
І його ноги доптали
І та кров невинну взивала пімсти для него

Розігралась кров невинна
Той удар всюда залунав
Пробудилась кров зі сну до житя
Лютому зьвірови жите одняла

Виріс овоч солодкий
З котрого сік тече
І невинно наш цвiток
Кари смерти жде

July 9, 1909

Пригода товаришів

Атаназій Загарія

Товариші добре жили
 Доки гроші мали
 Цілу зиму пиво пили
 Щей у кулі грали
     Прийшла весна вже Григорко
     Щось думати хоче
     Іван доляр весь позичив
     Серед опівночи
 Пішов Іван до офісу
 Роботи питати
 Дав доляра за роботу
 Зачав ся пращати
     Поїхав він до каміня
     Грошей доробив ся
     Міх на пряжку [illegible]
     Вже і в місті впинив ся

Іде Іван Вінніпег'ом
 Тай думку думає
 Його товариш Барабашко
 З людми в кулі грає
     А Григорко з ним зедняв ся
     Язик му тукоче
     Вже від раня я в них граю
     Тай зайте не хоче
 І ще партнер його гавкнув
 Не дав му стояти
 Ти як хочеш пиво нити
 Мушиш і загнати
     Що загнати мій колего
     Не велика штука
     Як прицілив патичистком
     Мов Індіян з лука
 А тут нараз п'яна рука
 Сильно змелькотила
 Аж килима шовковая
 Уздовж ся зарваля
     Колеги се побачивши
     Зачали втікати
     А Григорко впав під стіл
     Тай не годен встати

Його колеґи всі не бек-дор
Аж двері тріщали
А пул маркер з пейситеньким
Столик обглядає
    Іван стоїть у куточку
    Чек переглядає
    Очи підніс нич не виде
    Лиш жид уганає
Тут Григорко грає в кулі
Стіл роздерло на сім цалі
І десь воно повтікало
Але коб його дістало
    І вганяє проклятиско
    Нехрещений Євресско
    А Іван вперед ступає
    Той таке собі думає
Що ся стало з товаришом
Жид за ним питає
І приходить попри стіл
Тай ся розглядає
    А Григорко з під стола
    Спід гору здоймає
    Бїє поклони в штери боки
    Як музика з бубна
А тут Іван приступає
Й зачав ся питати
Що колеґа по діточи
Вчить ся рачковати
    А Григорко відзиваєсь
    Тай каже І-і-і-ване
    Я вже кулі всі загнав
    Відступись від мене
Нї братчику щесь не загнав
Ще мусись устати
Пейсатому кривобеді
Сім долярів дати
    І злапав Іван Григорка
    Гинкими руками
    Посторцував коло стола
    Подивись на мене
А пейсатий жидовина
Раптом улїтає
І полісмен Баралошка
За плече хапає

[illegible] Григорко Барабошка
Очи прокотивши
Як заглянув через крати
Аж перехрестив ся
    Чи я заснув так тверденько
    Чи може думаю
    Чи я може вже на правду
    В грати заглядаю
Аж тут нараз він ся дивить
Двері ся вчинають
Жид пейсатий і полісмен
Вже його витають
    І завели кульограя
    До корту (до суду)
    Двайцять \$ йому засудили
    Без жадного труду
Немав гроший бідачиско
Місяць тре сидіти
В синьо білому обраню
Мусів він бідити
    А ще більше нарікав
    На Івана Маслянку
    Що мав гроші й не грав в кулі
    Але дав до банку

July 16, 1909

Прапори

В. Цебрівський (В. Кудрик)

(В пам'ять едмонтонського «регіменту»)

І там прапор і тут прапор
Нігде і протиснутись
Без їх би ми і в ясний день
Не вміли повернутись

Не скаже розум нам як слід
Що хто а ми що варті
А тут усе і без його
Читаєш як на карті

Ніхто як певно Соломон
Придумав сі струменти
Організуючи жидів
В могуті регіменти

І він сказав що де прапор
Де герб де уряд чини
Там вся душа і розум весь
Не варт куска свинини

А що Ісуса ми брати
І Соломона діти
Тому злучили ми одно
Старий і новий завіти

Сповняючиз оба нераз
Від вечера до ранку
Ми всюда з для всіх усім
Людмиж аж на останку

Прапор-зоря се провідна
На земному розпутті
І ми подобчим всіх і все
Щоб лише з него бути

І де його нема – Я вам
Не зможу оповісти
Прапори носять всі царі
Попа й соціялісти

У нас прапор йде на чолі
Веде усю параду
На марсіж в походах несуть
Прапори лише з заду

Тому там все не перекір
Туземним всім порядкам
Дзвінки і дурням в'яжуть там
А не самим теляткам

Ослам не вільно там ніде
Рознять широко рота
І жаб нема там ні свиний
Бо не знайти болота

І люди там та що й казати
Усе в гору ногами
Царі і прості рівні там
Немов Боги з Богами

Франц Йосиф там би царював
За плугом літом в ранці
І всі товстеньку там булиб
Тонкії голодранці

Там реґіментів не знайти
Нема і знати небуде
Бо всі чванять ся що они
Не медведі лиш люди

July 16, 1909

Канадійська Січ

Н.А. Григорчук

Нараз ся задумаю як на сьвіті жити
Коби люди сьвідомійші щоб «Січ» заложити
Щоб Січев мов миленьков просьвіту рознести
А до того на будучність гроші в касу класти
    І знайшлись на тее люди зараз то зробити
    І на славу Українці Січу заложили
    Складаю вам милі брати подяку сердечно
    Що увійшли межи хруні із «Січев» безпечно
Бо коло нас дуже тяжко якесь діло мати
Поклик з свойов фаміліов все любить кричати
Та коби хоч наш Полячок «гадав по своєму»
А то закрав руску мову що ми вживаймо
    Та вже наші Січовики на те не зважають
    Лиш на славу Уркаїни наперед ступають
    Українські милі пісні в поході сьпівають
    То всіляки кровопівців в безвість проганяють
Бо вже пора милі братя нам застановатись
І у вільній Канадоньці до діла вхопатись
Годі спати уже час із сну уставати
І з просьвітов нам потрібно наперед ступати
    Гей Руснин-Канадійці четь лишіть роздори
    А берім ся до просьвіти не втратим ніколи
    Бо просьвіту град не зібе мороз не вморозить
    А тогді аж побачимо що наш нарід зробить
Тогді будуть і Англійці нас за люди мати
І не будуть «фул Галішенс» нас вже називати
Є Русини у Канаді ліпше заслужили
Та не добре щоби за всіх вони так терпіли

July 16, 1909

Що допомогло

Я. Д. Кравець

Ходив шукав за роботом
Годі де дістати
А в животі вітри грають
Ляг голоден спати

Лежить мучись тай думає
Що то може бути
Сім раз змовив Отченаш
Немогу заспати

Ану мислить потихоньки
Я з ліжка устану
А той хлібець хоть не мій
До руки дістану

Зігнувсь скорчивсь тай поліз
Голодний сарака
Дістав сухар до руки
І згриз як собака

Но согрішив щож робити
[illegible]
Таже Господь добре знає
Що я був голоден

Коли хлібець ізкінчив
Щей води напив ся
То до ранку смачно спав
Й разу не молив ся

September 17, 1909

Роман Михайла

М. Ковалчук

Із суботи на неділю
Памятаю я як нині
Приїхав я до Карбері
До своїй Марині
    Здїбав я ся еше в вечер
    А що було далі
    Обіймались цілувались
    Як голуби в парі
Зійшов вечір нам весело
Не малисьмо втрати
По тїм вейшли ми на місто
Не буду брехати
    Весело нам проходжалось
    Нема що казати
    Повернули ми до дому
    І я пішов спати
Вийшов з Карбері
Та до Мелборн пішки дїбуляю
Що підійду кільки кроків
Все ся оглядаю
    Вийшов з міста йду до дому
    Чось стало ми чудно
    Люблю любку понад жите
    А зійтєсь нам трудно
Йду я далі зняв капулюх
Тре Бога благати
Щоб допоміг як найскорше
З любков ся пібрати
    Зніс я руку і молю ся
    Аж тут спотикнув ся
    Як ся вріжу я до тайзи
    Аж перевернув ся
Ледви встав я сплюнув на бік
І кров їде з рота
Любка мені у сім винна
Марина золота
    Йду до Мелборн криваючи
    Ледви я й любив ся
    Сам на себе нарікаю
    На що я вродив ся
Сів до стола написав дист
До своїй Марині
І стараюсь лист вислати
Таки еше нині

Лист коверту і до бакси
Кинув я на трені
І тішу ся щом лист вислав
До свої Марині
    Вернув я із стації
    Положив ся спати
    Снит мені ся що мя любка
    Взяла обіймати
Обняв я їй поцілував
Любаж то дівчина
Пробудив ся протер очи
А то подушина
    Встав я рано нарікаю
    На той сон облуду
    І клянусь ся що уже сном
    Вірити не буду
Розглядаюсь нич не видно
Аж задивував ся
Що такого сна ніколи
Я не сподівав ся
    Цілий ранок нарікав я
    На сон на облуду
    А може я від Марині
    Листа мати буду
Ждав я днину другу третю
Вже тиждень минає
Не інакше лиш Мариня
Іншого кохає
    Став я сплакав і журю ся
    Шкода мого труду
    Кобим іще любку узрів
    Як Карбері буду
І надії ще не трачу
Збираюсь в суботу
Прошу баса о «гендкару»
Як скінчу робому
    Зібрав ся я і не пішки
    Вже їду до Мари
    Аз заходу загреміло
    Крапить дощ із хмари
Їду далі не вернув ся
До місточка того
Дощ мя зіправ на всі боки
Ні рубця сухого

Против вітру ту ганд кару
Ледво що їй пхаю
І як же я так нужденний
Любку провітаю
    А тим часом і до Карбері
    Приїхав на силу
    Тут й «колегу» я здибаю
    Питаю за милу
Як Мариня че здорова
Питаю го далі
Каже мені вона здась
Любить когось в ґарі
    Розповів мені за любку
    А я аж здумів ся
    Оповів мені як було
    Потім розійшлим ся
Що він мені оповідав
Не скажу нікому
Тільки злосний іду просто
Аж до її дому
    Прийшов я там не застав її
    Певно що сховалась
    А може хто розповів їй
    Та й мене боялась
Питаю ся Чайнемена
Де вона ся вкрила
А він каже вона в місті
Місис їй післала
    Не застав я її в кухні
    І що тут робити
    Кобим здибав где на місті
    Бігме му ганьбити
Зітхнув тяжко сплонв тричи
Засвестав до лиха
Бодайже тя мара взяла
Промовив я з тиха

September 24, 1909

Чез не так

О. Г. Гикавий

Як знасти був я кулись
Малая дитина
Мені тоді минала днина
Як одна година

Коли підріс більший
Мене в школу дали
А в школі мені години
Уже днями стали

А як вже вженив ся
І сам газдував
То один лень як би місяць
Скоро мені проминав

Як вже були діти
Я бавив ся з ними
Мені тижні тоді ставали
Роками цілими

Коли вже був старий
Сімдесять минало
Як найскорше вмерти хотів
Бо мені ся скучало

На смертельній постели
Я Бога просив
Щоби мені еще стільки
Віка продовжив

Бо ціле моє жите
Так коротке було
Наче один вистріл
Скоро проминуло

September 24, 1909

Як ліпше жити?

О. Г. Гикавий

Добре тому нині жиєсь
Що брехнею корестаєсь
Зле такому завтра жити
Сли неправду хтїв любити

Хто правдою хоче жити
Мусить від брехнії терпіти
Хто ж брехеню жити хоче
Тому люди плюють очи

Добре тому всегла жиєсь
Що правдою користаєсь
Він то честь собі здобуде
Й поважати муть всі люди

Чому так є – дивно мені
Бо так було і єсть нині
І так єще доти буде
Доки будуть жити люди!

October 8, 1909

Чому се так?

О. Г. Гикавий

Ті що добре їм живеть ся
Що звуть ся в нас панами
Радять нам: неклопочіть ся
Прецінь Бог ся журить вами

Ті що тисячі складають
Радят нам: зречіть ся всього
В нашу користь – вам до неба
Не потрібно й так нічого

Не потрібно в руки взяли керву
Взяли ключ знаня науки
Нам ликують тьму кромішню
Тут дочасні – й вічні муки

І прийде тобі на думку
Не для всіх одна потреба
Ось для вчених досить тутка
А нам конче треба неба

November 12, 1909

Пісня

Луць Буртник

(співаєть ся на нугу «Розвевай ся ти високий дубе»)

Сумно мені жити в світі
Бо волі не маю
От тепер я про Україну
Про матір згадаю

Що вона такаж в неволи
У тяженькій плаче
Колиж уже пробудить ся
То серце козаچه

Коле стане у нас славне
Нове запороже
Коле мати вороженьків
Уже переможе

Бо той ворог її грозить
Як вихор по лісі
Рад-би її доконати
Як ластівку в стрісі

А то братя не ластівку
Не муху здушити
Маєм розум маєм волю
Тра ся боронити

Бо Україна рідна мати
Невинна сумує
За свободов як голубка
Гуде та варкує

Сумно гуде голос чути
По усій Україні
Чи ви спите? Прободіть ся
Сини мої рідні

Чи забули рідну матір
Як за вас боролись
Чи забули як я давно
На ножах кололась?

Як я кровю червонїлась
Як вогнем палала
Доле тяжка десь козаків
Завзятих приспала

Десь приспала? Де подїв ся
Козак роз'ярений
Чого тепер рід козацкий
Такий опущений

Не вмісте брата жити
По козацки в сьвітї
Не дарував козак свого
Хоть-би й смерть зострітив

Повій вітре повій дужий
Та втвори могили
Збуди гетьманів відважних
Що край боронили

Збуди наші хлопські серця
З просоня твердого
І навіть в них козацкого
Завзятя премного

Ой повіяв тихий вітер
Збудив запороже
Збудила са та Сїч славна
Що братів споможе

Покаже ся наша слава
Що Русь не конає
Що хлоп темний пробудив ся
І волї шукає

А ми брата не дивім ся
Що кричать падлюки
Що радіби нашу матір
Знова взять на муки

Не лишаймо брата свого
Щоб жив у неволи
Всюди єдність хай в нас буде
А поборем горе

December 29, 1909

Коляда
(На нугу «Нині дарнам пребогатий»)

Дмт. Рараговський

Нині дарнам пребогатий од вчених зійшов
Яко капля каплющая в люди розійшовсь

І у клясу робучу сильно вселив ся
Той сам поступ що недавно він розпорив ся

Бо від вчених плота днесь ся рождаєть
Темность щезла ясність сьвіта всюда сияєть

Яко правда сьвятая в людях з явилась
Й по робучих товариствах вона розложилась

Робітничі діти тудись зближають
І всі разом робітничі пісні співають

Слава на віки вченим тим що збудили
Робітників і сьпівати гарно навчили

Провадирі на «мітингах» правду голосять
Пани хочуть підкупити дари приносять

Але вони тих дарів всі не приймають
Й завзято робітників правди навчають

Щоби ми всі пізнали що в нас є сила
Се та сила що на сьвіті все сотворила

І она нас ізпасає всіх робітників
Тож борім ся доки не буде правди на сьвіті

Поможіть нам всі народи правду здобути
В той час будем красно жити діти і внуки

January 12, 1910

З Новим Роком

О. Г. Гикавий

З новим роком нова радість
У душу вступає
Нові мрії і надії
У кожному має

Кожний малий чи великий
Жадає лиш того
Щоби ліпше йому жилось
Як року тамтого

Прийде мене новий рік
Й забудим зістане
Наші мрії і надії
Як лист в осени зів'яне

І знов мрії і надії
З другим новим роком
І знов рік лиш усміхнеться
Й піде скоршим кроком

І знов і знов з кождим роком
Лиш тішитись знаєм
Й молити Бога о ліпший бит
А сами – нич не діляєм

Є колись нам ліпше буде
Кожний звик казати
Ми бідимо тут так будем
В небі добра заживати

Ми на небо ся надієм
Тай як же ми блудим
Страшні муки зносим тут
Ще й у пеклі будем

January 19, 1910

Гень з за моря

Атаназій Загарія

Гень з за моря з України
Вітер повіває
Невеселу Українцям
Пісоньку співає

Піснь линіє вістку віє
Розносить сьвітами
Що Січинський за Україну
Тягає кайдани

То не вітер з дубом беть ся
Листе обтрясяє
То Січинський у неволи
Вік свій коритає

Коритає вік свій гожий
В підземних темницях
Мов у клітці вранці прашка
Журить ся і беть ся

І немає сонця в него
На прекраснім сьвіті
Темні мури смуток горе
Як в зимі так в літі

Незабутний Мирославе
Велекій герою
Ти один за всіх терплячих
Вступив до бою

Се за Каганця родину
За їх люті муки
Ти пімстив ся й сам понав
Ворогам у руки

Ні панове! Люта пімста
Над вами збираєсь
А тобі нехай Лях врожий
За сян вебераєсь

Так недовго може бути
Бо час наступає
Що розбудить ся Вкраїна
Правда ся дізнає

Все дізнаєсь почислить все
Дасть вам прочитати
І буде вам довше годі
З лихом жартувати

Досить тої командерки
Що ви старшоною
В суді в школі де лиш станеш
Польща головою

Чи у Львові чи у Відни
У самій столиці
Замість правди ти зобачиш
Двері до вязниці

Се за Каганця панове
Потоцкий обитий
Ми не станем за Потоцким
Журитись тужити

Нашу рідную землицю
Де діди кров ляли
Ви від нас позабирали
Нас пораз ганяли

Ви нас дерли як хотіли
На всілякі штуки
Через вас ми потерпіли
Такі тяжкі муки

Нещаслива наша ненька
Наша Україна
Де пишала ся сьвятиня
Там нині руїна

Та візьмім ся всі за руки
Де сила там й воля
А на нашій Україні
Засіє доля

January 19, 1910

До товариша

О. Г. Гикавий

Недавно тому років з два
Як ми запізнали ся оба
Полобили щиро оден одного
Й оба бажали собі лиш того
Щоб жити як товариші
Як братя сестри як мужі
Сьвітлих ідей науки – знаня
До посьлідного – в житі – дня
Ти прирікав товаришувати
Мене – в житю – не опускати
Та не так воно все склалось
Тепер уже показалась
Коли мні хвиля найприкрійша
Й поміч найпотребнійша
Так тепер мене не знаєш
Скаком до других утікаєш
Ах як мені на серцю тяжко
Чомусь так дуже – дуже важко
Не утікай товаришу верни
До мене поможи й заговори
Щиро від серця прихильно
Подай мені руку а сильно
Стисну мак як і перше я робив
Тебе-ж я люблю як перше любив

February 16, 1910

Привіт Канаді

І. Гладченко

Посвячує ся Кан. Товариству тверузости «Нове жите»

Привитай мене Канадо
Як та мати сина
Бо ти з мене будеш мати
Свого грожданина

Я прибув до тебе з краю
Тяжким горем вбитий
Ой нещасна моя доля
Тяжко в світі жити

Ой як тяжко перенести
Удар злої долі
Хочесь жити в вільнім краю
І бути на волі

Рувій думи мої сумні
Своїм мічним духом
І будь мені в моїм горю
Самим кращим другом

Привитай мене Канадо
Щирими словами
І веди мене в дорозі
Вільними шляхами

Щоб я міг не боязливо
Жити в твоїм краю
І співати вільну пісню
Яку в думці маю

Бо я в пісні поспіваю
Про тебе Канадо
І про всі твої звичаї
Про твою пораду

І про твою добру славу
Тебе поспіваю
Що ти є на білім світі
Край зимного рая

Про твої усі уради
Про твоє нове жите
І про наших малоросів
Котрі туткі є

Щоби вони враз єднались
І жили між себе
Як ті рідні братя щиро
Кохались у тебе

Нехай вони будуть знані
Що вони славяне
Живуть отут у Канаді
Як кращі граждане

Щоб ніхто не міг сказати
Про нас слова злого
Що ми є нарід вікчемний
Ні людям ні Богу

Ой бійте ся брати милі
Недоброї слави
Бо та слава гірша в сьвіті
Всякої отрави

Сором сором нам славяне
Так в богні лежати
Требав кинуть таким лихом
І швидше ставати

Привитай мене Канадо
Як свого сина
Бо ти з мене будеш мати
Свого гражданина

March 9, 1910

Аспірація

О. Г. Гикавий

Раз бути багатим я забажав
Й за богацтвом я скоро гнав
Часу спочити ніколи не мав
Про своє здоровля я мало дбав

З одною гадкою лягав й вставав
Коби як найскорше багатим став
Й чим більше мав тим більше бажав
Громадити богацтва я не ставав

Нараз знеміг – я багатим став
Й багатим кождей мене знав
То тепер богацтво я-б все роздав
Щоб лиш здоровля хто дав

March 16, 1910

Має причину

О. Г. Гикавий

А бійтесь Бога куме Іване
Та щож ви-си гадаєте
Чомуж своїх діточок
В школу не посилаєте
Та їм-бо час они дорослі
По що в дома їх тримати
Як в старости бідувати
Е говоріть куми Данило
Тож я рад їх посилати
Рад щоб вони просьвітились
Й чужу мову могли знати
Я науку дуже люблю
Та що правда дітий в школу
Таки годі посилати
Любіть правду не грішіть
Бо деж таки так казати
Вам до школи лиш три фармі
Чомуж годі посилати
По вашому виходить так
Но як добре розібрати
То ясно вам досить стане
Чому годі посилати
Прийде весна всюди мокро
Якже-ж дітий посилати
А тим бідьше вони мусять
Мені в праці помагати
Прийде літо з осенею
Без них обійтись не можу
Беру – щоб вчились – з собою
Орю кошу абозвожу
Прийде зима зимно стане
То про школу ні гадати
Не хочу я щоб через ню
Діти мали примерзати
Ще скажу вам Данило й те
В Божій волі мої діти
Бог як схоче – й без науки
Не будуть біди терпіти

March 23, 1910

Нарікаємо на Канаду

І. Гладченко

Не нарікай ти на Канаду
Що в неї плохо тобі жити
Бо я скажу тобі брат правду
Що треба з розумом робити

Робити і мати башку на в'язах
І придивлять ся до всього
Не бути биком як в тому возі
Що запрягають скріз його

І де вже й треба де й не треба
Того тягають скріз бика
Но з ним так сталось Богом неба
Що його доля тут така

Адеж тобі я скажу брате
Що чоловік не як той бик
І щоб тобі ясніше знати
То чоловік є божий лик

А коли він є той лик божий
То в його й розум не такий
Як у бика – бо він все може
Зробити і знати хто де який

Так от і ти знай брате милий
Що ти все робиш і не ймеш
І ти поклав не мало сили
І все таки плохо живеш

Що щось тут є таке непевне
Що як ти тільки не працюєш
А воно все у бік поверне
І як ти тільки не міркуєш

То ти нічого тут не вдієш
І так свій вік ти із живеш
Но як ти тільки зрозумієш
І своїм розумом повидєш

То ти тобі уздриш світ білий
І ніби в раю будеш жити
І класти мало в праці сили
І добру страву їсти й пити

April 27, 1910

Канада

І. Гладченко з рос. України

Ой Канада Канадонька
Канадонька мати
Треба тебе як туненьку
Щиро шанувати

Треба тебе поважати
І серцем любити
Треба нам за тебе стати
І тебе ширити

Бо ти є край вільний слова
І всякої свободи
Наша рідна в тебе мова
Вільная як води

Тиж і є наша родина
І наших діточок
В тебе всяка сиротина
Мас свій куточок

Ти Канада моя мила
Як рідна країна
Ти богатство честь і сила
Для чужого сина

Ти є гордість наші і слава
Перед цілим світом
Ми маємо в тебе право
Довольні привітом

І ми візьмемось за руки
Полюбим освіту
І підем шляхом науки
Будем дивом світу

Ото тільки лихо з нами
Що ми тут в Канаді
Не йдем битими шляхами
Й освіті не раді

Не ідем шляхом освіти
Й не хочемо знати
Черес те ми самі діти
Мусим погибати

Як ті мухи в сирім кісті
І деб ми нежили
Чи на фармі чи у місті
Все есьть нам не мило

Все міркуєм що ми ніби
Живем в старім краю
І держимось тут в Канаді
Старого звичаю

О! лихо то брати мої
Любі Славяне
Та колиж ми то пізнаєм
І людми тут станем

Та коли ж ми шлях культурі
Об берем для себе
Щоб не рить нам оті сури
Й гроші булиб требі

Та хібаж ми вже нікчемні
Й чужі всіх на сьвіті
Що нас соняшне проміне
Ні як не осьвіте

Ні я вірю мої любі
Кращії Славяне
Що з нас будуть таки люди
Година настане

І ми віземось за руки
Поллобим осьвіту
І підем шляхом науки
Будем дивом сьвіту

Ой Канада Канадонька
Канадонька мати
Треба тебе як ту неньку
Щиро шанувати

Треба тебе поважати
І серцем любити
Треба нам за тебе стати
І тебе ширити

April 27, 1910

Христос Воскрес

О. Г. Гикавий

Жадний празник правду кажи
Ми не вижидаєм
Так болючо нетерпливо
Як отсей ми маєм

В сей бо день Воскрес Учитель
Встав живий із мертви
Втішив взніс усіх нас грішних
Словом к тьмі притертис

Воля рівність мірність згода
Вчав словом й ділами
Був за се на крест прибитий
Церковнеми катами

Ані рівність ані мірність
Вам не суть потрібні
Сам вже Бог так того хоче
Вчать – звая – негідні

Люди лобрі кличу в голос
Час прозріти й взятись
Сильно разом до роботи
Тьмі брехни не латись

Жиймо як Христос учив нас
Йдїм слїдами Його
Ми воскресним засяєм
І без званців того-ж

Сьвітлом ясним чистим вічним
Ми будем сіяти
Сли про себе не про пявок
Ми будемо дбати

Жити з празником зачнімо
Як Христос жадає
Грїб наш тьми вже раз покиньмо
Щиро всім жилаю

May 11, 1910

Пісня Галиського Українця в Канаді

Г. Мулярский

Старий краю старий краю
Світе нас прикрасний
Повтікали хлопці з дому
Вони там нещасні

Ой розлука край неволя
Розлука розлука
Повтікають хлопці наші
Не дадуть рекрута

Повернув би я до краю
З Канади до краю
Коби горя лиш не було
Яке давно знаю

В старім краю бідні хлопці
В ни права не мають
Дикий поле їм столочить
Ав них не стріляють

А хто тільки раз відстрілить
Сейчас го взивають
Ті чортяги зо спісами
Старостам віддають

А старости пани добрі
Ніяк не карають
Пятку грішми та арештом
Нас напоминають

Ой гуляли череваті
Гуляли гуляли
Прийшла хвиля для Русинів
Що їх спамятали

Яка гора кремниста
Мужик полупає
І на плечах те поносить
Та в рів покидає

Колись вернем ми з Канади
Станемо радями
Та не стане Ляхів врожих
Між нами між нами

А ми хлопці канадійські
Дасмо по кводру
Наш Січинський признаємо
З козацького роду

А ви хлопці радикали
Не спить не дрімайте
Про нашого Мирослава
Все пісні складайте

Слава тобі Мирославе
Та й за твою силу
Щось посвятив літа свої
Готов есь в могилу

May 18, 1910

Піснь в честь смереи Короля Едварда VII

П. Божик

У Лондоні в славнім місті
Фани попускали
А Лондонці старі й малі
Цікаво питали
Що стало ся в нашім місті
Що фани в долині
Люди чогось посумніли
Так як домовині
Тож тепер Май тепер пора
Щоб ся веселити
Земля синесь рястом маєм
Лиш би в світі жити
Кучерявий вже дубочок
Листом усміхаєсь
І [illegible]вина й яворина
Уже розвиваєсь
Розвиваєсь столітний ліс
Сонце сипи жаром
То Лондонці так сумують
За предобрим паном
Бо шестого Мая в вечер
Смерть прийшла з косою
Взяла жите цісареві
На тої світ з собою
Того плачуть бо як він жив
Усіх любив рівно
Як багаті так і бідні
Жили собі вільно
Як ся вістка засягнула
До нас до Канади
Хто її почув той теж не був
Дуже нею радий
Бо і ми тут волю маєм
Усім новім краю
Порівнавши з Галичинов
Ми тут є у раю
І в нас літо заченаєсь
Цвітуть ростом квіти
Ми теж його вірні сини
Ми теж його діти
І ми йому у послідне
Честь слова приносим
Прийми Боже його душу а нам знову
Дай добру людину

Щоби так нас полюбила
Як свою дитину
Дай нам царя й поможи му
Нами кермувати
А за тоє будем Тебе
Сердечно благати
Ти жерело Ти защита
На всякому полі
Лиш у Тебе милісь для нас
В Тебе для нас доля
Прийми душу помершого
Наслідник най буде
Житя з нами літ багато
І заразду всюди
Помершому зівем вінець
Зложим на могилі
А наслідник нехай живе
Без сумної хвилі
Помершого ми короля
Будем памятати
А за сего що тепер є
Господа благати
Молім Бога ми в Канаді
За дім «Наповер-ів»
Із міст і сіл Канадійських
Із кождих оселів

July 6, 1910

Мама

О. Г. Гикавий

Ніхто не зна яка се праця
У хаті до ночі з рана
Ніхто такого серйя й волі
Ніхто лише одна та мама

Ніхто не чув біль дитини
Так скоро серцем тільки мама
Ніхто не зносить стільки горя
Ніхто лиш одна та мама

Ніхто не зна що то неспати
У довгу ніч та аж до рана
Сли бавить хоре с потреба
Ніхто лише одна та мама

Ніхто не зна як вчить дитину
Любов щоб була йому дана
Цілує хто найбільше маленьке
Ніхто лише одна та мама

Ніхто не зна страху такого
Що от її мале в дар дане
Умерти може кожної хвилі
Ніхто лише одна та мама

Ніхто дару не має сего
Любови від Бога мамі дана
Ніхто за дар сей так не вдячний
Ніхто лише одна та мама

July 6, 1910

Народе мій

О. Г. Гикавий

Народе мій нарід Ти темній
Нешасний та бідний прибитий
Віками цілими стогнучий
В кайданах Ти міцно словитий

Народе мій повний зневіри
До всего що добре що красне
Що наше нам лише та люби
Святе та що ясне прясне

Народе мій страшно завзятий
До стору та гніву процесів
Богатий в наріканя пімсту
В лінивство до своїх інтересів

Ти нарід є сильний великий
Великий та сильний фізично
Духовно Ти слабший дитини
Й поводиш собою безлично

Бо з сили твоєї фізичної
Є користь для других живучих
Но не для ужитку Твого
Ні Твоїх дітей будучих

Не маюче сили духовной
Потрібною просьвіти науки
Не вмієш не можеш лишити
Найтяжпі фізичний муки

Не маючи сили духовной
Лише ту фізичную силу
По правді живцем Ти ховаєш
Себе у глибоку могилу

Не маючи сили духовной
Не видиш не чуєш не знаєш
Не віриш як скоро себе ти
Живучи до гробу сховаєш

Народе мій Руский до Тебе
Я кличу взиваю і молю
Візьмись до науки просьвіти
Ти-ж маєш велику тут воллю

July 20, 1910

Нашим хруням з Міннедоса Ман.

Юлян Чацковський

Ідуть ідуть вже вибори
Смердить чути ковбаса
Хрунь вже пресья до оборе
Ацю аса-аса!

Уже ладять дреглі й горівку
Для хрунів із небес роса
Но ми їх багагом в гноївку
Ацю аса-аса!

Дивіть ся братя в якій недоли
Народ наш весь свій вік веде
Без хліба трохи що не голий
Ледво він чує що живе

Глядіть на руки їх мозальні
Які їм їх труд натиснув
На вид їх нужди і недолі
Вже камінь й металь їх би відчув

Чиж ви їх мук не зауважали
Не чули проклону словес
Як з них за волю кров точили
Що кличе пімсти із небес

Погляньте як побиті горем
Лишають землю неньку свою
Та ідуть знайти собі за морем
Чей ліпшу долю як в краю

Та хоч і кождий хрунь влізливий
В обору пресь як в сад оса
То батіг на них – се лік правдивий
Ацю аса-аса!

Буде «консерві» вам знова пхати
Своїх на посілів із села
Те багагом їх в кучу гнати
Ацю аса-аса!

Тра всю обору чисто змити
Обора чиста то краса
І добрий бич на хрунів сплести
Ацю аса-аса!

Держіть ся враз не тратьте духа
А Юдів з грішми так як пса
Бичем лиш добре поза уха
Ацю аса-аса!

А хоч біда на пареднівку
Най вам не пахне ковбаса
А хрунів бичем у гноївку
Ацю аса-аса!

July 27, 1910

Тим що забули

О. Г. Гикавий

Раз дітми ми всі були тай
Жити добре було нам
Знали їсти спати плакати
Бігать тут то там і сям
    Ми зазнали досить втіхи
    Смутку жалю то ще що
    Виросли тепер забули
    Анів тямці нам тото
Нам колесь хотілось бути
Старшими бо як мовляв
Як з малими поводитись
Я-би дуже добре знав
    Правду мовить ми забули
    Мало знаєм про той вік
    Бо тепер самі вже стались
    Жінка або чоловік
Хочем щоб мале те знало
Й так богато й добре так
Як ми старші – бо інакше
Вже стаємо як бодяк
    Хоч ми знаєм що сиравляє
    Втіху нам яку чи сум
    Так як наші діти плачуть
    Вмісто втішити бем на глум
Ми не хочемо стерпіти
Сли дитя що зробить зле
Думаючи все то саме
Що воно уже старе
    Колесо часу слиб можна
    В зад вернути на часок
    Тоб знали всі потреби
    Тай жите малих діток
Знали-б що дитя маленьке
Треба в добрий спосіб вчить
Злостію чи бійков годіж
Вчити як повинно жити

September 28, 1910

Гіркий плач

Іван Юзва

Серце о серце
Молоденьке у кирві закипає
Адам Коцко геройський ділом
Український універсетет кровію обліває

Ой полилась та кров невинна
З руки сероїда Ляха
Коцко упав з прибитим серцем
За свого рідного брата

Адам Коцко студент Львова
Був вже йому сьвіт розвився
Але не на довго
Бо в могилі опинив ся

Опинив ся він в могилі
За своє героїнсьтво
Літа молоденькі в підвалини складає
Хай незадовго український універзитет
Сьвітлом засіяє

Най засіяє сьвітлом
Українська наука
Де полагла там воскресне
Народна розпуска

Ой розпука серце тисне
Руский ненці Україні
Що складає у могилу
Кости молодії

Ой складає кости молоденькі
І його рідна мати
Що вже своїм рідним сином
Не буде ся втішати

О серце о серце
Стара ненька редає
Що свого молоденького цьвітка
В могилу складає

Ой складає молоденькі кости
Землею присипає
І голосить і голосить
Мій ти сину рідненький

І серце рідненької неньки
Шовковим жалем розриває
Бо в останній раз
З рідним сином прашаєсь

І слізьми обліялась
Його рідна мати
Пішла у сумний кут
З сином сумувати

Bibliography

NEWSPAPERS

Kanadiiskyi farmer (The Canadian Farmer) 1903 – 1911.

Ukraiinskyi holos (Ukrainian Voice) 1910 – 1911.

Manitoba Free Press 5 Nov. 1903.

The Winnipeg Tribune 5 Feb. 1972.

CALENDARS, ALMANACS AND JUBILEE BOOKS

Ilustrovanyi kalendar-almanakh Kanadiiskoho farmera 1920, 1930, 1931, 1933-34, 1937, 1945-46, 1950-1961, 1963, 1965, 1967-1970.

Ivileinyi almanakh dlia vidmichennia 50-littia pratsi Ukraiinskoho Holosu 1910-1960. Winnipeg: Trident Press Ltd.

Propamiatna knyha ukraiinskoho narodnoho domu v Vynnipegu. Winnipeg: Ukraiinskyi Narodnyi Dim, 1949.

BOOKS, ARTICLES, DISSERTATIONS AND PUBLISHED MEMOIRS

Anderson, Gillian B., comp. and ed. *Freedom's Voice in Poetry and Song.* Wilmington: Scholarly Resources Inc., 1977.

Andrusyshen, C. H. and Watson Kirkconnell. *The Ukrainian Poets 1189-1962.* Toronto: University of Toronto Press, 1963.

Antologia Ukraiinskoho pysmenstva v Kanadi. Vol. 1. Winnipeg: Canadian-Ukrainian Educational Association, 1941.

Aponiuk, Natalia. "The Problem of Identity: The Depiction of Ukrainians in Canadian Literature." *Canadian Ethnic Studies* 14.1 (1982): 50-61.

Arnason, David. "Icelandic Canadian Literature." *Identifications: Ethnicity and the Writer in Canada.* Ed. Jars Balan. Edmonton: The Canadian Institute of Ukrainian Studies University of Alberta, 1982.

Artibise, Alan F. J. *Winnipeg: A Social History of Urban Growth 1874-1914.* Montreal: McGill-Queen's University Press, 1975.

- Balan, Jars, ed. *Identifications: Ethnicity and the Writer in Canada*. Edmonton: The Canadian Institute of Ukrainian Studies University of Alberta, 1982.
- . *Salt and Braided Bread: Ukrainian Life in Canada*. Toronto: Oxford University Press, 1984.
- Bisztray, George. *Hungarian-Canadian Literature*. Toronto: University of Toronto Press, 1987.
- Bodrug, John. *Independent Orthodox Church: Memoirs Pertaining to the History of a Ukrainian Canadian Church in the Years 1903-1913*. Trans. Edward Bodrug and Lydia Biddle. Toronto: Ukrainian Canadian Research Foundation, 1982.
- Borovyk, Mykhailo. *Ukraiinsko-kanadska presa ta ii znachennia dlia ukraiinskoj menshyny v Kanadi*. Munich: Ukrainian Free University, 1977.
- Bowling, Joyce and M. H. Hykawy, ed. *The Multilingual Press in Manitoba*. Winnipeg: Canada Press Club, 1974.
- Branham, Robert James and Stephen J. Harnett. *Sweet Freedom's Song: "My Country 'Tis of Thee" and Democracy in America*. New York: Oxford University Press, 2002.
- Brown, Robert Craig and Ramsay Cook. *Canada 1896-1921: A Nation Transformed*. Toronto: McClelland and Stewart Limited, 1974.
- Chambers, Iain. *Migrancy, Culture, Identity*. London: Routledge, 1994.
- Cohen, Robin. *Global Diasporas: An Introduction* (Seattle: University of Washington Press, 1997).
- Craig, Terrence. *Racial Attitudes in English-Canadian Fiction 1905-1980*. Waterloo: Wilfrid Laurier University Press, 1987.
- Cyzevskyj, Dmytro. *A History of Ukrainian Literature*. New York: The Ukrainian Academy of Arts and Sciences and Ukrainian Academic Press, 1997.
- Dafoe, J. W. "Early Winnipeg Newspapers." *The Historical and Scientific Society of Manitoba*. Winnipeg: April 1930. 14-24.
- Dmytriv, Nestor. *Kanadiiska Rus': Podorozhni spomyny*. Winnipeg: Ukrainian Free Academy of Sciences, 1972.
- Drinkwater, John. *Patriotism in Literature*. London: Williams and Norgate, 1924.

- Eggleston, George Cary, ed. *American War Ballads and Lyrics: A Collection of the Songs and Ballads of the Colonial Wars, The Revolution, The War of 1812-15, The War with Mexico and the Civil War*. New York, 1889.
- Encyclopedia of Ukraine*. Ed. Volodymyr Kubyovyc. 5 vols. Toronto: University of Toronto Press, 184-1993.
- Fedyk, Teodor, comp. *Pisni pro Kanadu i Avstriu*. Winnipeg: Ukrainska Knyharnia, 1911.
- . comp. *Pisni pro Kanadu i Avstriu: z dodatkom: Pisni ta dumky pro Sichynskoho*. Winnipeg: Ukrainska Knyharnia, 1914.
- . comp. *Pisni imigrantiv pro staryi i novyi krai (pisni pro Kanadu i Avstriu)*. Winnipeg: Ukrainska Knyharnia, 1927.
- Fraser, B. J. *The Social Uplifters: Presbyterian Progressives and the Social Gospel in Canada*. Waterloo: Wilfrid Laurier University Press, 1988.
- Frye, Northrop. *Divisions on a Ground: Essays on Canadian Culture*. Toronto: House of Anansi Press Limited, 1982.
- Furnas, J. C. *The Life and Times of the Late Demon Rum*. London: W. H. Allen, 1965.
- Grant, John Webster. *The Church in the Canadian Era*. Vancouver: Regent College Publishing, 1988.
- Gray, James H. *Booze: The Impact of Whisky on the Prairie West*. Toronto: Macmillan of Canada, 1972.
- Greenhill, Pauline. *True Poetry: Traditional and Popular Verse in Ontario*. Montreal and Kingston: McGill-Queen's University Press, 1989.
- Greenhill, Pauline and Diane Tye, ed. *Undisciplined Women: Tradition and Culture in Canada*. McGill-Queen's University Press, 1997.
- Himka, John-Paul. *Galician Villagers and the Ukrainian National Movement in the Nineteenth Century*. Edmonton: Canadian Institute of Ukrainian Studies University of Alberta, 1988.
- Hryniuk, Stella and Lubomyr Luciuk, ed. *Multiculturalism and Ukrainian Canadians: Identity, Homeland Ties, and the Communities Future*. Toronto: University of Toronto, 1993.

- Johnston, J. Agnew. "The Presbyterian Church and Immigration: The Thrust of The Presbyterian Church in Canada Among Ukrainian and Chinese Immigrants Prior to 1925." Diss. Lakehead University, 1975.
- Kachkan, Volodymyr. "Myroslav Irchan: povernennia." *Mykola Plaviuk: Ukrainina – zhyttia moe*. Vol. 3. Kyiv: Vydavnytstvo Imeni Oleny Telihy, 2002.
- Kaye, Vladimir J. *Early Ukrainian Settlements in Canada 1895-1900*. Toronto: University of Toronto Press, 1964.
- King, Russell, John Connell and Paul White, ed. *Writing Across Worlds: Literature and Migration*. London: Routledge, 1995.
- Klymasz, Robert B. *Ukrainian Folklore in Canada: An Immigrant Complex in Transition*. Ann Arbor: Xerox University Microfilms, 1970.
- . *An Introduction to the Ukrainian-Canadian Folksong Cycle*. Ottawa: National Museums of Canada, 1970.
- Krawchuk, Peter. *Piatdesiat rokiv sluzhinnia narodu: Do istoriiukraiinskoi narodnoi presy v Kanadi*. Toronto: "Ukrainske Zhyttia," 1957.
- . *Poety Kanadyi i virshi ukraiinkykh robotnycho fermerskykh poetiv*. Kyiv: Radianskyi Pysmennyk, 1958.
- . *Ukrainska literature v Kanadi*. Kyiv: Dnipro, 1964.
- Lehr, John C. and D. Wayne Moodie. "The Polemics of Pioneer Settlement: Ukrainian Immigration and the Winnipeg Press." *Canadian Ethnic Studies* 12.2 (1980): 88-101.
- Lord, Albert B. *The Singer of Tales*. Cambridge: Harvard University Press, 2000.
- Lupul, Manoly R., ed. *A Heritage in Transition: Essays in the History of Ukrainians in Canada*. Toronto: McClelland and Stewart Ltd. In association with the Multiculturalism Directorate, Department of the Secretary of State and the Canadian Government Publishing Centre, Supply and Services Canada, 1982.
- , ed. *Continuity and Change: The Cultural Life of Alberta's First Ukrainians*. Edmonton: Canadian Institute of Ukrainian Studies and Historic Sites Service, Alberta Culture and Multiculturalism, 1988.
- Magocsi, Paul Robert. *A History of Ukraine*. Toronto: University of Toronto Press, 1996.

- . *The Roots of Ukrainian Nationalism: Galicia as Ukraine's Piedmont*. Toronto: University of Toronto Press, 2002.
- Mandryka, M. I. *History of Ukrainian Literature in Canada*. Winnipeg: Ukrainian Free Academy of Sciences, 1968.
- Martynowych, Orest T. *Ukrainians in Canada: The Formative Years 1891-1924*. Edmonton: Canadian Institute of Ukrainian Studies University of Alberta, 1991.
- . "Canadianizing the Foreigner: Presbyterian Missionaries and Ukrainian Immigrants." *New Soil – Old Roots: The Ukrainian Experience in Canada*. Ed. Jaroslav Rozumnyj. Winnipeg: Ukrainian Academy of Arts and Sciences in Canada, 1983. 33-57.
- . "The Canadianization of the Ukrainian Immigrant, 1896-1918." Diss. University of Manitoba, 1978.
- Marunchak, Michael H. *The Ukrainian Canadians: A History*. Winnipeg: Ukrainian Academy of Arts and Sciences in Canada, 1982.
- . *Istoriia presy, literatury i druku pionerskoi doby*. Winnipeg: Ukrainian Academy of Sciences, 1969.
- . *Studii do istorii Ukraintsiv Kanady*. Vol. III. *Istoriia presy, literatury is druku pionerskoi doby*. Winnipeg: Ukrainian Free Academy of Sciences, 1968-69.
- . *Studii do istorii Ukraintskiv Kanady*. Vol. IV. *Narysy, statti, esei do pionerskoi doby*. Winnipeg: Ukrainian Free Academy of Sciences, 1970-72.
- Melnycky, Peter. "A Political History of the Ukrainian Community in Manitoba, 1899-1922." Diss. University of Manitoba, 1979.
- Miska, John. *Literature of Hungarian Canadians*. Toronto: Rakoczi Foundation, 1991.
- Morton, W. L. *Manitoba: A History*. Toronto: University of Toronto Press, 1967.
- . *The Canadian Identity*. Toronto: University of Toronto Press, 1972.
- Neijmann, Daisy L. *The Icelandic Voice in Canadian Letters: The Contribution of Icelandic-Canadian Writers to Canadian Literature*. Amsterdam: Vrije Universiteit, 1994.
- Norton, Wayne and Tom Langford, ed. *A World Apart: The Crowsnest Communities of Alberta and British Columbia*. Kamloops: Plateau Press, 2002.
- Paget, R. L. ed. *Poems of American Patriotism 1776-1898*. Boston, 1898.

- Paterson, Edith. *Tales of Early Manitoba from the Winnipeg Free Press*. Winnipeg: The Winnipeg Free Press, 1970.
- Pavlyshyn, Marko. "Post-Colonial Features in Contemporary Ukrainian Culture." *Australian Slavonic and East European Studies* 6.2 (1992): 41-55.
- Pawłowsky, Alexandra A. "Ukrainian Canadian Literature in Winnipeg: A Socio-historical Perspective, 1908-1991." Ph.D. Diss. University of Manitoba, 1997.
- Petryshyn, Jaroslav. *Peasants in the Promised Land: Canada and the Ukrainian Canadians 1891-1914*. Toronto: James Lorimer & Company, 1985.
- Polsky, Ned. *Hustlers, Beats, and Others*. Chicago: Aldine publishing Company, 1967.
- Roberts, Sir Charles G. D., ed. *Flying Colours*. Toronto: The Ryerson Press, 1942.
- Roberts, Philip Davies. *How Poetry Works*. Harmondsworth: Penguin Books Ltd., 1986.
- Robinson, Marc, ed. *Altogether Elsewhere: Writers on Exile*. Boston: Faber and Faber, 1994.
- Shkandrij, Myroslav. "Ukraińska proza v Kanadi" (Ukrainian Prose in Canada). *Khrestomatiia z ukraińskoi literatury v Kanadi, 1897-2000*. Ed. Yar Slavutyč and Myroslav Shkandrij. Edmonton: Slovo, 2000.
- . *Russia and Ukraine: Literature and Discourse of Empire from Napoleonic to Postcolonial Times*. Montreal: McGill-Queen's University Press, 2001.
- Slavutyč, Yar, comp. *An Annotated Bibliography of Ukrainian Literature in Canada*. Edmonton: Slavuta Publishers, 1986.
- , comp. and ed. *An Anthology of Ukrainian Poetry in Canada, 1898-1973*. Edmonton: Slovo, 1975.
- . *Ukraińska poezia v Kanadi*. Edmonton: Slavuta Publishers, 1976.
- Slavutyč, Yar and Myroslav Shkandrij, ed. *Khrestomatiia z ukraińskoi literatury v Kanadi, 1897-2000*. Edmonton: Slovo, 2000.
- Subtelny, Orest. *Ukraine: A History*. Toronto: University of Toronto Press, 1988.
- Stevenson, Burton Egbert, ed. *Poems of American History*. Boston: Houghton Mifflin Company, 1922.

- Swyripa, Frances A. *Ukrainian-Canadian Women and Ethnic Identity, 1891-1991*. Edmonton: Canadian Institute of Ukrainian Studies University of Alberta, 1993.
- . *Guide to Ukrainian Canadian Newspapers, Periodicals and Calendar-Almanacs 1903-1907*. Research Report No. 8. Edmonton: Canadian Institute of Ukrainian Studies, 1985.
- . *Ukrainian Canadians: A Survey of Their Portrayal in English-Language Works*. Edmonton: Canadian Institute of Ukrainian Studies University of Alberta, 1978.
- Swyripa, Frances A. and Andrij Makuch, comp. *Ukrainian Canadian Content in the Newspaper Svoboda, 1893-1904*. Edmonton: Canadian Institute of Ukrainian Studies University of Alberta, 1985.
- Warsh, Cheryl Krasnick. *Drink in Canada: Historical Essays*. Montreal: McGill-Queen's University Press, 1993.
- Weeks, Jeffrey. "The Value of Difference," *Identity: Community, Culture, Difference*. Ed. Johnathan Rutherford. London: Lawrence & Wishart, 1990.
- White, Paul and Robert Woods, ed. *The Geographical Impact of Migration*. London: Longman Group Ltd., 1980.
- Wynnyckyj, Iroida L. "Ukrainian Canadian Drama from the Beginnings of Immigration to 1942." Diss. University of Ottawa, 1976.
- Woodsworth, James S. *Strangers Within Our Gates*. Toronto: University of Toronto Press, 1972.
- Wright, Robert L., ed. *Irish Emigrant Ballads and Songs*. Bowling Green: The Bowling Green University Popular Press, 1975.
- Yuzyk, Paul. *The Ukrainians in Manitoba: A Social History*. Toronto: University of Toronto Press, 1953.
- Zyla, Wolodymyr T., comp. *Postscript to Posterity: Writings by and about Yar Slavutych*. Edmonton: Slavuta, 2003.

INTERVIEWS, E-MAIL COMMUNICATIONS AND ONLINE PUBLICATIONS

Martynowych, Orest T. Personal Interview. 5 Jan. 2004.

Martynowych, Orest T. E-mail to the author. 4 Jan. 2004, 12 Jan. 2004, 2 Feb. 2004, 25 Feb. 2004, 26 Feb. 2004.

Uhryniuk, Eugene. Personal Interview. 6 Dec. 2002, 30 May 2003.

“The Social Gospel, Part I and II.” 19 February 2004.

<<http://www.wfu.edu/~matthetl/perspectives/nineteen.html>.>